

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 2/2021

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Сагынбекова Г.К.
Жоробекова А.Т.
Жооптуу катчы: Тиленбаева К. Ж.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Мaxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2021-жылдын 17-декабрында басууга кол коюлган.

2021-жылдын 23-декабрында басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2021-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Сагынбекова Г.К.
Жоробекова А.Т.

Ответственный секретарь: Тиленбаева К. Ж.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Maxima».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 17 декабря 2021 года.

Отпечатано 23 декабря 2021 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2021 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – февраль, июнь, август, ноябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в феврале, июне, августе, ноябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 24-июнундагы № 2021-П-14/34-5-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 28-июнунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 10
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 30-июнундагы № 2021-П-12/36-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына операцияларды ислам каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган финансы-кредит уюмдары үчүн бирдей укуктук чөйрө түзүү жагында өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 1-июлунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 41
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 14-июлундагы № 2021-П-12/38-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 22-июлунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 70
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 26-июлундагы № 2021-П-07/40-1-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 27-июлунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 87

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 25-августундагы № 2021-П-12/47-2-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына лицензиялоо боюнча өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2021-жылдын 26-августунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 88
6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 1-сентябрындагы № 2021-П-07/49-3-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 2-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 103
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 8-сентябрындагы № 2021-П-14/50-2-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 30-ноябрындагы №51/4 «Төлөм жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторун бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2021-жылдын 8-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 104

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 24 июня 2021 года № 2021-П-14/34-5-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 28 июня 2021 года) 109
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 июня 2021 года № 2021-П-12/36-3-(НПА) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики в части создания равной правовой среды финансово-кредитным организациям, осуществляющим операции в соответствии с исламскими принципами финансирования» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 1 июля 2021 года)..... 137
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 14 июля 2021 года № 2021-П-12/38-3-(НПА) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 22 июля 2021 года)..... 166
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 26 июля 2021 года № 2021-П-07/40-1-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 27 июля 2021 года)..... 182

5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 25 августа 2021 года № 2021-П-12/47-2-(НПА) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка в части лицензирования» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 26 августа 2021 года)..... 183
6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 1 сентября 2021 года № 2021-П-07/49-3-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 2 сентября 2021 года) 197
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 8 сентября 2021 года № 2021-П-14/50-2-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного классификатора платежного оборота» от 30 ноября 2007 года № 51/4» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 8 сентября 2021 года) 198

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 24-июнундагы
№ 2021-П-14/34-5-(ПС)

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС)
«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын
операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобону бекитүү
тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине жана Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамынын 26-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2021-жылдын 24-июнундагы
№ 2021-П-14/34-5-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС)
«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын
операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобону
бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобонун:

– 1-пунктунун төртүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Төлөм уюмдары, төлөм системаларынын операторлору, ошондой эле төлөм уюмунун агенттери/субагенттери мыйзам талаптарын, анын ичинде Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 19-августундагы №2020-П-14/46-4-(ПС) токтому менен бекитилген «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында төлөм уюмдарында жана төлөм системасынын операторлорунда ички контролдоону уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобого ылайык террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө мыйзам талаптарын сактоого тийиш.»;

– 6-пункту төмөнкү мазмундагы он жетинчи абзац менен толукталсын:

«Агенттин веб-кассасы – төлөм уюмунун агентине төлөмдөрдү ишке ашыруу үчүн сунушталган, ар кандай жабдуулар (мобилдик телефон, компьютер, планшет ж.б.) аркылуу төлөм уюмунун төлөм системасынан пайдалануу мүмкүнчүлүгү.»;

– 3-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«3-глава. Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун, алардын агенттеринин ишине карата негизги талаптар»;

– 7-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«7. Төлөм системасынын оператору лицензияда көрсөтүлгөн иштердин түрүн гана жүзөгө ашырууга, ошондой эле консультациялык/маалыматтык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоого жана анын негизги иши менен коштолгон же негизги ишин камсыз кылуу үчүн зарыл болгон башка ишти жүзөгө ашырууга укуктуу.

Төлөм системасынын операторунун негизги иши менен коштолгон же негизги ишин камсыз кылуу үчүн зарыл болгон башка иш төмөнкү кызматтарды көрсөтүү менен гана чектелүүгө тийиш:

– маалыматтык мүнөздөгү билдирүүлөрдү/маалыматтарды жайылтуу/берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо (жарнамаларды өзүнүн сайтына, төлөм системасынын операторуна таандык төлөм терминалдарынын бетинде, терминалдардын маалыматтык/интерфейстик экрандарында, мобилдик тиркемелеринде жана имараттарында жайгаштыруу, ошондой эле тиешелүү кызматтарды сунуштоодо чектерде көрсөтүү);

– төлөм системалары үчүн программалык камсыздоону иштеп чыгуу жана аны андан ары тейлөө/техникалык колдоо боюнча кызматтарды сунуштоо;

– ыйгарым укуктуу салык органына корголгон түрдө фискалдык маалыматтарды топтоо жана өткөрүп берүү/фискалдык маалымат операторунун иши боюнча кызматтарды сунуштоо;

– программалык камсыздоону (интеллектуалдык менчик лицензиялары же продукттары)/банктык жабдууларды/төлөмдөрдү кабыл алуу үчүн жабдууларды сатып өткөрүү;

– эсептөө кубаттуулугун, сервердик жана тармактык жабдууларды, сервердик жабдуулар үчүн ижаралык аянтчаны сунуштоо.

Төлөм системасынын оператору Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банкы

менен түзүлгөн агенттик келишимге ылайык, банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштай алат.

Төлөм системасынын оператору өз ишин төлөм уюмунун иши менен гана айкалыштыра алат.

Лицензияланууга тийиш болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн лицензияны жана ал боюнча укуктарды башка адамга берүүгө тыюу салынат.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 7–1-пункт менен толукталсын:

«7–1. Төлөм системасынын оператору лицензия алган учурдан тартып 12 (он эки) ай ичинде төлөм системасынын катышуучулары менен келишим/келишимдерди түзүүгө жана үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана аларды ошол процессинг, клиринг борборунун төлөм системасынын катышуучуларына берүү ишин баштоого тийиш. Бул талап аткарылбаса, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык төлөм системасынын операторунун лицензиясы кайтарылып алынат.»;

– 10-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«10. Төлөм системасынын оператору Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген талаптарды аткарган шартта кайра уюштурулушу мүмкүн (биригүү, кошуу, ажыратуу, бөлүү, кайра өзгөртүп түзүү).

Кайра уюштурууда төлөм системасынын оператору кайра уюштурууга байланыштуу мамлекеттик кайра каттоодон өткөндөн кийинки 15 (он беш) жумуш күнүнөн кечиктирбестен талапка ылайык күбөлөндүрүлгөн кайра уюштуруу боюнча тиешелүү чечимди тиркөө менен Улуттук банкка билдирүүнү сунуштоого тийиш.»;

– 12-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«12. Төлөм системасынын оператору тарифтик саясатты жана өз кызмат көрсөтүүлөрүнүн наркына баа түзүү принциптерин иштеп чыгууга, бекитүүгө жана лицензия алган учурдан тартып жылына бир жолу Улуттук банкка бекитилген жана колдонуудагы тарифтер жөнүндө маалыматты берип турууга тийиш.

Андан кийин, төлөм системасынын оператору Улуттук банкка тарифтик саясат жөнүндө маалыматты учурдагы календардык жылдын I (биринчи) чейрегинин акырына чейинки мөөнөттө жылына кеминде 1 (бир) жолу сунуштайт.

Төлөм системасынын оператору тарифтик саясат жана/же тарифтер өзгөргөндөн кийинки 10 (он) жумуш күнү ичинде бардык өзгөртүүлөр тууралуу Улуттук банкка маалымдоого тийиш.»;

– 17-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«17. Төлөм системасынын оператору төмөнкүлөрдү аткарууга тийиш:

1) колдонуудагы эрежелердин жана жол-жоболордун сакталышын, ошондой эле алардын ушул Жобонун жана Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык келүүсүн контролдоого;

2) төлөм системасынын башка катышуучуларына төлөмдөрдү ишке ашыруу үчүн зарыл техникалык жана программалык каражаттарга карата талаптарды коюуга;

3) төлөм уюмунун агенттери, субагенттери жана товарларды/ кызматтарды сунуштоочулары боюнча маалымат базасын жүргүзүүгө жана анда кеминде төмөнкү маалымат камтылууга тийиш:

– келишимдин реквизиттери (келишимдик мамилелердин күнү, номери, түрү);

– юридикалык жактын аталышы/жеке ишкердин аты-жөнү;

– юридикалык жактын мамлекеттик каттоодон өткөндүгү жөнүндө маалымат, жеке ишкердин паспортундагы маалымат, патент, каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүк;

– жайгашкан орду/жашаган дареги, ишкердик жүргүзүлүп жаткан дарек;

– жетекчилер тууралуу маалымат;

– байланышуу үчүн маалымат;

– менчик ээлери/уюштуруучулар жөнүндө маалымат (юридикалык жактар үчүн);

– товарларды/кызматтарды сунуштоочулардын бенефициардык менчик ээлери жөнүндө маалымат;

– юридикалык жактын/жеке ишкердин ишкердик түрү жөнүндө маалымат (банк иши, коммуналдык кызматтар ж.б.);

– ошол юридикалык жак/жеке ишкер менен ишкердик мамиле түзүү максаты жана болжолдуу багыты (сунуштоочу болсо, кызмат көрсөтүү түрүн белгилөө зарыл);

– финансылык шарттар (комиссиянын жогору жана төмөнкү чеги, кызмат көрсөтүүнүн наркы ж.б.);

4) төлөм системасындагы тобокелдиктерди баалоо жана аларды тескөө;

5) маалыматты иштеп чыгуу каражаттарынын коопсуз ишин камсыздоо;

6) жагдайларды башкарууга карата бирдиктүү ыкманы камсыздоо жана жагдайлар реестрин жүргүзүү;

7) штаттан тышкаркы жагдай келип чыккан учурда келишим шарттарына жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык, товарларды/кызматтарды сунуштоочуларга системага кабыл алынган төлөмдөр боюнча маалыматты өз убагында билдирүүнү камсыздоо.»;

– 20-пунктундагы биринчи абзацтын экинчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Функционалдык милдеттерине ылайык, төлөм системасынын операторунун персоналы төмөнкү милдеттердин аткарылышына жооптуу.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 20–1-пункт менен толукталсын:

«20–1. Төлөм системасынын оператору Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келген, бекитилген эсепке алуу саясатына ээ болууга тийиш.»;

– 29-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«29. Төлөм уюму лицензияда көрсөтүлгөн иштердин түрүн гана жүзөгө ашырууга, ошондой эле консультациялык/маалыматтык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоого жана анын негизги иши менен коштолгон же негизги ишин камсыз кылуу үчүн зарыл болгон башка ишти жүзөгө ашырууга укуктуу.

Төлөм уюмунун негизги иши менен коштолгон же негизги ишин камсыз кылуу үчүн зарыл болгон башка иш төмөнкү кызматтарды көрсөтүү менен гана чектелүүгө тийиш:

- маалыматтык мүнөздөгү билдирүүлөрдү/маалыматтарды жайылтуу/берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо (жарнамаларды төлөм терминалдарына, өзүнүн сайтына, төлөм уюмуна таандык төлөм терминалдарынын бетинде, терминалдардын маалыматтык/интерфейстик экрандарында, мобилдик тиркемелеринде жана имараттарында жайгаштыруу, ошондой эле тиешелүү кызматтарды сунуштоодо чектерде көрсөтүү);

- төлөм системалары үчүн программалык камсыздоону иштеп чыгуу жана аны андан ары тейлөө/техникалык колдоо боюнча кызматтарды сунуштоо (ишти төлөм системаларынын операторунун иши менен айкалыштурууда);

- ыйгарым укуктуу салык органына корголгон түрдө фискалдык маалыматтарды топтоо жана өткөрүп берүү/фискалдык маалымат операторунун иши боюнча кызматтарды сунуштоо;

- өз агенттери жана субагенттери үчүн инкассатордук кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо;

- агенттердин/субагенттердин аралыкта орнотулган жабдууларын (терминалдарын) техникалык тейлөө;

- программалык камсыздоону (интеллектуалдык менчик лицензиялары же продукттары)/төлөмдөрдү кабыл алуу үчүн жабдууларды сатып өткөрүү;

- эсептөө кубаттуулугун, сервердик жана тармактык жабдууларды, сервердик жабдуулар үчүн ижаралык аянтчаны сунуштоо.

Төлөм уюму Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банкы менен түзүлгөн агенттик келишимге ылайык, банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштай алат.

Төлөм уюму өз ишин төлөм системасынын операторунун иши менен гана айкалыштыра алат.

Лицензияланууга тийиш болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн лицензияны башка адамга берүүгө тыюу салынат.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 32–1-пункт менен толукталсын:

«32–1. Төлөм уюмунда кеминде аппараттык-программалык комплекстин иштеши жана анын коопсуздугу үчүн жооптуу техникалык персонал (штаттык кызматтар), башкы бухгалтер (штаттык кызмат), ошондой эле уюштуруу түзүмүнө ылайык башка персонал болууга тийиш. Функционалдык милдеттерине ылайык, төлөм уюмунун персоналы төмөнкү милдеттердин аткарылышына жооптуу:

- маалымат системасынын контролдоо системаларынын шайкештигин баалоо - башкаруу звенолорун текшерүү, аныкталган кемчиликтерди четтетүү боюнча аткаруу органына негизделген сунуштарды жана башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатуу боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү берүү;

- коопсуздукту камсыз кылууну баалоо - маалымат коопсуздугунун деңгээлин жогорулатуу, ошондой эле кылмышкердин иш-аракеттеринен, авариялык үзгүлтүктөрдөн жана персоналдын каталарынан келип чыгышы мүмкүн болгон жоготууларды минималдаштыруу;

- системанын ушул Жобонун жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык иштешин текшерүү;

- иштин натыйжалуулугун баалоо - уюмдун иштешинин ар кандай тарабын эксперттик баалоо жана аларды өркүндөтүү боюнча негиздүү сунуштарды берүү;

- чечим кабыл алуу, финансылык жана регулятивдик отчетту түзүү үчүн колдонулган финансылык маалыматтын ишенимдүүлүгүн, толуктугун жана өз убагында берилишин камсыз кылуу;

- тышкы аудиторлорду тандоо боюнча сунуштарды даярдоо жана зарылчылыкка жараша атайын аудитордук текшерүүлөрдү баштоо;

- Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттарына ылайык бухгалтердик эсепке алууну жүргүзүү жана финансылык отчетту түзүү.

Төлөм уюму персоналдын аткарып жаткан функцияларынын үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылууга, зарылчылыкка жараша, төлөм уюмунун негизги функцияларын аткарууга катышкан персоналдын функцияларын кайталоону камсыз кылууга тийиш. Персоналды иштен бошотууда/алмаштырууда, талапка ылайык тариздөө менен функционалдык милдеттерди жана документтерди кабыл

алууну-өткөрүп берүүнү камсыз кылуу тартиби (акт, протокол) аныкталууга тийиш.»;

– 33-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«33. Төлөм уюму товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын ишинде келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктерди камсыздандыруу максатында төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийиш:

1) салыктарды, жыйымдарды жана төлөмдөрдү төлөөнү башкаруучу мамлекеттик орган жана/же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы менен тиешелүү келишимдик мамилелерде (түздөн-түз келишимдерди түзүүдө) ушул талапты белгилөө, жана бюджетти болжолдоо жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу органдын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкындагы Бирдиктүү казына эсебине чегерилүүгө тийиш болгон төлөөчүлөрдүн салыктарды, жыйымдарды жана төлөмдөрдү төлөө боюнча акча каражаттарын кабыл алуу үчүн тобокелдиктерди тескөөнүн жана контролдоонун зарыл механизмдерин ишке ашыруу менен Кыргыз Республикасынын бюджеттик системасынын бюджеттерине кабыл алынган төлөмдөрдүн бардык суммасынын кеминде 100 (жүз) пайызы өлчөмүндө алдын ала төлөө же кайтарылгыс банктык гарантияны же камсыздандыруу депозитин берүү.

Мамлекеттик орган жана/же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы менен түзүлгөн келишимде, төлөм уюму кабыл алынган төлөмдөрдү Бирдиктүү казына эсебине чегерүү милдеттенмелерин аткарбаса/бузган учурларда кайтарылгыс банктык гарантия же камсыздандыруу депозити колдонула тургандыгы каралган. Төлөмдөр суммасы алдын ала төлөм же кайтарылгыс банктык гарантия же камсыздандыруу депозит өлчөмүнөн арткан учурда товарларды/кызматтарды сунуштоочунун кызматы автоматтык түрдө өчүрүлүүгө тийиш;

2) келишимдик мамилелерде алдын ала төлөө же болбосо товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын банктык эсебинде жайгаштырылган депозит каралбаган, мамлекеттик менчикке, коммуналдык ишканаларга жана бюджеттик уюмдарга жарым-жартылай таандык болгон товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар үчүн товарлардын/кызмат көрсөтүүлөрдүн ар бир сунуштоочусу боюнча акыркы чейректеги орточо күндүк жүгүртүүнүн

50 (элүү) пайызы өлчөмүндө кайтарылгыс банктык гарантияны же камсыздандыруу депозитин берүү.

Товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу менен түзүлгөн келишимде, төлөм уюму кабыл алынган төлөмдөрдү товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун эсептешүү эсебине чегерүү боюнча милдеттенмелерин, ошондой эле анда камсыздандыруу депозити жайгаштырылган банктык эсепти контролдоо шарттарын аткарбаса/бузган учурда кайтарылгыс банктык гарантия же камсыздандыруу депозити максаттуу багыты боюнча колдонула тургандыгы жана/же товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу акча каражаттарын акцептсиз тартипте эсептен чыгаруу мүмкүнчүлүгү каралууга тийиш;

3) келишимдик мамилелерде товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочуга алдын ала төлөө каралбаган, товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун пайдасына кайтарылгыс банктык гарантия же камсыздандыруу депозитин сунуштоо. Кайтарылгыс банктык гарантиянын же камсыздандыруу депозитинин өлчөмү акыркы чейректе төлөм уюмунун ар бир товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу боюнча орточо күндүк жүгүртүү суммасынын кеминде 10 (он) пайызын түзүүгө тийиш;

4) товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу үчүн каралган акча каражаттары төлөм уюмунун чарбалык ишине байланыштуу операцияларды жүргүзүү үчүн каралган төлөм уюмунун эсептешүү эсебинде топтолбоого тийиш. Камсыздандыруу депозиттери бардык товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар боюнча бир банктык эсепте же болбосо өзүнчө банктык эсептерде жайгаштырылышы мүмкүн.»;

– 34-пункт төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Акча каражаттарын кабыл алуу, сактоо, өткөрүп берүү/чегерүү (инкассациялоо) жана акча каражаттарын берүүгө байланыштуу кассалык операциялар төлөм уюму тарабынан максаттуу багыты боюнча жана өзүнүн гана административдик-чарбалык ишин тейлөө үчүн ишке ашырылууга тийиш.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 34–1-пункт менен толукталсын:

«34–1. Төлөм уюму штаттан тышкаркы жагдайлардын натыйжасында (өзгөчө абал/өзгөчө кырдаал ж.б. режимдерин

киргизүү) шаарларда жана калктуу пункттарда жүрүү боюнча чектөөлөр киргизилген учурда, өз төлөм терминалдарын жана/же өз агенттеринин төлөм терминалдарын инкассациялоо үчүн инкассатордук кызматы (мамлекеттик же жеке) менен келишим түзүүгө укуктуу.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 34–2-пункт менен толукталсын:

«34–2. Төлөм уюму Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келген бекитилген эсепке алуу саясатына ээ болууга тийиш.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 38–1-пункт менен толукталсын:

«38–1. Төлөм уюмунун аппараттык-программалык комплексинин аппараттык бөлүгү өнөр жай классындагы жабдуулардан туруусу зарыл. Төлөм уюмунда төмөнкүлөр болууга тийиш:

- программалык камсыздоону иштеп чыккан уюм же программалык камсыздоонун укук ээси тарабынан ыйгарым укук берилген уюм менен түзүлгөн келишим (программалык камсыздоо сатып алынган учурда);

- кызматкерлер менен түзүлгөн келишимдерге же эмгек макулдашууларына ылайык, иштеп чыккан компания (программалык камсыздоо сатылып алынган учурда) же программалык камсыздоону иштеп чыккан/ишин камсыз кылган жактар менен техникалык колдоону камсыз кылуу боюнча келишим;

- системанын администраторлору жана программалык камсыздоодон пайдалануучулар үчүн колдонмо же коштомо документтер;

- сыноодон өткөрүү программасы жана методикасы;

- ишке киргизүү актысы жана тажрыйбалык пайдалануу сыноосунан өткөрүүлөрдү каттоо журналы;

- өндүрүштүк пайдаланууга берүү актысы;

- төлөм уюму жана программалык камсыздоону иштеп чыккан уюм же программалык камсыздоонун укуктук ээси тарабынан ыйгарым укук берилген уюм кол койгон кабыл алуу-өткөрүп берүү актысы.»;

- 40-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

- «40. Төлөм уюму 6 (алты) айда кеминде 1 (бир) жолу аппараттык-программалык комплекстин коопсуздугу ички эрежелердин жана жол-жоболордун талаптарына, ошондой эле Улуттук банктын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү менен протокол түзүүгө тийиш.

Текшерүүнүн жыйынтыктары протокол түрүндө таризделип, ага текшерүүнүн катышуучулары кол коюуга жана кол койгон учурдан тартып 15 (он беш) жумуш күндөн кечиктирилбестен Улуттук банка берилүүгө тийиш.»;

- 43-пункттун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Төлөм уюму өз ишин уюштуруу үчүн юридикалык жактар жана жеке ишкерлер менен агенттик келишимдерди түзүүгө укуктуу жана анын төлөмдөрдү кабыл алуу пункттарын кошо алганда, агенттер боюнча төмөнкү маалыматты камтыган, агенттер менен түзүлгөн келишимдердин электрондук реестри болууга тийиш.»;

- 49-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«49. Төлөм уюмунда функцияларды аткаруунун алкагында агенттерди/субагенттерди төлөм системасын пайдалануу принциптерине окутуу боюнча документтер болууга тийиш. Агенттер менен келишим түзүүдө төлөм уюму төмөнкүлөрдү камсыз кылууга милдеттүү:

- колдо болгон ички эрежелерге жана жол-жоболорго ылайык түшүндүрмөлөрдү берүүгө, анын ичинде аралыктан түшүндүрүүгө;

- агентти/субагенттерди Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптары, анын ичинде Улуттук банктын агенттерге тиешелүү ченемдик укуктук актылары жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тааныштырууга (жазуу жүзүндө/электрондук).

Төлөм уюму көрсөтүлгөн талаптардын сакталышы боюнча агенттердин/субагенттердин ишине андан аркы мониторинг жүргүзүлүшүн камсыз кылат.»;

- 64-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;

- 69-пунктунун алтынчы абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- жабдуунун жана бирдей системалардын тармактык өз ара иштөө схемасы (топологиясы).»;

- 73-пунктунун экинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Текшерүүнүн жыйынтыктары протокол түрүндө таризделип, ага текшерүүнүн катышуучулары кол коюуга жана кол койгон учурдан тартып 15 (он беш) жумуш күндөн кечиктирилбестен Улуттук банкка берилүүгө тийиш.»;

- 79-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«79. Төлөм уюму төлөмдөрдү кабыл алуу ишин жүзөгө ашыруу үчүн товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар менен товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү керектөөчүлөрдөн төлөмдөрдү кабыл алуу боюнча ишти жүзөгө ашыруу келишимин түзүүгө тийиш, анын шарттарына ылайык төлөм уюму сунуштоочунун атынан төлөөчүлөрдөн акча каражаттарын гана кабыл алуу укугуна ээ, ошондой эле ушул Жобонун 33-пунктуна жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, келишимде белгиленген тартипте товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу менен эсептешүүлөрдү жүргүзүүгө милдеттүү.

Төлөм уюму лицензия алгандан кийинки 12 (он эки) ай ичинде келишим/келишимдерди түзүүгө жана төлөмдөрдү кабыл алууну жана эсептешүүлөрдү жүргүзүүнү баштоого тийиш, мындай иш жүргүзүлбөсө төлөм уюмунун лицензиясы Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык кайтарылып алынат.»;

- 82-пунктта «отчеттун 1–5» сөздөрү жана сандары «отчеттун 1–7» сөздөрүнө жана сандарына алмаштырылсын;

- 83-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«83. Төлөм системасынын оператору/төлөм уюмдары өзгөртүүлөрдү киргизүү үчүн негиздер келип чыккан шартта же төмөнкү маалыматтарга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу чечимдер кабыл алынгандан кийин 15 (он беш) жумуш күнү ичинде анкеталардын жана тастыктоочу документтердин көчүрмөлөрүн кошо тиркөө менен Улуттук банкка сунуштоого милдеттүү:

- уставдык капиталдын өлчөмү жөнүндө;

- башкаруунун коллегиялдуу аткаруу органынын курамы, уюштуруучулар же алардын анкеталык маалыматтары жөнүндө;

- уюштуруучулардын/катышуучулардын/акционерлердин катышуу үлүшүндөгү өзгөрүүлөр жана үлүштөрдү өткөрүп берүү боюнча макулдашуунун суммасы жөнүндө;

- уюштуруучулардын/катышуучулардын/акционерлердин катышуу үлүшүнүн өзгөрүүлөрү жана үлүштөрдү берүү жөнүндө макулдашуунун суммасы жөнүндө;

- кызмат адамдарынын жана катышуучулардын аффилирленген жана байланыштуу жактары жөнүндө;

- акча каражаттарынын келип чыгуу булактары жөнүндө;

- айкын жана юридикалык даректери жөнүндө;

- туунду уюмдарынын/филиалдарынын/өкүлчүлүктөрүнүн болушу жөнүндө;

- коммерциялык пайдаланууга киргизилип жаткан жаңы продукттар/кызмат көрсөтүүлөр, төлөм системасынын жана башка автоматташтырылган системалардын, анын ичинде агенттин мобилдик тиркемесинин элементтери жана компоненттери жөнүндө;

- уюмдун кызматкерлеринин чыгымга алып келген укукка каршы иш-аракеттери жана инциденттери жөнүндө;

- уюмдун маалымат системаларынын паспортундагы өзгөрүүлөр жөнүндө;

- уюштуруу түзүмүндөгү өзгөрүүлөр жана 30 (отуз) календардык күн ичинде кызматкерлердин 25 жана андан көп пайызы иштен бошонуп кетүүсү жөнүндө.»;

- 85-пунктунун:

биринчи сүйлөмүндөгү «отчеттун 1–5» сөздөрү жана сандары «отчеттун 1–7» сөздөрүнө жана сандарына алмаштырылсын;

пункт төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Төлөм системасынын оператору/төлөм уюму жана алардын кызмат адамдары өз убагында, туура жана анык маалыматтарды берүүгө жооптуу.»;

- 88-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«88. Төлөм системасынын оператору/төлөм уюму товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар менен жаңыдан түзүлгөн, кайрадан түзүлгөн жана токтотулган келишимдер жөнүндө

маалыматтарды отчеттук айдан кийинки айдын 15 (он беш) күнүнөн кечиктирбеген мөөнөттө ушул Жобого карата 1-тиркеменин 2-отчеттук формасына ылайык, ай сайын Улуттук банкка берүүгө милдеттүү.»;

– 89-пункту төмөнкү мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«Төлөм системасынын оператору/төлөм уюму талап кылынган маалыматтарды жана документтерди суроо-талапта башка мөөнөт белгиленбесе, Улуттук банктын суроо-талабын алган учурдан тартып 10 (он) жумуш күнү ичинде берүүгө милдеттүү.

Белгиленген мөөнөт ичинде төлөм системасынын оператору/төлөм уюму инспектордук текшерүүлөрдүн жыйынтыгы боюнча жөнөтүлгөн Улуттук банктын талаптарынын жана сунуш-көрсөтмөлөрүнүн аткарылышын камсыз кылууга милдеттүү.»;

– 92-пункту төмөнкү мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«Маалымат системаларына көз карандысыз аудит жүргүзүү мөөнөтү маалымат системаларына акыркы тышкы аудит жүргүзүлгөн күндөн тартып катары менен 3 (үч) жылды эсептөөнүн негизинде аныкталат.

Эгерде төлөм системасынын операторуна лицензия алынган учурдан тартып маалымат системаларына аудит жүргүзүлбөсө, анда төлөм системасынын операторуна ушул Жобо күчүнө кирген учурдан тартып жыл ичинде маалымат системаларына аудит жүргүзүлүүгө тийиш.»;

– 95-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«95. Маалымат системаларына аудит жүргүзүүнүн жүрүшүндө жана анын максаттары үчүн тышкы аудитор төлөм системаларынын операторунун маалымат системаларынын төмөнкү талаптарга дал келишине талдоо жүргүзүүгө жана баа берүүгө тийиш:

а) Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын маалымат системаларындагы тобокелдиктерди тескөө, маалымат коопсуздугу жана штаттан тышкаркы жагдайлар бөлүгүндө;

б) төлөм системаларынын операторунун маалымат системаларынын ички саясаттарынын/жол-жоболорунун.

Маалымат системаларына тышкы аудитти жүргүзүүдө, эң аз дегенде төмөнкүлөрдү ишке ашыруу зарыл:

а) алардын жетиштүүлүгү жана Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык келүү көз карашынан маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча ички ченемдик документтерди өздөштүрүү;

б) алардын шайкештигине, жетиштүүлүгүнө жана актуалдуулугуна баа берүү максатында маалымат системаларында орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөө боюнча бизнес-пландарды, саясаттарды жана жол-жоболорду өздөштүрүү;

в) маалымат системаларынын сапатын тескөө системасына жана операциялык тобокелдиктерди тескөө системасына баа берүү;

г) маалымат системаларынын иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу системасына жана өзгөчө кырдаалдар келип чыккан шартта маалымат системаларын калыбына келтирүү пландарына баа берүү;

д) түйүндүн, операциялык системанын, тиркемелердин, маалымат базасынын, персоналдын коопсуздугун жана физикалык коопсуздуктун камсыз кылуу деңгээлине баа берүү;

е) автоматташтырылган системаларда жеткиликтүүлүктү тескөө жана ролдорду бөлүштүрүү системасына баа берүү;

ж) төлөм системасынын операторунун персоналынын маалымат коопсуздугу жагында маалыматынын болушу деңгээлине баа берүү;

з) интеллектуалдык менчик укугуна тиешелүү мыйзам талаптарынын сакталышы жана лицензияланган программалык продукттарды колдонуу жагында маселелерди кароого алуу.»;

– 7-главынын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«7-глава. Автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалына карата талаптар»;

– 98-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалы (төлөмдөрдү кабыл алуу үчүн cash-in функциясы менен):»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 98–1-пункт менен толукталсын:

– «98–1. Автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалы (акча каражаттарын берүү үчүн cash-out функциясы менен):»;

1) акча каражаттарын берүү үчүн жабдууларды пайдалануу боюнча төлөөчүгө кыскача нускоо/маалымат менен таанышуу мүмкүнчүлүгүн берүүгө тийиш;

2) ички контролдук жол-жоболорунда/программаларында белгиленген тобокелдиктерди аныктоого багытталган ыкманы колдонуу менен акча каражаттарын алуучу кардарды идентификациялоого жана верификациялоого тийиш;

3) төлөм уюмунун аппараттык-программалык комплексине онлайн режиминде туташтырылууга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген коопсуздук талаптарына ылайык жайгаштырылууга тийиш;

4) операция ишке ашырылганга чейин акча каражаттарын берүү үчүн комиссиялар/тарифтер боюнча маалымат берүүгө тийиш;

5) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык ишке ашырылган операцияларды тастыктоо катары чек берүү боюнча түзүлүш менен жабдылууга тийиш.»;

Жобо төмөнкү мазмундагы 98–2-пункт менен толукталсын:

– «98–2. Автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалы (акча каражаттарды берүү үчүн cash-out функциясы менен) коммерциялык банктар менен агенттик келишим болгон учурда банктын атынан чекене банктык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоодо гана төлөм уюму тарабынан колдонулушу зарыл. Банк менен келишим болбогон учурда, төлөм уюмуна акча каражаттарын берүү кызматын көрсөтүүгө тыюу салынат.»;

– 1-тиркемеси төмөнкү редакцияда берилсин:

«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобого карата
1-тиркеме

Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчетунун титулдук барагы

Ушул аркылуу, Улуттук банктын № _____ лицензиясынын негизинде иш алып барган _____

(ЖЧК/ААК/ЖАК төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун аталышы)

20__ -жылдын «__» _____ үчүн төлөм системасы боюнча регулятивдик отчетту сунуштайт.

Аткаруу органынын мүчөлөрү *(ЖЧК/ААК/ЖАК төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун аталышы)*:

- 1) _____ аты-жөнү
(кызматы)
- 2) _____ аты-жөнү
(кызматы)
- 3) _____ аты-жөнү
(кызматы)

Тиркеме:

- Отчеттун №1 формасы «Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору жөнүндө маалымат»
- Отчеттун №2 формасы «Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун келишимдери жөнүндө маалымат»
- Отчеттун №3 формасы «Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын пайдасына кабыл алынган төлөмдөр жөнүндө маалымат»
- Отчеттун №4 формасы «Агрегаторлордун пайдасына кабыл алынган төлөмдөр жөнүндө маалымат»

– Отчеттун №5 формасы «Агенттер, төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө маалымат»

– Отчеттун №6 формасы «Агенттердин мобилдик тиркемелеринин кардарлары/пайдалануучулары, төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө маалымат»

– Отчеттун №7 формасы «Кызмат көрсөтүүлөр боюнча төлөм системасы аркылуу жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө маалымат»

Биринчи жетекчи

(ал жок болгон мезгилде _____
– анын милдетин аты-жөнү _____
аткаруучу адам) (кол тамгасы)

Аткаруучу

(кызматы) _____
(телефон номери) аты-жөнү _____ (кол тамгасы)

Отчетко кол койгон күн 20 ____ -жылдын « ____ » _____

Мөөр

Отчеттун 1-формасы

Уюмдун аталышы

20__ -жылдын _____ айы үчүн
төлөм уюму/төлөм системасынын оператору жөнүндө

МААЛЫМАТ

№1-А отчет «Банктык эсептер»

№	Банктын аталышы	Эсептин түрү		Отчеттук мезгилдин акырына карата банктык эсептердеги акча каражаттар калдыгы	
		гарантиялык эсеп (эсептин №)	эсептешүү эсеби (эсептин №)	валюта	сумма (же сом түрүндө эквиваленти)
	Жыйынтыгында улуттук валютада:			сом	
	Жыйынтыгында чет өлкө валютасында:				

№1-Б «Төлөм системасынын катышуучулары»

Төлөм системасынын катышуучуларынын жалпы саны	(саны көрсөтүлөт)
Анын ичинде:	
- сунуштоочулар	_____
- агенттер	_____
- агрегаторлор (төлөм уюмдары, коммерциялык банктар)	_____
- субагенттер	_____
башка жактар (көрсөтүлсүн):	
_____	_____
_____	_____

№1-С «Төлөмдөрдү кабыл алуу пункттары»

Төлөмдөрдү кабыл алуу пункттарынын жалпы саны	(саны көрсөтүлөт)
Анын ичинде:	
өздүк төлөм терминалдары	_____
агенттердин төлөм терминалдары <i>(төлөм уюмдары, коммерциялык банктар)</i>	_____
агенттердин төлөм терминалдары <i>(жеке ишкер, башка юридикалык жактар)</i>	_____
башкалар <i>(көрсөтүлсүн):</i>	_____
веб-кассалар	_____
POS-терминалдар	_____
SMS-агенттер	_____
_____	_____

Отчеттун 2-формасы
Уюмдун аталышы

20__ -жылдын _____ айы үчүн төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун келишимдери жөнүндө

МААЛЫМАТ

Колдонуудагы келишимдердин жалпы саны: *(саны көрсөтүлсүн)*

Отчеттук айда түзүлгөн келишимдердин саны: *(саны көрсөтүлсүн)*

Отчеттук айда кайра түзүлгөн келишимдердин саны: *(саны көрсөтүлсүн)*

Отчеттук айда токтотулган келишимдердин саны: *(саны көрсөтүлсүн)*

№	Уюмдун аталышы/жеке адамдын аты-жөнү	Юридикалык дареги жана байланыш маалыматтары	Келишимдин номери жана күнү	Сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн түрү
Товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар менен келишимдер:				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Төлөмдөрдү кабыл алуу боюнча агенттер менен келишимдер:				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Агрегаторлор менен келишимдер (төлөм уюмдары; үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөрдү кабыл алган коммерциялык банктар):				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

Отчеттун 3-формасы
Уюмдун аталышы

20__-жылдын _____ айы үчүн товарларды
жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын
пайдасына кабыл алынган төлөмдөр жөнүндө

МААЛЫМАТ

№	Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун – уюмдун аталышы	Алдын ала төлөөнүн жалпы суммасы, сом	Камсыздандыруу формасы		Төлөмдөрдүн жалпы көлөмү*, сом	Төлөмдөрдүн жалпы саны*, бирдик	Сунуштоочуларга айкын жүргүзүлгөн төлөмдүн суммасы
			камсыздандыруу депозитинин суммасы, сом	банктык гарантия, сом			
	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:						

*агрегаторлордун (төлөм уюмдарынын жана коммерциялык банктардын) пайдасына жүргүзүлгөн төлөмдөрдү эске албаганда, автоматташтырылган системадан алынган маалыматтар көрсөтүлөт

Эскертүү:

- 1) Төлөмдөрдүн «Жалпы көлөмү» жана «Жалпы саны» жыйынтык мааниси №7 «Сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн түрлөрү боюнча төлөмдөрдүн көлөмү жана саны» формасында көрсөтүлгөн жыйынтык мааниге барабар болууга тийиш.
- 2) Агрегаторлор аркылуу товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын пайдасына жүргүзүлгөн төлөмдөрдү эске албаганда, автоматташтырылган системадан алынган маалыматтар көрсөтүлөт.
- 3) Өз банктык кызмат көрсөтүүлөрүнүн сунуштоочуларынын ролун аткарган коммерциялык банктардын пайдасына жүргүзүлгөн төлөмдөр отчеттун ушул формасында көрсөтүлөт.

Отчеттун 4-формасы
Уюмдун аталышы

20__-жылдын _____ айы үчүн агрегаторлордун пайдасына кабыл алынган төлөмдөр жөнүндө*

(мында, уюм башка төлөм уюмунун, коммерциялык банктын агенти катары иш алып барат)

МААЛЫМАТ

№	Төлөм уюмунун/банктын аталышы	Алдын ала төлөөнүн жалпы суммасы, сом	Камсыздандыруу формасы		Төлөмдөрдүн жалпы көлөмү*, сом	Төлөмдөрдүн жалпы саны*, бирдик	Агрегаторлорго айкын жүргүзүлгөн төлөмдүн суммасы
			камсыздандыруу депозитинин суммасы, сом	банктык гарантия, сом			
	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:						

*автоматташтырылган системадан алынган маалыматтар көрсөтүлөт, б.а агрегаторлордун (төлөм уюмдарынын жана коммерциялык банктардын) пайдасына жүргүзүлгөн төлөмдөр.

Эскертүү:

1) Ушул отчеттун алкагында агрегаторлор дегенден улам, үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөрдү кабыл алган жана иштеп чыккан, коммерциялык банктарды жана төлөм уюмдарын (алардын агенттерин) түшүнүүгө болот, бул төлөмдөр жыйынтыгында товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү ж.б. сунуштоочулардын пайдасына келип түшөт.

2) Башка төлөм уюмдары, коммерциялык банктар аркылуу товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын пайдасына гана өткөн жана/же төлөмдөрдүн агрегатору катары иш алып барган төлөм уюмдарынын, коммерциялык банктардын пайдасына өткөн автоматташтырылган системадан алынган маалыматтар көрсөтүлөт.

Отчеттун 5-формасы
Уюмдун аталышы

20__-жылдын _____ айы үчүн агенттер,
төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө

МААЛЫМАТ

№	Агенттердин аталышы	Төлөмдөрдү кабыл алуу пункттарынын саны: (өзүнчө көрсөтүлсүн: төлөм терминалдарынын, веб-кассалардын ж.б. саны).	Төлөмдөрдүн көлөмү, сом	Төлөмдөрдүн саны, бирдик
1) төлөм уюмдарынын жана коммерциялык банктардын төлөм терминалдары аркылуу:				
	ЖЫЙЫН-ТЫГЫНДА:			
2) башка агенттердин төлөм терминалдары аркылуу (1-пунктка киргизилбеген):				
	ЖЫЙЫН-ТЫГЫНДА:			
3) веб – кассалар:				
	ЖЫЙЫН-ТЫГЫНДА:			
4) агенттердин/субагенттердин башка кабыл алуу пункттары:				
	ЖЫЙЫН-ТЫГЫНДА:			

Отчеттун 6-формасы
Уюмдун аталышы

20__ -жылдын _____ айы үчүн агенттердин мобилдик тиркемелеринин кардарлары/пайдалануучулары, төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө

МААЛЫМАТ

Агенттердин мобилдик тиркемелеринин аталышы: _____

Иштеп чыгуучу агенттин/агенттердин мобилдик тиркемелеринин сервис ээсинин аталышы: _____

Электрондук акча системаларынын аталышы, ага кирүү агенттердин мобилдик тиркемелери аркылуу электрондук капчыкты туташтыруу жолу менен, эмитент-банктардын/Эл аралык электрондук акча системасынын агенттеринин-банктардын аталышын көрсөтүү менен камсыз кылынат:

1. _____
2. _____
3. _____

Банктык төлөм карттары агенттердин мобилдик тиркемелерине (эквайринг) туташтырыла турган банктардын аталышы:

1. _____
2. _____
3. _____

№1-А отчет «Агенттердин мобилдик тиркемелери аркылуу төлөмдөрдүн көлөмү жана саны»

№	Агенттердин мобилдик тиркемелерин жигердүү пайдалануучулардын саны	Кайтарылган аванстык төлөмдөрдүн эсебинен (алдын ала төлөө)	
		Төлөмдөрдүн көлөмү, сом	Төлөмдөрдүн саны, бирдик

№	Агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулар – банктардын кардарларынын саны	Туташтырылган банктык карттар аркылуу		Туташтырылган электрондук капчыктар аркылуу	
		Төлөмдөрдүн көлөмү, сом	Төлөмдөрдүн саны, бирдик	Төлөмдөрдүн көлөмү, сом	Төлөмдөрдүн саны, бирдик

№1-Б отчет «Агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулардын саны»

№	Агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулар категориясы	Отчеттук мезгилде (өсүш (+бирдик))	Бардыгы болуп, отчеттук мезгилдин акырына карата (бирдик)
1	Системада катталган агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулардын саны		
2	Агенттердин мобилдик тиркемелеринин идентификацияланган пайдалануучуларынын саны, анын ичинен:		
2.1	Төлөм уюму/агенттер тарабынан идентификацияланган агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулардын саны, анын ичинен:		
	а) сүрөттү салыштыруу аркылуу (автоматташтырылган режимде)		
	б) видеобайланыш сеансы аркылуу (интервью жүргүзүү жолу менен)		
2.2	Банк-өнөктөш тарабынан идентификацияланган агенттердин мобилдик тиркемелерин пайдалануучулардын саны		

Отчеттун 7-формасы
Уюмдун аталышы

20__-жылдын _____ айы үчүн кызмат көрсөтүүлөр
боюнча төлөм системасы аркылуу жүргүзүлгөн
төлөмдөрдүн көлөмү жана саны жөнүндө

МААЛЫМАТ

№	Төлөмдүн түрү	Төлөмдөрдүн саны, бирдик	Төлөмдөрдүн көлөмү, сом
ЖЫЙЫНТЫГЫНДА:			
1	Мобилдик байланыш		
2	Катталган телефон байланышы		
3	Интернет		
4	Коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр		
5	Салыктык жыйымдар		
6	КР ИИМ Жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо башкы башкармалыгына айыптык төлөмдөр		
7	Мамлекеттин бюджетине башка төлөмдөр		
8	Банктык эсепти толуктоо		
9	ФКУ кредитин төлөө		
10	Башка банктык кызмат көрсөтүүлөр		
11	Электрондук капчыкты толуктоо		
12	Интернет-дүкөндөр		
13	Социалдык тармактар		
14	Интернет-оюндар		
15	Башка интернет тиркемелеринде эсепти толуктоо		
16	Такси кызмат көрсөтүүлөрүн төлөө		
17	Жарнамалык кызмат көрсөтүүлөр		
18	Кулактандыруулар		
19	Кайрымдуулук		
20	Билим берүү		
21	Туристтик кыдыруулар		
22	Башка төлөмдөр		

Эскертүү: Төлөмдөрдүн «Көлөмү» жана «Саны» жыйынтык мааниси «Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын пайдасына жүргүзүлгөн төлөм жөнүндө маалымат» деген 3-формада көрсөтүлгөн жыйынтык мааниге барабар болууга тийиш.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 30-июнундагы
№ 2021-П-12/36-3-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына операцияларды ислам каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган финансы-кредит уюмдары үчүн бирдей укуктук чөйрө түзүү жагында өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төмөнкү ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 28-декабрындагы № 51/6 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтому;

– Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/13 «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому.

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Коммерциялык банк Кыргызстан» ААКты, «ЭкоИсламикБанк» ЖАКты, «Бакай Банк» ААКты, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2021-жылдын 30-июнундагы
№ 2021-П-12/36-3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына операцияларды ислам каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган финансы-кредит уюмдары үчүн бирдей укуктук чөйрө түзүү жагында өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

1. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 28-декабрындагы № 51/6 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырууда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга чегерүүлөр жөнүндө» жобонун:

– 13-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«13. Банктын баалуу кагаздарга жана/же капиталга инвестициялары – бул, банктын ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча чыгарылган баалуу кагаздарга салымдары жана/же иш максаты Шариат стандарттарына ылайык келген компаниялардын акцияларын сатып алуу же капиталына финансылык салымдар.

Банктын каражаттарды башка компаниялардын жүгүртүү каражаттарына салуусу жана биргелешкен долбоорлорго катышуусу өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдер болуп саналат.

Баалуу кагаздарга рыноктук эмес инвестициялар – бул, баалуу кагаздар рыногунда баалуулугу жок болуп саналган баалуу кагаздарга салынган инвестициялар, же бул баалуу кагаздар рыногу өнүккөн, натыйжалуу, транспаренттүү болуп саналбайт жана мындай баалуу кагаздардын адилет наркын аныктоого мүмкүндүк бербейт. Мында баалуу кагаздар менен бүтүмдөр айрым учурларда гана келишилет,

ошондой эле баалуу кагаз тууралуу кеңири, анык жана бардык жактарга жеткиликтүү маалымат жок.

Баалуу кагаздарга салынган калган бардык инвестициялар рыноктук болуп саналат.»;

– 17-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 17–3, 17–4, 17–5, 17–6-пункттары менен толукталсын:

«17–3. Активдин ордун экинчи булактардын эсебинен жабууну анализдөөдө бул адатта күрөөнү сатуу наркын аныктоо кыйынчылыктары, соттук териштирүүлөр жана мөөнөтүн узартуу менен байланышкан төлөмдөрдүн кечиктирилишине алып келерин эске алуу зарыл. Мындай факторлор адатта экинчи булакты тартуу менен алынган карыз боюнча төлөмдүн акыркы суммасы күтүлгөндөй болбой калышына алып келет.

17–4. Эгерде банк кепилдик берүүчү же гарант болуп саналган адамга төлөөнүн экинчи булагы катары толук ишенсе, анда банкта зарыл учурда анын карыз төлөө жөндөмдүүлүгүнө баа берүү үчүн аталган адамдын финансылык абалы тууралуу толук маалымат болууга тийиш. Эгерде көрсөтүлгөн адам карызды төлөөдө бирден-бир булак болуп эсептелсе, анда классификациялоо учурунда анын төлөө жөндөмдүүлүгү гана эмес, анын гарантияланган активди төлөө ниети да эске алынып, ал тиешелүү документтерде таризделүүсү зарыл. Эгерде, гарант жөнүндө маалымат такталбаса же маалымат такыр жок болсо, анда мындай гарантия активди классификациялоо учурунда эске алынбоого тийиш.

17–5. Алгачкы ордун жабуу булагынан кыйла четтөө аларды классификациялоодо ордун жабуунун так эмес шарттары же активдин ордун жабуу мөөнөтүн кечиктирүү сыяктуу эле жетиштүү негиз болуп саналат. Бирок, мөөнөтүндө төлөнбөгөн активдердин бардыгы эле классификацияланууга тийиш эмес. Актив мөөнөтүндө төлөнбөшү мүмкүн, бирок, ошол эле учурда, банкка салынган акча каражаттары же мамлекеттик баалуу кагаздар түрүндө күрөөлүк камсыздоо болсо, мындай актив классификацияланбаган катары таанылышы мүмкүн.

17–6. Келишимге ылайык, кардардын өз милдеттенмелерин аткаруу ниети жана мүмкүндүгү тууралуу кат жүзүндө билдирүүсү

активдин тобокелдигине баа берүүнүн баштапкы критерийи болуп саналат. Бул, кардар келишилген шарттарга ылайык тиешелүү жана болжолдонгон мөөнөт ичинде банк алдында карызын азайтуу же төлөө үчүн жетиштүү болгон пайдага же ликвиддүү активдерге ээ болуусу зарыл дегенди түшүндүрөт.».

2. Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/13 «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- 2–1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2–1. Бул Жобо кредиттик тобокелдикти камтыган башка активдерге да таркатылат (анын ичинде корреспонденттик эсептер, баалуу кагаздар, банктар аралык жайгаштыруулар ж.б.)»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 3-2-пункт менен толукталсын:

«3–2. Бланктык активдер – бул, эмгек акы долбоорлорунун алкагындагы төлөм карттары боюнча овердрафттарды кошпогондо, ал боюнча кыймылсыз мүлк, кыймылдуу мүлк, гарантиялар же кепилдик жана активдерди классификациялоодо камсыздоо катары каралган башка инструменттер камсыздоо болуп саналбаган жана өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдер жана ал төлөөгө жөндөмдүү кардарга/өнөктөшкө анын аброюнун жана киреше деңгээлин баалоонун негизинде гана берилет.»;

- 4-пунктунун:

биринчи абзацындагы «Кыргыз Республикасынын «Чет өлкө валютасындагы операциялар жөнүндө» мыйзамында» деген сөздөр «Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында» дегенге алмаштырылсын;

пункт төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Контракттык каржылоо дегенден улам контрагенттер менен түзүлгөн келишим боюнча кардардын/өнөктөштүн милдеттенмелерин

аткаруу үчүн жүгүртүүдөгү капиталды кыска мөөнөттүү (бир жылга чейин) каржылоо түрүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди түшүнүүгө болот.»;

- 2-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«2-глава. Банктын операцияларды ислам каржылоо принциптери боюнча жүзөгө ашыруу боюнча саясаты жана каржылоо стратегиясы»;

- 7-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Каржылоо стратегиясы банктын бизнес-планына өзүнчө/кошумча бөлүк катары киргизилиши мүмкүн.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 7–1, 7–2, 7–3-пункттар менен толукталсын:

«7–1. Каржылоо стратегиясында кеминде төмөнкүлөр камтылууга жана эске алынууга тийиш:

- банк аларга жетүүнү пландаштырган каржылоонун максаттуу рыноктору жана алардын жалпы өзгөчөлүктөрү (анын ичинде диверсификация деңгээли, каржылоо портфелинин сапатын баалоодо пландаштырылган көрсөткүчтөр);

- негизги каржылоо булактары (банк кайсы каражаттардын эсебинен каржылоону сунуштоо, каржылоо портфелин көбөйтүү пландаштырылган каржылоо булактарын көрсөтүүсү зарыл);

- кыйыр-валюта тобокелдиктерине талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү жөнүндө талап;

- өзүндө кредиттик тобокелдиктерди камтыган активдердин үлүшүнүн банк активдерине карата катышы;

- рыноктук шарттар жана банктын финансылык абалы, ошондой эле анын тобокелдикти кабыл алуу мүмкүнчүлүгү;

- пайданын күтүлгөн нормасы жана банк капиталынын өлчөмү;

- кредиттик тобокелдикке дуушарланган активдерди кайтарууга байланыштуу чыгымдар;

- банктын кыска мөөнөткө/орто мөөнөткө/узак мөөнөткө каралган пландары;

- каржылоо портфелине талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү талабы, ал банктын учурда колдонулуп жаткан каржылоо портфелинин негизинде жүзөгө ашырылат. Буга кошумча банк

кредиттик тобокелдикти жана кыйыр-валюта тобокелдигине баа берүүгө мүмкүндүк берген мындай талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү методологиясына ээ болууга тийиш;

- банктын актуалдуу шайкеш экономикалык көрсөткүчтөрү;

- банктын уюштуруу түзүмү, банктын техникалык мүмкүнчүлүктөрү жана каржылоо ишине жооптуу персоналынын жана жетекчилигинин потенциалы (квалификациясы, штаттык тизими). Тиешелүү персоналга кредиттик стратегия жөнүндө маалымат берилүүгө жана ал банктын кредиттик стратегиясынын тактыгын камсыз кылууга тийиш.

7–2. Директорлор кеңеши мезгил-мезгили менен, бирок жыл ичинде кеминде бир жолу каржылоо стратегиясына таасирин тийгизген же анда каралган финансылык жана экономикалык көрсөткүчтөрдү кароого алып, зарылчылыкка жараша тиешелүү өзгөртүүлөрдү киргизет.

7–3. Банктын директорлор кеңеши дайындоолор жана сый акы төлөө саясаты кредиттик тобокелдикти тескөө стратегиясына каршы келбегендей болушун камсыз кылууга тийиш.»;

- 11-пунктунун биринчи абзацындагы «Саясаттын жана стратегиянын» деген сөздөр «Банктын каржылоо саясатынын жана стратегиясынын» дегенге алмаштырылсын;

- 12-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«12. Банктын Директорлор кеңеши банкта каржылоо процессине таасирин тийгизген тобокелдик профили, Улуттук банктын ченемдик укуктук актылары, банктын уюштуруу түзүмү жана кадрлар курамы өзгөргөндүгүнө жараша, анын ичинде республика экономикасында жана банктын, анын кардарлары/өнөктөштөрү иш алып барган өлкөлөрдүн экономикасында каржылоо процессине таасирин тийгизген өзгөрүүлөр жүргөн учурда, зарылчылыкка жараша, бирок жылына кеминде бир жолу банктын саясатынын шайкештигин, лимиттер системасын, инструменттер жана кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча жол-жоболорду, кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча ички аудит системасын кароого алып турууга милдеттүү.

Өзүндө кредиттик тобокелдиктерди камтыган активдерди берүүгө тиешелүү маселелер банктын Каржылоо боюнча комитети тарабынан же болбосо банктын Директорлор кеңешинин

компетенциясына кирген маселелерди кошпогондо, ченемдик укуктук актыларга ылайык Комитет бул укукту ыйгарууга укуктуу адамдар тарабынан гана чечилүүгө тийиш.

Өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди берүү укугу бир нече деңгээлдеги кызмат адамдарына бөлүштүрүлүүгө тийиш жана ошол адамдар каржылоо учурунда жол берилген мыйзам бузуулар үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жооп беришет.

Банк менен байланыштуу жактарга/анын аффилирленген жактарына ири тобокелдикти камтыган активдерди жана кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди берүү банктын Директорлор кеңеши тарабынан жактырылууга жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык келүүгө тийиш. Банктын Директорлор кеңеши банк менен байланыштуу жактарга/анын аффилирленген жактарына ири тобокелдикти камтыган активдерди жана кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди, чек ара аркылуу өтүүчү активдерди, анын ичинде Улуттук банктын ченемдик-укуктук актыларынын талаптарын бузуу менен берилген жана/же алар боюнча банк жоготууга дуушар болгон, Кыргыз Республикасынан чегинен тышкары жайгашкан күрөө менен камсыздалган активдерди берүү жөнүндө чечимдерди жактыргандыгы үчүн жоопкерчилик тартат.

Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары жайгашкан күрөө, кредиттик тобокелдикти камтыган активдин суммасынын 20% ашыгыраак кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча камсыздоо болуп саналган учурда банктын Директорлор кеңешинин жактыруусу талап кылынат. Мында, күрөөнүн наркы дегенден улам, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык, анын жоюу наркын түшүнүүгө болот.

Мындан тышкары, каржылоо саясатында Каржылоо боюнча комитеттин жана/же банк Башкармасынын чектөөлөрдү көрсөтүү менен каржылоону эсептен алып салуу жана реструктуризациялоо боюнча ыйгарым укуктары белгиленүүгө тийиш.

Банктын каржылоо саясатында кардарлардын/өнөктөштөрдүн төлөө жөндөмдүүлүгүнө баа берүү методикалары да камтылууга тийиш. Ушул максаттарда банк кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча алардын ички рейтинги системасын иштеп чыга алат. Ички тобокелдиктер рейтинги системасы банкта ишке ашырылып жаткан

иштердин түрүнүн мүнөзүнө, өлчөмүнө жана татаалдыгына ылайык келүүгө тийиш.

Мындан тышкары, банк аларды берүүдө стандарттуу эмес чечимдер (индивидуалдуу үстөк баалар, күрөөнүн түзүмү жана башка) кабыл алынган, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдер боюнча маалымат базасын жана аларды каттоо журналын туруктуу жүргүзүүгө милдеттүү.

Кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча тобокелдиктердин ички рейтинг системасында кардардын/өнөктөштүн келечекте төлөө жөндөмдүүлүгүнүн негизги көрсөткүчү катары анын финансылык абалына комплекстүү баа берүү камтылууга жана ушул Жобонун 1-§ жана 2-§ көрсөтүлгөн кардарлар/өнөктөштөр тууралуу ачык көрсөтүлгөн маалыматтар камтылууга тийиш.

Тобокелдиктердин кредиттик тобокелдик боюнча рейтинг – өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдин сапатынын негизги көрсөткүчү. Тобокелдик рейтинг өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди берүүнү жактыруунун баштапкы стадиясында ыйгарылууга тийиш, ошондой эле активге андан ары мониторинг жүргүзүүдө, мөөнөтүн узартууда же болбосо каржылоо келишиминин шарттарын өзгөртүүдө же өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди реструктуризациялоодо ыйгарылышы мүмкүн. Кардарлардын/өнөктөштөрдүн төлөөгө жөндөмдүүлүгүн аныктаган тобокелдик рейтингдери алфавит, сан же альфа-сан символдор түрүндө белгиленет, алар банк өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди берүүдө тобокелдиктерди көрсөтүп турат. Банк кардарга/өнөктөшкө жана өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерге байланыштуу белгилүү бир мүнөздөмөлөрдү эске алуу менен тобокелдиктер рейтингин ыйгарат.

Тобокелдиктер рейтингин аныктоодо кардарлардын/өнөктөштөрдүн төлөө жөндөмдүүлүгүн талдап-иликтөө төмөнкүдөй ар кандай ыкмаларга негизделиши мүмкүн:

- сандык – тобокелдиктер рейтингин аныктоого мүмкүндүк берген тиешелүү көрсөткүчтөрдү колдонуу менен (коэффициенттер методу, рейтинг моделдери, скоринг моделдери);
- болжолдуу, ал өткөн жылдардын статистикасына таянат жана өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди колдонуу моделин

түзүүгө, кардарга/өнөктөшкө жана анын төлөө жөндөмдүүлүгүнө багытталган;

– сапаттык, мында ар тараптуу сапаттык көрсөткүчтөр системасы колдонулат.

Банк өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди берүүдө, кардардын/өнөктөштүн төлөө жөндөмдүүлүгүнө натыйжалуу баа берүү максатында, кардарларга/өнөктөштөргө баа берүү талаптарына жооп берген ыкмалардан турган өзүнүн моделин иштеп чыгышы мүмкүн. Негиз катары төмөнкүлөр алынышы мүмкүн:

– кардарлардын/өнөктөштөрдүн финансылык абалына жана өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин сапатына комплекстүү баа берүүгө мүмкүндүк берген коэффициенттер методу;

– рейтинг модели – интегралдык көрсөткүчтү эсептеп чыгаруу жолу менен коэффициенттер методу аркылуу автоматтык түрдө баа берүү, бул ыкма колдонууда кыйла ыңгайлуу жана жөнөкөй болуп саналат;

– скоринг модели – кардарды/өнөктөштү белгилүү топко киргизүү жолу менен төлөө жөндөмдүүлүгүн балл берүү эквивалентинде баалоо;

– кардардын/өнөктөштүн милдеттенмелери менен келечектеги акча агымына баа берүүгө негизделген модель;

– өткөн жылдардын статистикасы ж.б. колдонулган модель.

Тобокелдиктердин ички рейтинги системасы каржылоо берүү жөнүндө чечим кабыл алуу; каржылоо наркын аныктоо; кредиттик тобокелдикке мониторинг жүргүзүүдө банкка көмөк көрсөтүү; потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга кам түзүү; алынган жана зарыл маалыматтарды тескөө; кредиттик рейтинг шкаласына ылайык кредиттерди бөлүштүрүү, ошондой эле каржылоонун мурунку абалын жана келечектеги кыймылын рейтинг шкаласы боюнча аныктоо; жалпы тобокелдиктерге жана каржылоо портфелиндеги тенденцияларга баа берүү; банктын кредиттик стратегиясына өзгөртүүлөрдү киргизүү үчүн колдонулушу мүмкүн.

Ички кредиттик рейтинг системасын колдонуу менен мурдагы маалыматтар камтылган маалымат базасын түзүүгө болот, ал убакыттын өтүшү менен кредиттик рейтинг көрсөткүчтөрү боюнча

кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин белгилүү бир түрлөрүнө баа берет, бул өз кезегинде, банктардын кредиттик тобокелдиктерине кыйла тагыраак баа берүүсүнө өбөлгө түзүшү мүмкүн.

Банкта тобокелдиктердин ички рейтинг системасында ыйгарым укуктарды төмөнкүлөр боюнча бөлүштүрүү камтылууга тийиш:

- карларга/өнөктөшкө баштапкы рейтингди ыйгаруу (каржылоого өтүнүч кат түшкөн учурда);

- ыйгарылган рейтингди талдап-иликтөө (кардардын иши боюнча бардык документтерди, анын төлөө жөндөмдүүлүгүн, күрөөлүк камсыздоосун талдап-иликтөөдө);

- каржылоо берүүнү акыркы жактыруу.

Тобокелдиктер рейтингине ылайык кредит берүү чечими 100000 сомго чейинки суммада жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредит берүү боюнча кабыл алынат.

Андан кийин 100000 сомго чейинки суммада жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин төлөнүшүнө ушул жободо белгиленген мониторинг жүргүзүү аралыгына ылайык мезгил-мезгили менен мониторинг жүргүзүү, ошондой эле зарыл болгон учурларда, милдеттенмелердин аткарылышына мониторинг жүргүзүү жана рейтингге өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу максатында, ыйгарылган тобокелдик рейтингдерин талдап-иликтөө зарыл.

Банктын ички саясатында соттон тышкаркы тартипте күрөө предметинен өндүрүү чечими кабыл алынган учурда, ал кардардын/өнөктөштүн/күрөө коюучунун бирден бир турак жайы экендигин тастыктаган фактыларды текшерүү талаптары каралууга тийиш. Эгерде, күрөө предметинен өндүрүү учурунда күрөөгө сунушталган кыймылсыз мүлк кардардын/өнөктөштүн/күрөө коюучунун бирден бир турак жайы болуп саналса, өндүрүү соттун чечими боюнча жүргүзүлүүгө тийиш.»;

- 12.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«12–1. Кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча тобокелдиктердин ички рейтинги системасына ички аудит жыл сайын банктын каржылоо иши каржылоо стратегиясына, банктын саясатына дал келишин аныктоо жана кредиттик тобокелдикти тескөө процессинде, каржылоо

саясатында жана каржылоо боюнча жол-жоболордо кемчиликтерди аныктоо үчүн жүргүзүлүүгө тийиш.

Мындан тышкары, банк ички аудиттин алкагында валюталык тобокелдик менен шартталган кредиттик тобокелдикти ички контролдоо системасына, анын ичинде Улуттук банк тарабынан белгиленген талаптарга ылайык кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин/активдердин классификацияланышына баа берүүсү зарыл.

Кредиттик тобокелдикти ички контролдоо системасына ички аудит жүргүзүүнүн натыйжасында аныкталган кемчиликтер боюнча түзөтүү чараларын андан ары аткаруу боюнча маалымат мезгил-мезгили менен, бирок жарым жылда кеминде бир жолу банктын Директорлор кеңешине жана чейрек ичинде кеминде бир жолу Аудит боюнча комитетке сунушталууга тийиш.»;

- 28-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 29-пунктунун:

бешинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«— жерди пайдалануу укугун тастыктаган документтерди же малы бар экендиги тууралуу документтерди сунуштоо менен 250000 сомдон ашпаган өлчөмдө каржылоо берилген айыл чарба продукцияларын өндүрүүчү жеке адамдарды, ошондой эле айыл чарбасын өнүктүрүүгө багытталган өкмөттүк программалардын алкагында каржылоо берилген адамдарды кошпогондо, мамлекеттик органдардан алынган каттоодон өткөндүгү жөнүндө документ (эгерде кардар/өнөктөш - күбөлүктүн же патенттин негизинде ишкердик иш жүргүзгөн юридикалык жак же жеке адам болсо).»;

- 30-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«30. Банктык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо учурунда банк, төмөнкү укуктарды кошо алганда, кардарлардын/өнөктөштөрдүн укугунун сакталышын камсыз кылууга тийиш:

- мурабаха, истиснаа, ижара келишимдери боюнча кардар келишимге кол койгон учурдан тартып товар/мүлк үчүн акы төлөө учуруна чейин өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди алуудан баш тартуу укугу;

– мудароба жана мушарака келишимдери боюнча өнөктөш келишимге кол койгон учурдан тартып акча каражаттарын алганга чейин өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди алуудан баш тартуу укугу;

– келишимге кол коюуга чейин кардарга/өнөктөшкө келишимдин долбоору жана ага карата бардык документтер берилип, ал банктын аймагынан тышкары юридикалык консультация алуу укугу, мында кардарга/өнөктөшкө келишим менен таанышып чыгуу үчүн берилген убакыт 1 (бир) күндөн кем эмес, бирок 3 (үч) күндөн ашпоого тийиш;

– кредиттик тобокелдикти камтыган активди пролонгациялоо же реструктуризациялоо өтүнүчү менен кардардын/өнөктөштүн банкка кайрылуу укугу;

– эгерде кредиттик тобокелдикти камтыган активдин негизги суммасынын 50% ашыгыраагы төлөнгөн шартта, кардардын/өнөктөштүн банктын ички документтерине ылайык, комиссиялык жана башка төлөмдөрдү төлөөсүз, мурдагы күрөөнү наркы кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча карыздын калган суммасынын ордун жапкан, эки тарапка тең алгылыктуу башка күрөөгө алмаштыруу укугу;

Жеке адам, анын ичинде жеке ишкер болуп саналган кардар/өнөктөш менен каржылоо боюнча келишим түзүүдө банк мындай кардарларга/өнөктөштөргө каржылоо алуунун төмөнкүдөй ыкмаларын тандоо укугун берет:

– акча каражаттарын нак акчага айландыруу үчүн комиссиялык жана башка төлөмдөрдү төлөөсүз нак формада алуу;

– акча каражаттарын эсептешүү (күндөлүк) эсептеринен/ талап боюнча төлөнүүчү банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептерден алуу, аны тейлөө шарттары тиешелүү келишимде аныкталат.

Мында жеке адам, анын ичинде жеке ишкер болуп саналган кардарлар/өнөктөштөр каржылоону нак формада сыяктуу эле, нак эмес формада да төлөө укугуна ээ.

Акча каражаттарын нак акчага айландыруу үчүн комиссиялык жана башка төлөмдөрдү төлөөсүз алуу укугу ипотекалык каржылоодо, ошондой эле жеке адам, анын ичинде жеке ишкер болуп саналган кардарларга/өнөктөштөргө экономиканы өнүктүрүүгө багытталган

мамлекеттик/өкмөттүк жана социалдык программалардын алкагында каржылоодо банк тарабынан берилет.»;

– 33-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«33. Банк ушул жобонун 68-1-пунктунда көрсөтүлгөн талаптарды эске алуу менен, кредиттик тобокелдикти камтыган активди берүүгө байланыштуу тобокелдиктерди өзүнө алуу менен, активди берүү учуруна чейин сыяктуу эле, андан кийин – банктын каражаттары толук кайтарылганга чейин кеминде жылына бир жолу кардар/өнөктөш тарабынан сунушталган, анын ичинде кардардын/өнөктөштүн документ менен тастыкталбаган кирешеси боюнча маалыматтын толуктугун жана тактыгын текшерүүгө тийиш.»;

– 34-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«34. Бүтүндөй алганда, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активди алууга билдирмени талдап-иликтөө Директорлор кеңеши тарабынан жактырылган банктын саясатына жана төмөнкү негизги факторлорго негизделүүгө тийиш:

– каржылоо алуу укугу. Банк кардар/өнөктөш кредиттик тобокелдикти камтыган активди алууга жана келишимге кол коюуга укуктуу экендигине ынанууга тийиш;

– кардарга/өнөктөшкө мүнөздөмө. Банк кардар/өнөктөш каржылоо алууга жоопкерчилик менен мамиле жасай тургандыгын, банктын бардык суроолоруна толук жооп берип, карызын төлөө үчүн болгон күч-аракетин жумшай тургандыгын аныктоого тийиш. Талдап-иликтөөнү жүргүзүүдө кардар/өнөктөш ушул банкта же башка финансы-кредит уюмдарында буга чейин кредиттерден (насыялардан) же кредиттик тобокелдикти камтыган активдерден пайдаланганбы же жокпу, кредит кандайча кайтарылгандыгын, кредитти төлөө тартибин так сактагандыгын, өз милдеттенмелерин аткарууга даяр экендигин эске алуу зарыл. Мындан тышкары, анын кесиптик сыяктуу эле, жалпы инсандык беделин көңүлгө алуу зарыл, ошондой эле кардардын/өнөктөштүн ушул тармакта канча жылдан бери иштегендигин жана иш тажрыйбасын, жетишкен ийгиликтерин да кароо керек. Башка кредиттик уюмдардан ага берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдер тууралуу маалыматтарды да сурап алуу маанилүү. Мындан тышкары, кардар/өнөктөш менен байланыштуу жактар жөнүндө маалыматты (кредиттик отчетту) алардын макулдугунун негизинде,

мыйзам талаптарына ылайык бир же бир нече кредиттик бюродон талап кылуу зарыл.

Банк кредиттик бюродон алынган кредиттик отчеттун купуялуулугун жана сакталышын так аткарууга жана анда чагылдырылган кредиттик маалыматты үчүнчү жактарга таркатпоого, ошондой эле кредиттик отчетту кредиттик маалымат алмашуу жөнүндө мыйзамдарда белгиленген максаттарда гана пайдаланууга тийиш.

Банк кредиттик бюродон алынган кредиттик отчеттогу маалыматтарды бурмалоо үчүн жоопкерчилик тартат:

- акча каражаттары. Кредит алууга билдирмеге талдап-иликтөөлөрдү жүргүзгөн банк кызматкери жооп берүүгө тийиш болгон эң башкы суроо бул: кардар/өнөктөш киреше жана нак акча агымы формасында акча каражаттарын, анын ичинде кредит ала турган валютада кредиттик тобокелдикти камтыган активдин ордун жабуу үчүн жетиштүү көлөмдө акча каражаттарын ала алабы? Баа берүүдө банк буга чейин пайда туруктуу алынгандыгын же сатуу көлөмү өскөндүгү байкалгандыгын жана келечекте кредиттик келишимди колдонуу мөөнөтү ичинде мындай өсүш улана тургандыгын тактоого тийиш.

Мындан тышкары, банк кардар/өнөктөш активди өз убагында төлөөсү үчүн алмашуу курсунун өсүшүн эске алуу менен кардардын/өнөктөштүн кирешесинин (пайдасынын) (анын ичинде чет өлкө валютасында) жетиштүүлүгүн аныктоого тийиш.

Эгерде кардардын/өнөктөштүн келерки 12 ай ичинде кирешесинин (пайдасынын) басымдуу бөлүгү улуттук валютада алына турган болсо, банк Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талабын, анын ичинде РППУ боюнча талаптарды эске алуу менен кардар/өнөктөш үчүн алмашуу курсунун терс жакка өзгөрүшүнүн натыйжасында валюталык тобокелдик менен шартталган кредиттик тобокелдикти эске алып, кардарга/өнөктөшкө чет өлкө валютасында каржылоо сунуштоонун максатка ылайыктуулугуна баа берүүгө тийиш;

- камсыздоо. Камсыздоо түрүнө баа берүүдө банктын каржылоо боюнча кызматкери кардар/өнөктөш кредиттик тобокелдикти камтыган активдин кайтарылбай калуу тобокелдигин азайтуу үчүн зарыл болгон жетиштүү сапаттуу камсыздоого ээ экендигин тактоого тийиш.

Кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди берүүдө камсыздоонун ар кандай формасы, түрү жана ыкмасы колдонулушу мүмкүн.

Кардарлардын/өнөктөштөрдүн милдеттенмелерин камсыздоо ар кандай белгилери боюнча классификацияланат:

- кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоонун мүлктүк формасы дегенден улам, кардар/өнөктөш кредит алууда сунуштаган мүлктү сатуудан алынган акча каражаттарынын эсебинен активди төлөөнүн экинчи булагын түшүнөбүз.

Мүлктүк формага кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоонун төмөнкү түрлөрү кириши мүмкүн:

- кыймылсыз мүлк күрөөсү;
- кыймылдуу мүлк күрөөсү (бул мүлк эрежеге ылайык, кардардын/өнөктөштүн пайдалануусунда калат, тактап айтканда бул автотранспорт, жүгүртүүдөгү товар, тиричилик техникасы ж.б.);
- күрөө (заклад) (банкка сактоого өткөрүлүп берилген мүлк, так айтканда баалуу металлдар, баалуу кагаздар, депозит ж.б.).
- кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоонун мүлктүк эмес формасы. Активдерди камсыздоонун мүлктүк эмес формасы - бул каражаттарды кайтаруу гарантиясын юридикалык тариздөөнүн эсебинен карыздын ордун жабуу булагы.

Кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоонун мүлктүк эмес формасына активдерди камсыздоонун төмөнкүдөй формалары кириши мүмкүн:

- гарантия;
- кепилдик.

Милдеттенмелердин ордун жабуу деңгээли боюнча кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоолор төмөнкүдөй бөлүнөт:

- негизги камсыздоо;
- кошумча камсыздоо.

Орду толук жабылуучу милдеттенмеге жараша кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди камсыздоо төмөнкүдөй бөлүнөт:

– кредиттик тобокелдикти камтыган активдер боюнча милдеттенменин ордун толугу менен жапкан камсыздоо;

– кредиттик тобокелдикти камтыган активдер боюнча милдеттенменин бир бөлүгүнүн ордун жапкан камсыздоо.

Банктын кредиттик тобокелдиктерин төмөндөтүүнүн өзүнчө формасы катары кредиттик тобокелдикти камсыздандыруу саналышы мүмкүн.

Кредиттик тобокелдикти камтыган активдер боюнча мүлктүк камсыздоону кабыл алуу үчүн банктын негизги иш-чаралары:

– банк кардар/өнөктөш тарабынан сунушталган камсыздоонун аныктыгына ынанууга тийиш. Мүлктүн бар экендигин, ошондой эле ага менчик укугу жөнүндө документтерди текшерүүгө тийиш. Камсыздоо катары сунушталган мүлк (укук) анык болууга тийиш. Мында Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын сактоо менен камсыздоону кийинки күрөөгө коюуга жол берилет.

Эскертүү: Бул пунктчага, ири мүйүздүү мал жана майда жандыктар түрүндө камсыздоо алыскы жана барууга кыйын болгон жерлерде сезондук жайытта болгондугуна байланыштуу аларды барып кароо жана баалоо мүмкүн эмес болгон учурлар кирбейт. Мындай учурларда банк кардардын/өнөктөштүн мал-жандыгы бар экендигине, анын малканасынын, кой короосунун аянтын, тоют камын, жайытты ижарага алуу келишимдерин ж.б. текшерүү аркылуу ынанат. Буларга кошумча кардар айыл өкмөтүнөн мал-жандыгы бар экендиги жөнүндө маалымкатты, ошондой эле эгерде бар болсо малы бар экендигин тастыктаган башка документтерди сунуштоого тийиш;

– банк камсыздоонун ликвиддүүлүк деңгээлин, б.а. дароо сатуу (сатып өткөрүү) мүмкүнчүлүгүн аныктоого тийиш;

– банк мыйзам талаптарына ылайык, өз алдынча же тиешелүү сертификатка ээ көз карандысыз баа берүүчү адистерди ишке тартуу менен камсыздоонун наркын баалашы мүмкүн. Кредиттик тобокелдикти камтыган активдер боюнча камсыздоонун рыноктук наркынын камсыздоо предметин сатууга сарпталышы мүмкүн болгон каражат өлчөмүн эске алуу менен каржылоо суммасынан жана ал боюнча тиешелүү төлөөлөрдөн жогору болушу кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин кайтарылбай калуу тобокелдигин жөнгө салуу инструменти болуп саналат;

- банк кардар/өнөктөш тарабынан сунушталган мүлктүн баасынын туруктуулугун аныктоо максатында рынокко талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүүсү зарыл, мында банк ошол камсыздоонун наркынын төмөндөп кетүү тобокелдигин эске алууга тийиш;

- банк камсыздоо катары мүлктү кеминде кардар/өнөктөш каржылоону пайдаланган мөөнөткө пайдаланууга/кызмат кылууга кабыл алууга тийиш, мында, камсыздоону сактоо зарылчылыгы келип чыгышы мүмкүндүгүн эске алуу зарыл, ал кошумча чыгашаны талап кылышы ыктымал. Эгерде 100000 сомдон жогору өлчөмдөгү контракттык каржылоо боюнча камсыздоо катары гарантия жана/же контракт боюнча талап кылуу укугу саналса, банк кардардын/өнөктөштүн гарантынын/контрагентинин кеминде акыркы жыл үчүн төлөө жөндөмдүүлүгүнө талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүүгө, тараптардын ушул каржылоо боюнча милдеттенмелерин аткарууга жана каржылоо кайтарылбаган учурда экинчи төлөө булагын жүзөгө ашырууга байланыштуу тобокелдиктерге баа берүүгө тийиш;

- гарантия/кепилдик. Кредиттик тобокелдикти камтыган активди гарантия/кепилдик түрүндө камсыздоодо, мындай каржылоону сунуштоонун максатка ылайыктуулугун аныктоо үчүн банк кардардын/өнөктөштүн өзүнө жүргүзүлгөндөй эле көлөмдө гаранттын/кепилдик берүүчүнүн төлөө жөндөмдүүлүгүнө талдап-иликтөөлөрдү жүргүзөт. Банк ушул Жобонун талаптарына ылайык, кардардын/өнөктөштүн төлөө жөндөмдүүлүгүнө талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү үчүн документтерди сурап алууга, анын кесипкөйлүк аброюн, жоопкерчилигин жана өз милдеттенмелерин аткарууга даяр экендигин иликтөөгө тийиш. Мында, бул шарттын сакталбашы мындай кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин гарантия/кепилдик берүү менен камсыздалган бөлүгү бланктык катары таанылышына алып келет.

- кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнүн кепилдик берүүсү. Кошо жоопкерчиликтүү топ дегенден улам, пайда алууга багытталган ишкердик менен алектенген катышуучу-жеке адамдардын (кеминде 3 адам) ыктыярдуу түрдө биригүүсүн түшүнүүгө болот, мында, кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрү, Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык, топтун ар бир мүчөсүнүн милдеттенмелеринин аткарылышы үчүн биргелешип кепилдик беришет жана алынган каражаттардын кандай болбосун жагдайларда толугу менен кайтарылышына биргелешип жоопкерчилик тартышат.

Кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучуларынын кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди алууга билдирмесин кароодо, банк бирге жашаган жана/же биргелешип бизнес жүргүзгөн бир үй-бүлө мүчөлөрү бир кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучулары болбоосуна көңүл бурууга тийиш.

Мында, бир үй-бүлө мүчөлөрүнөн болбогон, бирок биргелешип бизнес жүргүзгөн кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучуларынын саны ошол кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучуларынын жалпы санынын 20 пайызынан ашпоого тийиш экендигин, ошондой эле бир үй-бүлө мүчөлөрүнөн болбогон, бирок биргелешип бизнес жүргүзгөн кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучуларынын үлүшү кошо жоопкерчиликтүү топко берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдердин жалпы суммасынын 20 пайызынан ашпоого тийиш экендигин эске алуу зарыл.

Ушул жобонун максаттарына ылайык, биргелешип бизнес жүргүзүү дегенден улам, бир нече ишкер (өнөктөштөр, кошо ээлик кылуучулар ж.б.) иш алып барган экономикалык ишкердикти түшүнүүгө болот. Мында, алардын иши товарды биргелешип өндүрүүдөн жана/же сатуудан, кызматтарды сунуштоодон пайда алууга багытталган, мында бул үчүн ишкерлердин мүлкү, материалдык эмес активдери, эмгеги пайдаланылат. Биргелешкен бизнестин катышуучулары бизнес жүргүзүүдөн алынган пайданы өз ара пропорционалдуу бөлүштүрүшөт жана бүтүндөй мүлктү же анын бөлүгүн жоготуу тобокелдигин биргелешип тартышат.»;

– 36-пункту төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Банктын тобокелдиктердин ички рейтинги системасы тарабынан чыгарылган, кардарга/өнөктөшкө каржылоону сунуштоо максатка ылайыктуулугу/ылайыксыздыгы жөнүндө рейтинг маанисин камтыган натыйжа каржылоо боюнча корутунду катары каралышы мүмкүн.»;

– 43-пунктунун экинчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Мында, эгерде ал кардардын/өнөктөштүн укуктарын начарлатса жана/же милдеттерин жогорулатса, банк келишимдин баштапкы шарттарын бир тараптуу тартипте өзгөртүүгө укугу жок.»;

– 44-пунктунун сегизинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«– кардар бул тууралуу банкка 30 (отуз) күн мурда алдын ала кат жүзүндө маалымдаган шартта, айыптык санкцияларды (комиссиялык төлөм жана башка төлөөлөр) төлөөсүз кайсы болбосун убакта кредитти мөөнөтүнөн мурда толугу менен же анын бир бөлүгүнүн ордун жабууга укугу. Мындай шартта мөөнөт белгиленет жана ал мөөнөт аяктагандан кийин (билдирүү жөнөтүлгөндөн кийин) кардар кредитти мөөнөтүнөн мурда төлөй алат. Билдирүүдө мөөнөтүнөн мурда төлөөнүн башка мөөнөтү көрсөтүлүшү мүмкүн, мында банкка кеминде 30 (отуз) календардык күн мурда билдирүү жиберилиши зарыл. Кошо жоопкерчиликтүү топтун бир катышуучусунун мөөнөтүнөн мурда төлөөсүнө анын катышуучуларынын кат жүзүндөгү макулдугунун негизинде гана жол берилет;»;

– 45-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«45. Банк тарабынан сунушталып жаткан кызмат көрсөтүүлөр үчүн алынуучу комиссиялык жана башка төлөмдөр төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

– кардар/өнөктөш үчүн өзүнчө пайда алып келүүгө же болбосо ал үчүн керектөө баалуулугун түзүүгө;

– каржылоо берүү боюнча негизги кызмат көрсөтүүлөрдөн өз алдынча жана көз карандысыз болууга;

– мыйзам талаптарына ылайык акысыз сунушталуучу кызматтарга кирбөөгө.

Банкка ошол эле бир операцияны ишке ашыруу үчүн акча каражаттарын жана комиссиялык төлөм алуусуна жол берилбейт.

Банк кардардан кошумча төлөмдөрдү (айыптык төлөм/туум) жана башка айыптык санкцияларды кардар кредиттик келишимде жана/же башка келишимдерде каралган өз милдеттенмелерин аткарбай койгон/ талапка ылайык аткарбаган учурларда гана алышы мүмкүн.

Банк кардарларынын/өнөктөштөрүнүн чыгашалар (төлөмдөр) жана айыптык санкциялар тизмеги банк менен кардар/өнөктөш ортосунда түзүлгөн келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналат, ал 6-тиркемеге ылайык таблица түрүндө түзүлөт.

Каржылоо боюнча келишимде ушул Жобонун 6-тиркемесине ылайык, жарыялангандардан же белгиленгендерден тышкары, кошумча жыйымдарды, комиссиялык жана башка төлөмдөрдү, ошондой эле кардар/өнөктөш менен макулдашылгандыгына

карабастан, акы төлөө негизинде сунушталуучу башка кызматтарды киргизүүгө тыюу салынат.

Банк кардарды тизме менен тааныштырууга тийиш, зарыл учурларда кардарга/өнөктөшкө кредиттик тобокелдикти камтыган активди, туумду, айыптык төлөмдү эсептөө тартиби, анын ичинде банктык төлөм карттарын пайдалануу менен активди алуу/ордун жабуу тартиби жөнүндө, ошондой эле эгерде кредит чет өлкө валютасында алынса, ал эми киреше (же анын бөлүгү) улуттук валютада алына турган болсо, чет өлкө валютасынын алмашуу курсу өскөн шартта келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктер, андан улам төлөөгө жөндөмсүздүк тууралуу түшүндүрмө берүүгө, ошондой эле кардардан/өнөктөштөн кол тамгасы менен тастыкталган макулдугун алууга тийиш.

Каржылоонун негизги суммасы боюнча үстөк баа төлөө жана/же каржылоонун негизги суммасын төлөө мөөнөтү кечиктирилсе, кошумча төлөм (айыптык төлөм, туум) мөөнөтү кечиктирилген карыздын суммасына жана айкын мөөнөтүнө жараша эсептелет.

Банк келишимге жана банктын ички жол-жоболоруна ылайык, банк кардарынын/өнөктөшүнүн кредиттик тобокелдикти камтыган активди сунуштоого, пайдаланууга жана кайтарууга байланыштуу бардык чыгашаларын көрсөтүүгө тийиш. Банк кардарга/өнөктөшкө маалым болушу үчүн чыгашалар келечекте өзгөрүшү мүмкүндүгүн эскертүү менен келишим түзүлгөн күнгө карата үчүнчү жактардын колдонуудагы тарифтерин көрсөтүү менен алардын кызмат көрсөтүүлөрү үчүн чыгашалар наркын (камсыздандыруу, нотариус кызматтары, ж.б. үчүн төлөөлөр) чагылдырат.

Мындан тышкары, келишимде төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- банктардын кардардын/өнөктөштүн талабы боюнча 3 (үч) жумуш күнү ичинде кредиттик тобокелдикти камтыган активди алгандыгы тууралуу маалыматты сунуштоо жана кардар/өнөктөш тарабынан бул актив боюнча келишим шарттарынын сакталышы тууралуу маалыматты башка финансы-кредит уюмга берүү үчүн сунуштоо, ошондой эле кардардын/өнөктөштүн эсеби (эсептен, чектен көчүрмөлөр, баланстын абалы, каржылоо боюнча төлөмдү жана башка зарыл маалыматты тастыктоо) жөнүндө так жана анык маалыматты берүү милдети;

- эгерде күрөө предмети коом үчүн маанилүү тарыхый, көркөм же башка маданий баалуулукка ээ болсо же ал жеке адамдын менчик укугуна таандык болгон бирден бир турак жай болуп саналса, күрөө предметинен өндүрүүнү сот аркылуу гана жүргүзүү;

- кардар/өнөктөш-жеке адамдын, анын ичинде юридикалык жакты түзүүсүз жеке ишкердин кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча күрөө предметинен өндүрүү жол-жобосу башталгандыгы жөнүндө билдирүү жөнөткөн учурдан тартып 15 күн өткөнгө чейин кошумча төлөм (айыптык төлөм, туум) чегерүүнү токтотуу боюнча банктын милдети. Айыптык төлөмдөр жана туумдар шариат стандарттарында каралган учурларда колдонулушу мүмкүн. Каржылоонун бүтүндөй мезгили үчүн чегерилген кошумча төлөмдүн (айыптык төлөм, туум) өлчөмү берилген каржылоонун суммасынын 20 (жыйырма) пайызынан ашпоого тийиш. Мында кошумча төлөм (айыптык төлөм, туум) түрүндө алынган акча каражаттары финансы-кредит уюму менен аффилирленбеген уюмдарга кайрымдуулук максатына багытталууга тийиш;

- кардар-жеке адамдын, анын ичинде жеке ишкердин башка финансы-кредит уюмдарындагы кредиттери, анын ичинде жолдошунун/жубайынын, ата-энесинин жана балдарынын кредиттери жана кредиттик тобокелдикти камтыган активдери, ошондой эле бул кредиттер жана активдер боюнча кредиттик тартиптин сакталышы тууралуу маалыматты жарым жылда кеминде бир жолу сунуштоо милдети.»;

- 47-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Эскертүү: Кардар/өнөктөш каржылоону максатсыз багытта пайдалануусу боюнча фактылар аныкталган учурда, банк каржылоо боюнча айыптык төлөмдөрдү колдонууга укуктуу. Мында банктын ички документтеринде кардардын/өнөктөштүн жоопкерчилик чаралары боюнча так эрежелерди белгилөөчү ченемдер, анын ичинде каржылоо боюнча айыптык төлөмдөрдү колдонуу да каралуусу зарыл. Бул учурда айыптык төлөм түрүндө алынган акча каражаттары финансы-кредит уюму менен аффилирленбеген уюмдарга кайрымдуулук максатына багытталууга тийиш.»;

- 49-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Кардар/өнөктөш бардык тиркемелери менен кошо кагазга чыгарылган келишимдин ар бир барагына кол коюуга же бирдиктүү электрондук документ формасындагы келишимге анын тараптарга таандык экендигин күбөлөндүргөн электрондук кол тамга басуу менен тастыктоого тийиш.»;

– 57-пунктунун:

экинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«– күрөө предмети жана анын күрөөлүк наркы (күрөө коэффициентин эске алуу менен);»;

төмөнкү мазмундагы тогузунчу абзац менен толукталсын:

«Күрөө токтотулган учурда күрөө кармоочу ал тууралуу билдирүү түзүүгө милдеттүү, эгерде күрөө предмети катталууга тийиш болсо, бул билдирүүнү күрөөнү мамлекеттик каттоодон өткөрүүчү органда/ органдарда каттоосу зарыл.»;

– 63-пунктунун:

биринчи абзацынын биринчи сүйлөмү алып салынсын;

төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«Эскертүү: Бланктык активдер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнө күрөө менен камсыздалбаган, Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 30-июнундагы № 2021-П-12/36-3-(НПА) токтому күчүнө кирген күнгө чейин берилген жана Улуттук банк Башкармасынын ушул токтомунун талаптарына ылайык келбеген, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдер да камтылууга тийиш.»;

– 65-пунктунун:

биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банк төмөнкү шарттардын бардыгы сакталган учурда, ушул Жобонун 66-пунктуна ылайык, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеминин топтук каржылоо бөлүгүн эсептөөгө укуктуу.»;

төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«Бул пункттун талаптары кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдердин критерийлерине дал келген, Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 30-июнундагы № 2021-П-12/36-3-(НПА)

токтому күчүнө кирген күнгө чейин берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдер үчүн колдонулат.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 65-1-пункт менен толукталсын:

«65-1. Бул жобонун 65-пунктунун талаптары кредиттик тобокелдикти камтыган топтук активдердин үлүшү жалпы каржылоо портфелинин 5 пайызын жана андан азыраагын түзгөн банктарга, ошондой эле топтук активдер портфелин 2021-жылдын 31-декабрына чейинки мөөнөттө 5 пайызга жана андан азыраак деңгээлге чейин төмөндөтүү стратегиясын (планын) бекиткен банктарга бланктык активдер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эсептөөгө таркатылбайт.»;

– 66-пунктунун:

биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эсептөөдө, кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнүн чогуу жоопкерчилиги астында берилген, төмөнкү бардык критерийлерге жооп берген кредиттик тобокелдикти камтыган топтук активдер алынып салынат.»;

экинчи абзацындагы «2500000 сомдон ашпаган» деген сөздөр «1500000 сомдон ашпаган» дегенге алмаштырылсын;

төмөнкү мазмундагы бешинчи абзац менен толукталсын:

«Бул пункттун талаптары кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдердин критерийлерине дал келген, Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 30-июнундагы № 2021-П-12/36-3-(НПА) токтому күчүнө кирген күнгө чейин берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдер үчүн колдонулат.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 66-1-пункт менен толукталсын:

«66-1. Өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эсептөөдө, төмөнкү бардык критерийлерге жооп берген контракттык каржылоо формасындагы активдер алынып салынат:

– контракттык каржылоо формасындагы актив боюнча карыздын калдыгы банктын каржылоо портфелинин жалпы көлөмүнүн 3 пайызынан ашпаган өлчөмдү түзөт;

– контракттык каржылоо формасында берилген мөөнөтүндө төлөнбөгөн активдердин үлүшү акыркы 6 (алты) ай ичинде каржылоо портфелинин жалпы көлөмүнүн 1 пайыздан ашпаган өлчөмүн түзөт, ал эми кредиттик тобокелдикти камтыган бул активдердин жалпы көлөмүндө акыркы 12 ай ичинде 2 пайыздан ашпайт;

– кардар/өнөктөш менен анын контрагенттери ортосунда контракттык каржылоо боюнча эсептешүүлөр кардардын/өнөктөштүн ошол банктагы эсеби аркылуу гана ишке ашырылат;

– кредиттик тобокелдикти камтыган актив алган кардар/өнөктөш, анын гаранта/кепилдик берүүчүсү (эгерде болгон болсо), ошондой эле ошол кардардын/өнөктөштүн контрагенти банк менен байланыштуу жак же банктын аффилирленген жагы болуп саналбайт.

Бул пункттун талаптары кредиттик тобокелдикти камтыган бланктык активдердин критерийлерине дал келген, Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 30-июнундагы № 2021-П-12/36-3-(НПА) токтому күчүнө кирген күнгө чейин берилген кредиттик тобокелдикти камтыган активдер үчүн колдонулат.»;

– 68-1-пунктунда:

үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«– 100000 сомго чейинки активдерди кошпогондо, калган активдер үчүн кеминде жылына бир жолу. 100000 сомго чейинки активдер боюнча төлөмдөргө мониторинг жүргүзүлөт, мында актив боюнча жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн негизинде талдап-иликтөө болжолдонот.»;

төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«Ошондой эле банк кредиттик тобокелдикти камтыган активдин камсыздоосунун пайдаланылышын жана абалын контролдоонун тиешелүү деңгээлин белгилөөсү зарыл, атап айтканда, банк сунушталган камсыздоонун сапаты начарлабагандыгын, жагдайлар анын наркынын төмөндөшүнө, гаранттын/өнөктөштүн финансылык абалынын начарлашына алып келбегендигин жана банк кардар/өнөктөш милдеттенмесин аткарбаган учурда, камсыздоону сатууга жана кардардан/өнөктөштөн карызды өндүрүүгө жөндөмдүүлүгүн аныктоого тийиш.»;

– 74-пунктунун бешинчи жана сегизинчи абзацтары күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 80-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«80. Банктын проблемалуу кардарга уюштуруу, финансылык жана башка жардамы боюнча кризистен чыгуусуна жана банк алдындагы карызын төлөөсүнө өбөлгө түзүүчү иш-чаралар төмөнкүлөрдү камтышы мүмкүн:

– кардар (анын жетекчиси) менен проблемаларды аныктоо жана аларды чечүү жолдорун издөө боюнча иштерди;

– кардардын/өнөктөштүн макулдугу менен банктын атынан кардардын/өнөктөштүн ишканасы менен иштөө үчүн башкаруучуларды, консультанттарды дайындоо;

– компаниянын өздүк капиталын ээлик кылуучулардын жана башка тараптардын эсебинен көбөйтүүгө көмөктөшүүнү;

– зарылчылыкка жараша, карыздын түзүмүн өзгөртүү программасын иштеп чыгууну (кредиттик тобокелдикти камтыган активди кайтаруу жана ал боюнча үстөк баа/киреше төлөө боюнча төлөмдөрдүн графигин карап чыгуу, каржылоо формасын өзгөртүү, ж.б.).

– кошумча күрөөнү жана гарантияларды алууну, ж.б.

Кредиттик тобокелдикти камтыган активди реструктуризациялоодо, банк кардардын/өнөктөштүн учурдагы финансылык абалын, банктын кардарга/өнөктөшкө көрсөткөн ишеним деңгээлин карап чыгуусу зарыл. Банк активди кардар/өнөктөш өз активинин өзгөртүлгөн шарттары боюнча милдеттенмелерин аткарууга реалдуу мүмкүнчүлүккө ээ болгон учурда гана кредитти реструктуризациялай алат, бул жүргүзүлгөн талдап-иликтөөлөр жана тиешелүү документтер менен тастыкталууга тийиш.

Активи реструктуризацияланган кардардын/өнөктөштүн кредиттик таржымалында кардардын/өнөктөштүн учурдагы финансылык абалы, анын кредиттик тобокелдикти камтыган активди төлөө мүмкүнчүлүгү жөнүндө бардык маалымат, ошондой эле жүргүзүлгөн реструктуризация тууралуу маалымат жана тиешелүү документтер камтылууга тийиш.»;

– 85-пунктундагы «ар айлык» деген сөз «чейрек сайын» дегенге алмаштырылсын;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 86-1-пункт менен толукталсын:

«86—1. Банк, соттон тышкаркы тартипте күрөө предметин өндүрүү жол-жобосу башталгандыгы жөнүндө мурда билдирүү жөнөткөн күнгө чейин кардар/өнөктөш кезеги менен 3 (үч) айдан ашык (кардардын/өнөктөштүн келишим боюнча колдонуудагы төлөө графигине ылайык) системалуу түрдө милдеттенмелерин аткаруу тартибин бузган учурда, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча күрөөгө коюлган кыймылсыз мүлктүн эсебинен өндүрүү жол-жобосун баштоону демилгелей алат.»;

– Жобого карата 1-тиркеменин:

2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Жерди пайдалануу укугун тастыктаган документтерди же малы бар экендиги жөнүндө документтерди сунуштоо менен 250000 сомдон ашпаган өлчөмдө каржылоо берилген жеке адамдарды, ошондой эле айыл чарбаны өнүктүрүүгө багытталган Өкмөттүн программаларынын алкагында кредиттик тобокелдикти камтыган активдер берилген жеке адамдарды эске албаганда, юридикалык жакты түзүүсүз жеке ишкердикти жүзөгө ашырган жеке адамдар жогоруда көрсөтүлгөн документтерден тышкары, банкка ыйгарым укуктуу орган тарабынан берилген белгилүү бир формадагы документтин көчүрмөсүн жана жеке ишкер катары мамлекеттик каттоодон (кайра каттоодон) өткөндүгүн тастыктаган документтин көчүрмөсүн же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларда мамлекеттик каттоодон өтүүсүз ишкердикти жүзөгө ашыргандыгын тастыктаган документтин көчүрмөсүн берүүгө тийиш.»;

9-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Жерди пайдалануу укугун тастыктаган документтерди же малы бар экендиги тууралуу документтерди сунуштоо менен 250000 сомдон ашпаган өлчөмдө каржылоо берилген айыл чарба продукцияларын өндүрүүчү жеке адамдарды, ошондой эле айыл чарбасын өнүктүрүүгө багытталган өкмөттүк программалардын алкагында кредиттик тобокелдикти камтыган активдер берилген адамдарды кошпогондо, мамлекеттик органдардан алынган каттоодон өткөндүгү жөнүндө документ (эгерде кардар/өнөктөш күбөлүктүн же патенттин негизинде ишкердик иш жүргүзгөн юридикалык жак же жеке адам болсо).»;

25-пунктундагы «күрөөнүн баалануучу наркы» деген сөздөр «күрөөнүн рыноктук наркы (зарылчылыкка жараша,

белгиленген коэффициенттерди эске алуу менен)» деген сөздөргө алмаштырылсын;

28-пунктундагы «күрөөнүн баалануучу наркы» деген сөздөр «күрөөнүн рыноктук наркы (зарылчылыкка жараша, белгиленген коэффициенттерди эске алуу менен)» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- Жобого карата 2-тиркеменин:
- 7-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 5-тиркеме күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 6-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобого карата 6-тиркеме

Банк кардарларынын/өнөктөштөрүнүн чыгашаларынын (төлөмдөрүнүн) жана айыптык санкцияларынын ТИЗМЕГИ

Банк кардарынын/өнөктөшүнүн кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча чыгашалары (төлөмдөрү)	
Кредиттик тобокелдикти камтыган активдин суммасы	Келишимге ылайык белгиленет
Кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча кошуп эсептелген баа/киреше	
Каржылоо келишимине кол койгон учурдан тартып акча каражаттарын алганга чейин активди алуудан же болбосо лизинг алкагында мүлк үчүн төлөөдөн баш тарткан учурда билдирмени кароо үчүн комиссиялык төлөм (кредиттик тобокелдикти камтыган активди тариздөө)	Комиссия төлөнө турган болсо, алардын өлчөмү банктын бекитилген тарифтерине ылайык пайыздык же нарктык туюндурулушунда белгиленет

<p>Эсептешүү (күндөлүк)/талап боюнча төлөнүүчү банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептерди ачуу (эгерде эсеп кредиттик келишим түзүүдөн улам ачылса) жана тейлөө (эгерде кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча нак эмес формада ишке ашырылса) үчүн комиссиялык төлөм</p>	
<p>Эсептешүү-кассалык тейлөө үчүн комиссиялык төлөм (анын ичинде кардардын/өнөктөштүн нак акчаларды банкомат аркылуу салуусу жана алуусу)</p>	
<p>Кардардын/өнөктөштүн өтүнүч каты боюнча келишим шарттарын өзгөртүү үчүн комиссиялык төлөм (Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык, активдерди реструктуризациялоо учурларын кошпогондо)</p>	
<p>Эгерде келишимде банктын акча каражаттарын сунуштоо боюнча шартсыз милдеттенмеси каралса, акча каражаттары боюнча кам түзүү үчүн (каржылоонун пайдаланылбаган бөлүгү үчүн) комиссиялык төлөм</p>	
<p>Үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөр (камсыздандыруу, нотариус, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын, Жер ресурстары боюнча мамлекеттик агенттиктин, ж.б. кызмат көрсөтүүлөрү үчүн акы төлөө)</p>	<p>Келечекте мындай чыгашалар өзгөрүшү ыктымалдыгын көрсөтүү менен чыгашалардын болжолдуу наркы (диапазону) чагылдырылат</p>
<p>Банктын айыптык төлөмдөрү жана туумдары</p>	
<p>Кредиттик тобокелдикти камтыган активдин негизги суммасы жана банктын кошуп эсептелинген баасы/кирешеси боюнча төлөмдөрдү мөөнөтүнөн кечиктиргендиги үчүн</p>	<p>Келишимдин негизинде, банкта пайыздык же нарктык туюндуруу менен алынган айыптык санциялардын бекитилген өлчөмдөрүнө ылайык көрсөтүлөт.</p>
<p>Кредиттик тобокелдикти камтыган актив боюнча күрөөгө сунушталган депозитти толуктоо 30 календарлык күндөн ашык мөөнөткө кечиктирилгендиги үчүн</p>	
<p>Күрөөлүк камсыздоо боюнча документтердин түп нускаларынын топтомунун өз учурунда кайтарып берилбегендиги үчүн (форс-мажордук жагдайларга жана банк тарабынан каралууга тийиш болгон жүйөлүү себептерге байланыштуу өз учурунда кайтарылбай калган учурларды кошпогондо)</p>	
<p>Кредиттик тобокелдикти камтыган активди алгандан кийин келишимди токтотуу шарттары</p>	
<p>Башка чыгашалар</p>	

».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 14-июлундагы
№ 2021-П-12/38-3-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» Мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

- 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 17-майындагы № 19/13 «Улуттук банк Башкармасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен коммерциялык банктар, банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүзөгө ашырган уюмдар жана алардын уюштуруучулары (катышуучулары), юридикалык жактар жана жеке адамдар ортосунда келип чыккан талаш маселелерди сотко чейин жөнгө салуу жөнүндө» жобосун бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-1-(НПА) «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-5-(НПА) «Банктарды жоюу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобо тууралуу»;

- 2018-жылдын 20-июнундагы № 2018-П-12/24-2-(НПА) «Банктык көзөмөлдүктү жүзөгө ашыруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу».

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, кредиттик союздарды, «Кепилдик фонд» ААКты, депозиттерди тартуу укугуна ээ болгон микрофинансылык компанияларды, кредиттик бюролорду, алмашуу бюролорду, турак жай-сактык кредиттик компанияларды тааныштырсын.

6. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм системасынын операторлорун, төлөм уюмдарын тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2021-жылдын 14-июлундагы
№ 2021-П-12/38-3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобонун:

- 2.2.2.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.2.2. Тике банктык көзөмөлдү ишке ашырууда банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын төлөм операцияларын жүргүзүүсүн контролдоо үчүн зарыл учурларда Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн, областтык башкармалыктарынын/өкүлчүлүгүнүн ыйгарым укуктуу кызматкерлерин жана банктарда/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында ишке ашырылган операциялар боюнча жетиштүү тажрыйбага жана билимге ээ банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызматкерлери ишке тартылышы мүмкүн.»;

- 2.3.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.3. Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндөгү токтомунда төмөндөгүлөр көрсөтүлүүгө тийиш:

- тике банктык көзөмөлдү киргизүү үчүн негиздер;

- таасир этүү чарасын колдонуу мөөнөтү;

- банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жана контролёр/контролёрлор тобунун жетекчиси бере турган отчеттордун түрү жана мезгил аралыгы;

- банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын (филиалдарды/өкүлчүлүктү/агенттик түйүндү жана

башка обочо түзүмдүк бөлүмдөрдү кошо алганда) жана контролёрдун/контролёрлор тобунун (анын ыйгарым укугун кошо алганда) ишинин өзгөчө шарттары/режими;

– контролёрдун (контролёрлордун) кол тамгасынын үлгүсү (үлгүлөрү);

– банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын Улуттук банкка жана контролёрлорго/контролёрлор тобуна карата милдеттери.»;

– 2.5-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 2.6-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.6. Банктын эсептешүү жана кассалык операцияларына контролдукту болжолдогон тике банктык көзөмөл режимин жүзөгө ашырууда Көзөмөл боюнча комитет төмөнкүлөрдү белгилөөгө укуктуу:

– банк эсептешүү жана кассалык операцияларын (бардыгын же айрымдарын) кол тамгасынын үлгүсү Көзөмөл боюнча комитеттин токтомунда көрсөтүлгөн контролёр менен макулдашкандан жана анын колу коюлгандан кийин гана жүргүзүүгө тийиш экендиги талабын;

– банктын айрым эсептешүү жана кассалык операцияларын убактылуу токтотуу боюнча контролёрдун/контролёрлор тобунун ыйгарым укуктарын жана ал боюнча чечимдерди Улуттук банктын жетекчилиги менен макулдашуу тартибин;

– эсептешүү жана кассалык операциялары боюнча суммалардын максималдуу өлчөмүн, банк көрсөтүлгөн суммадан жогору өлчөмдө операцияларды кол тамгасынын үлгүсү Көзөмөл боюнча комитеттин токтомунда көрсөтүлгөн контролёр менен макулдашуусуз жана анын кол коюусуз жүргүзүүгө укугу жок;

– банкта тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруучу контролёрго макулдашуу жана/же ага маалымдоо тартибин көрсөтүү менен банктын анда контролёр дайындалбаган филиалдары (сактык жана көчмө кассалары) тарабынан эсептешүү жана кассалык операцияларын жүргүзүү режимин.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 2.6-2. пункту менен толукталсын:

«2.6–2. Контролёр/контролёрлор тобу зарыл учурларда Улуттук банктын ыйгарым укуктуу адамы менен банктын айрым эсептешүү

жана кассалык операцияларын убактылуу токтотуу жөнүндө чечимди 3 (үч) жумуш күнү ичинде макулдашуусу мүмкүн. Көрсөтүлгөн мөөнөт, эгерде зарыл болсо, кошумча 3 (үч) жумуш күнүнө узартылышы мүмкүн.

Бул талап террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам ченемдерине ылайык операциялар (бүтүмдөр) убактылуу токтотулган учурларга таркатылбайт.

Операция кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) байланыштуу деп шектелип, операция (бүтүм) убактылуу токтотулган учурда, мындай операцияны (бүтүмдү) токтото туруу террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзамдарда белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

Банк эсептешүү жана кассалык операцияларды жүргүзүү боюнча ыкчам жана туура чечимдерди кабыл алуу үчүн контролёрго/контролёрлор тобуна ар тараптуу көмөк көрсөтүүгө милдеттүү.

Контролёр/контролёрлор тобу банктын айрым эсептешүү жана кассалык операцияларын токтоткон учурда, банк мындай токтотууга байланыштуу келип чыккан чыгымдарды өзүнө алат.»;

– 2.7.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.7. Тике банктык көзөмөл киргизилген күндөн жана банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын операцияларын жеринде контролго ала турган контролёр/контролёрлор тобу дайындалган күндөн кечиктирбестен, Улуттук банктын ыйгарым укуктуу кызматкери тике банктык көзөмөл киргизилген уюмга Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунда белгиленген контролёрлордун кол тамга үлгүлөрүн сунуштайт. Аралыктан тейлөө системасы аркылуу эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө төлөм уюму аралыктан тейлөө системасында жүргүзүлүүчү эсептешүүлөр боюнча макулдашуу функциясын контролёрго/контролёрлор тобунун жетекчисине берүүгө тийиш. Мындай мүмкүнчүлүк жок болгон учурда төлөм уюмун тейлеген банк тике банктык көзөмөл киргизилген мезгил ичинде аралыктан тейлөө системасы аркылуу жүргүзүлгөн операциялар жөнүндө контролёрго/контролёрлор

тобунун жетекчисине маалымдоого тийиш (бул пункт банк менен төлөм уюму ортосунда кол коюлган келишимде камтылууга тийиш). Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунда анын кол тамгасынын үлгүсү бар контролёрдун кол тамгасы жок болгон учурда банктын/төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кызмат адамдарынын кол тамгалары анык эмес деп эсептелет.

Макулдашылган операция боюнча документте контролёрдун кол тамгасынын болушу, контролёрдун банктын/төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун операцияны ишке ашыруу ниети менен тааныш экендигин жана аны ишке ашырууга Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тиешелүү токтомунда белгиленген талаптарга ылайык макулдугун билдирет.

Банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму, жүргүзүлүп жаткан операциялардын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, анын ичинде Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келиши үчүн толугу менен жооп берет.»;

- 2.8.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.8. Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет банкта/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында тике банктык көзөмөл жүргүзүлө турган мөөнөттү белгилейт, ошондой эле банк Башкармасы/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилери жана контролёрлор тобунун жетекчиси тарабынан Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө жана Көзөмөл боюнча комитетке/Төлөм системасы боюнча комитетке сунушталуучу отчетторду берүү мезгилинин аралыгын аныктайт. Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет отчетторду жана/же Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнүн маалыматтарын кароонун жыйынтыгы боюнча тике банктык көзөмөлдү узартууга же токтотууга (мөөнөтүнөн мурда) укуктуу.»;

- 2.10.-пунктунун биринчи сүйлөмүндө «контролёрлор тобуна» деген сөздөр «контролёрго/контролёрлор тобуна» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 4.2.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.2. Көзөмөл боюнча комитет банкта тике банктык көзөмөлдүк чарасынын талаптарын аткаруучу контролёрдун/контролёрлор

тобунун жетекчисинин жана мүчөлөрүнүн ыйгарым укуктары жана милдеттерин аныктайт, негизгилерден болуп:

- банктын финансылык абалын жана төлөөгө жөндөмдүүлүгүн, башкаруу ишинин сапатын, эсепке алуу жана отчеттуулукту, абалдын начарлап кетүүсүн шарттаган потенциалдуу тобокелдикти камтыган кайсы гана болбосун иш багытын кылдат иликтөөгө алуу, анализдөөлөрдү жүргүзүү;

- банктын бүтүндөй финансылык абалына туруктуу, максатка багытталган жана ыкчам мониторингди, банктын жана/же анын кызмат адамдарынын операцияларына жана аракеттерине мониторинг жүргүзүү;

- операцияларды убактылуу токтотуусун кошо алганда, банктын эсептешүү жана кассалык операцияларына, ошондой эле операциялар боюнча Көзөмөл боюнча комитет тарабынан белгиленген чектөөлөргө контролдук;

- финансылык абалды чыңдоо жана жакшыртуу боюнча Улуттук банк сунуштаган жана банктын өзү тарабынан иштелип чыккан бардык чаралардын аткарылышына контролдук;

- тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомдо каралган банктын туруктуу негизде берилүүчү отчетторунун берилишин контролдоо;

- отчеттордун даярдалышы жана алардын Улуттук банктык тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө, Улуттук банктын жетекчилигине берилиши;

- Улуттук банктын жетекчилигине банкта түптөлгөн жагдай жана көрүлгөн чаралар тууралуу дайыма жана ыкчам (оозеки жана/же жазуу жүзүндө) маалымдоо, банктын жана анын кызмат адамдарынын банктын жалпы жана финансылык абалына коркунуч туудурган аракеттери же банктын Улуттук банктын талаптарын бузуу менен операция жүргүзүүсү жөнүндө дароо билдирүү;

- көрүлгөн чаралардын натыйжалуулугун, учурдагы абалды, банктагы жагдайга таасир эте турган факторлорду жана жагдайларды иликтөөнүн негизинде банкка жана анын кызмат адамдарына карата андан ары көрүлө турган чаралар жана аракеттер тууралуу Улуттук банктын жетекчилигине сунуштарды даярдоо.»;

- 4.4.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.4. Тике банктык көзөмөл шартында банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын иши, анын ичинде банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалы, операциялар/бүтүмдөр боюнча эсептөөлөрдүн тууралыгы, Улуттук банктын талаптарынын жана сунуш-көрсөтмөлөрүнүн аткарылышы, банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалын чыңдоо, тобокелдиктерди төмөндөтүү, алардын ишиндеги бузууларды жана кемчиликтерди четтетүү, ошондой эле Улуттук банкка жана контролёрго/контролёрлор тобунун жетекчисине банкты/төлөм системаларынын операторлорун/төлөм уюмдарын түптөлгөн жагдайдан чыгаруу боюнча иш-чаралар планын, туруктуу негизде берилүүчү отчеттордун жана зарыл болгон жана/же талап кылынган башка маалыматтардын берилип турушу үчүн толук жоопкерчиликтүү бойдон калат.»;

– 4.5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.5. Банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги контролёрго/контролёрлор тобуна көмөк көрсөтүүгө жана банктын Директорлор кеңешинин (болгон учурда) жана банк Башкармасынын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын аткаруу органынын отурумдарына даярдалган отурум өткөрүлгөнгө чейин бардык материалдарды кошо алганда, так жана туура маалыматтар менен документтерди берүүгө милдеттүү.

Тике банктык көзөмөлдү жүргүзүү максатында контролёр/контролёрлор тобу банктан/төлөм системаларынын операторунан/төлөм уюмунан кандай болбосун зарыл маалыматтарды талап кылууга укуктуу. Маалымат берүүдөн баш тарткан/бербеген учурда же толук эмес/так эмес маалыматтарды берген учурда, ошондой эле маалыматты өз убагында бербеген учурда, контролёр/контролёрлор тобу банктан/төлөм системаларынын операторунан/төлөм уюмунан же кызматкерден/катыштыгы бар адамдардан жана алардын жетекчилеринен тактоолорду/түшүндүрмөлөрдү берүүсүн талап кылууга укуктуу.

Маалыматтарды берүүдөн баш тартуу/бербөө же болбосо толук эмес/так эмес маалыматтарды берүү, ошондой эле маалыматты өз убагында бербөө тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга каршылык

көрсөтүүгө барабар жана Улуттук банк тарабынан тиешелүү таасир этүү чараларын колдонууга негиз болуп саналат.

Ошондой эле банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруу үчүн зарыл шарттарды (жай, компьютер, байланыш каражаттары ж.б.) камсыз кылууга милдеттүү.

Банктын/төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун жетекчилиги (банк башкармасынын мүчөлөрү/төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун аткаруу органы) төмөнкүлөрдү камсыз кылууга милдеттүү:

- контролёрго/контролёрлор тобуна банкта/төлөм системаларынын операторунда/төлөм уюмунда аудио/видео жаздыруу үчүн каралган аудио/видео жабдуулар орнотулбаган өзүнчө жай бөлүп берүүгө;

- контролёрго/контролёрлор тобуна бөлүп берилген жайга үчүнчү жактар аудио/видео жабдууларды орнотуу боюнча кандай болбосун аракеттерине бөгөт коюуга;

- банктын/төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун жана контролёрдун/контролёрлор тобунун документтеринин коопсуз сакталышын камсыз кылууга;

- тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон жабдуулар жана техника менен камсыз кылууга;

- тышкы электрондук почтадан толук пайдалануу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

- банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму жана/же анын кызматкерлери тарабынан контролёрдун/контролёрлор тобунун компьютердик жумушчу станцияларында толук купуялуулук режиминин сакталышын камсыз кылууга.»;

- 4.6-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.6. Банк ишине тике банктык көзөмөл банктын бухгалтердик эсепке алуу маалыматтарынын, ошондой эле контролёрдун/контролёрлор тобунун төмөнкү маалыматтарды камтыган отчетторун жана маалыматтарын кошо алганда, банктын отчетторунун (мезгил аралыгы Комитет тарабынан аныкталат) негизинде жүзөгө ашырылат:

- проблемалуу (мөөнөтү өткөрүлүп жиберилген, классификацияланган, пролонгацияланган, реструктуризацияланган)

активдер жөнүндө (активдин сапатынын начарлап кетүү себептерин иликтөө, активдерди/кредиттерди, анын ичинде банктын системадан тышкары эсепке алуусундагы суммаларды кайтарып алуу боюнча көрүлгөн чаралар, ликвиддүүлүк жана күрөөлүк камсыздоонун абалы жөнүндө маалыматтар ж.б.);

– ири тобокелдикти камтыган активдерди жана күрөө менен камсыз болбогон активдерди бөлүп көрсөтүү менен бардык активдердин классификациясы, анын ичинде зарыл болгон учурда жакынкы аралыкта (бир жумадан ашпаган мөөнөттө) активдердин сапатындагы өзгөрүүлөргө жана классификациялануусуна баа берүү/болжолдоо, потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга түзүлгөн камдардын өлчөмү тууралуу (мындан ары – РГПУ) маалыматтарды.

Мында активдерди классификациялоо контролёр/контролёрлор тобу тарабынан банктын тобокелдик профилдин, ошондой эле зарылчылыкка жараша кылдат изилденүүгө тийиш болгон тобокелдикти тескөө сапатын эске алуу менен тандалма негизде каралат;

– ликвиддүүлүктүн учурдагы абалы (банктын активдеринин жана милдеттенмелеринин түзүмү; күндөлүк милдеттенмелердин аткарылышы боюнча болжолдоо, каржылоо булактары боюнча маалыматтар, активдерди/милдеттенмелерди төлөө мөөнөттөрүндөгү айырмачылыктарды талдап-иликтөө, ж.б.);

– банк жетекчилигинин кызматтык милдеттерин аткаруу учурунда, мыйзамдарга жана Улуттук банктын талаптарына ылайык коопсуз, ишенимдүү жана натыйжалуу ишти камсыз кылууга жөндөмдүүлүгү (жөндөмсүздүгү).»;

– 4.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.8. Банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жана/же анын кызмат адамдары Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомун аткаруудан баш тарткан же тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга тоскоолдуктарды жараткан учурда, ошондой эле Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун ченемдерин, анын ичинде Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча

комитеттин токтомунун айрым пункттарын бузууга жол берген учурда, контролёр/контролёрлор тобу тарабынан тике банктык көзөмөлдү жүргүзүүгө каршы аракеттенүү тууралуу акт түзүлүп (мындан ары - каршы аракеттенүү тууралуу акт), ага контролёр/контролёрлор тобунун жетекчисинин жана бардык мүчөлөрүнүн, ошондой эле тике банктык көзөмөл режимин жүзөгө ашырууга тоскоолдуктарды жараткан банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызматкерлеринин колу коюлат (1 жана 2-тиркеме).

Банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму каршы аракеттенүү тууралуу актыга кол коюудан баш тарткан учурда, түзүлгөн актынын банктын/төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун өкүлүнүн колу коюлбаган бир нускасына кол коюудан баш тартылгандыгы жөнүндө белги коюлуп, Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмүнүн коштомо каты менен банкка/төлөм системаларынын операторуна/төлөм уюмуна жөнөтүлөт.

Тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга каршы аракеттенүү тууралуу актыда датаны, кирген номерин жана ушул документти каттаган адам жөнүндө маалыматты көрсөтүү менен, кирген корреспонденция катары банкта/төлөм системаларынын операторунда/төлөм уюмунда катталууга тийиш.

Банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга каршы аракеттенүү тууралуу актыны кабыл алуудан жана каттодон баш тарткан учурда, акт контролёрлор тобу тарабынан Улуттук банкка тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга тоскоолдук жараткан жактарга чараларды көрүү үчүн жөнөтүлөт.

Тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга каршы аракеттенүү тууралуу акт Улуттук банктын Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарынын талаптары бузулгандыгы жөнүндө күбөлөндүргөн расмий документи болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарына ылайык банкка/төлөм системаларынын операторуна/төлөм уюмуна же анын кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларын колдонуу үчүн негиз катары колдонулушу мүмкүн.

Банк/төлөм системаларынын оператору/төлөм уюмдары тарабынан ушул жобонун, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын

мыйзамдарынын жана/же Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомдорунда белгиленген тике банктык көзөмөл режиминин талаптарын (тапшырмаларды, чектөөлөрдү) бузууга жол берилген шартта, Улуттук банк банк жана төлөм мыйзамдарына ылайык, банкка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына жана анын жетекчилигине карата, банк операцияларын жүзөгө ашыруу укугуна лицензияны кайтарып алууну кошо алганда, таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.».

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 17-майындагы № 19/13 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен коммерциялык банктар, банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүзөгө ашырган уюмдар жана алардын уюштуруучулары (катышуучулары), юридикалык жактар жана жеке адамдар ортосунда келип чыккан талаш маселелерди сотко чейин жөнгө салуу жөнүндө» жобосун бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен коммерциялык банктар, банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүзөгө ашырган уюмдар жана алардын уюштуруучулары (катышуучулары), юридикалык жактар жана жеке адамдар ортосунда келип чыккан талаш маселелерди сотко чейин жөнгө салуу жөнүндө» жобонун:

– 4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4. Улуттук банк ага карата чечим кабыл алган кайсыл болбосун жак ушул жободо белгиленген тартипте териштирүү ишин жүргүзгөн адамга же органга бул чечим боюнча даттанууга укуктуу.»;

– 11-пунктунун:

1-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«1) банктын же башка юридикалык жактын аталышы жана дареги, анын ичинде электрондук дареги;»;

2-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«2) эгерде апелляция жеке адам болсо - аты-жөнү, иштеген жери, кызмат орду, айкын жашап турган дареги, анын ичинде электрондук дареги;»;

3-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«3) талапка ылайык тариздетилген ишеним каттын негизинде, апелляциянын атынан териштирүү жүргүзгөн адамдын аты-жөнү, иштеген жеринин дареги, электрондук дареги жана телефон номери (ишеним каттын көчүрмөсү арызга кошо тиркелет, ал эми анын түп нускасы териштирүү ишин жүргүзгөн адамга же органга сунушталат);»;

– 16-пункту төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«Жогоруда көрсөтүлгөн пикир апелляция электрондук почта аркылуу жөнөтүлүшү мүмкүн. Улуттук банктын жооптуу түзүмдүк бөлүмүнүн жана Юридика башкармалыгынын пикири ушул пунктта каралган мөөнөттөрдө апелляция апелляциялык арызда көрсөткөн электрондук дарекке жөнөтүлсө, апелляция маалымат менен тиешелүү түрдө тааныштырылган болуп саналат.».

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-1-(НПА) «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

– 151-пунктунун алтынчы абзацы төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде талапкердин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузгандыгы жөнүндө маалымат Улуттук банктын башка расмий документтеринде камтылса, анда мыйзам бузуу аныкталган күндөн тартып 1 (бир) жылга чейин;».

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-5-(НПА) «Банктарды жоюу жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктарды жоюу жөнүндө» жобонун:

– 3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Банктын жоюучусуна карата белгиленген квалификациялык жана башка талаптарга жооп берген жак банктын жоюучусу боло алат.».

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобо тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга жана айрым башка финансы-кредит уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобонун:

– 19-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«19. Улуттук банктын таасир этүү чаралары Улуттук банк Башкармасынын же Көзөмөл боюнча комитетинин токтомдору, көзөмөл блогун тескөөгө алган Улуттук банктын төрагасынын орун басарынын/Башкарманын мүчөсүнүн, Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн начальниктеринин жазма буйруктары жана талаптары менен таризделген формада колдонулушу мүмкүн. Көрсөтүлгөн документтер аткарууга милдеттүү деп саналат.

Улуттук банк Улуттук банк Башкармасынын, Көзөмөл боюнча комитетинин токтомдорунда же көзөмөл блогун тескөөгө алган Улуттук банктын төрагасынын орун басарынын/Башкарманын мүчөсүнүн жана Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн начальниктеринин жазма буйруктарында же талаптарында камтылган талаптар аткарылбагандыгы же талаптагыдай аткарылбагандыгы үчүн кыйла катуулатылган таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.»;

– 21-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«21. Жазма буйрук - Улуттук банктын таасир этүү чарасы, анда белгиленген мөөнөттө милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон, жазуу жүзүндөгү көрсөтмө камтылат.

Жазма буйрук банктын ишинде орун алган кемчиликтерди четтетүү үчүн жана аларды өз убагында четтетүү боюнча тиешелүү чаралар көрүлбөгөн учурда келип чыгышы ыктымал болгон көйгөйлөргө алдын ала чара көрүү, корректировкалоо жана алдын алуу максатында колдонулат.

Жазма буйрукта банк, анын акционерлери жана кызмат адамдары бузууга жол берген Кыргыз Республикасынын, анын ичинде Улуттук

банктын ченемдик укуктук актыларынын жоболоруна айкын шилтемелер, ошондой эле аларды четтетүү мөөнөтү көрсөтүлөт.

Аныкталган бузууларга, ошондой эле банк ишинин туруктуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө коркунуч жараткан тобокелдиктерге жараша жазма буйрукта төмөнкүдөй талаптар камтылышы мүмкүн:

- бузууларды четтетүү жөнүндө (милдеттүү ченемдердин, ачык валюта позициясынын лимиттеринин маанилерин белгиленген деңгээлге келтирүү жөнүндө; кредиторлор жана аманатчылар алдында милдеттенмелерди аткаруу жана башка жөнүндө);

- банк ишин талапка ылайык келтирүү;

- белгилүү бир иш-аракеттерди, анын ичинде банктын айрым операцияларды жүргүзүүдө/бүтүмдөрдү келишүүдө орун алган тобокелдик деңгээлин төмөндөткөн/оптималдаштырган иш-аракеттерди аткаруу жөнүндө.»;

- 23-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«23. Жазма буйрук жөнөтүлгөндөн кийин Улуттук банктын жооптуу түзүмдүк бөлүмү белгиленген мөөнөт ичинде жазма буйруктун талаптарынын аткарылышын контролдойт жана ал аткарылбаган же талаптагыдай аткарылбаган учурда дароо тиешелүү чараларды, анын ичинде катуулатылган таасир этүү чараларын колдонот.»;

- 24-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«24. Айыптык төлөм – бул, банк/банктын кызмат адамы Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө», «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө», «Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө» мыйзамдарында, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген ченемдерди, талаптарды жана чектөөлөрдү бузууга жол берген шартта, ошондой эле Улуттук банктын башка таасир этүү чараларын аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн Улуттук банктын акчалай түрдө өндүрүү таасир этүү чарасы деп аталат.

Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети төмөнкү өлчөмдө айыптык төлөм салууга укуктуу:

1) банкка карата – уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнүн он пайызынан ашпаган өлчөмдө;

2) банктын кызмат адамына карата – төлөөнүн бардык түрлөрүн кошо алганда, орточо жылдык сый акыдан ашпаган өлчөмдө (эмгек акы, сый акы, бонустар ж.б.).

Орточо жылдык сый акы өлчөмү төмөнкү формула боюнча эсептелет:

$V/3/29,6*365$, мында:

V – Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган милдеттүү салык төлөмдөрүн жана социалдык чегерүүлөрдү алып салганда, төлөөнүн бардык түрлөрүн (эмгек акы, сый акы, бонустар ж.б.) кошо алганда, кызмат адамынын акыркы үч ай үчүн сый акысы;

3 – айлардын саны;

29,6 – календардык күндөрдүн орточо айлык саны;

365 – бир жыл ичиндеги күндөрдүн саны.»;

– 32-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«32. Талап коюу – Улуттук банктын банкты төмөнкүлөр боюнча иш-аракеттерди же чараларды аткарууга милдеттендирген таасир этүү чарасы:

– банкты финансылык жактан чыңдоо, кайра түзүмдөштүрүү жана/же кайра уюштуруу боюнча иш-чараларды жүргүзүү жөнүндө;

– банкта кайталап/атайы тышкы аудит жүргүзүү;

– банктын акцияларын Улуттук банк тарабынан белгиленген мөөнөт ичинде сатуу;

– администрациялык чыгашаларды кыскартуу;

– банктын уюштуруу түзүмүн өзгөртүү;

– банктын саясатын, жоболорун, жол-жоболорун жана башка ички ченемдик документтерин өзгөртүү.».

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2018-жылдын 20-июнундагы № 2018-П-12/24-2-(НПА) «Банктык көзөмөлдүктү жүзөгө ашыруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктык көзөмөлдүктү жүзөгө ашыруу жөнүндө нускоону бекитүү тууралуу» жобонун:

24-пунктунда:

биринчи абзацта «билдирилет» деген сөз «билдирет» дегенге алмаштырылсын;

экинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банкта инспектордук текшерүүнү жүргүзүүгө каршылык көрсөткөн же талап кылынган маалыматты сунуштоодон баш тарткан банктын өкүлдөрү эки нускада түзүлгөн каршылык көрсөтүү аракеттери жөнүндө актыга кол коюшат. Түзүлгөн актынын бир нускасы банкка берилет, ал эми экинчиси Улуттук банктын инспекторлорунда сакталат. Банк каршылык көрсөтүлгөндүгү жөнүндө актыга кол коюудан баш тарткан учурда, актынын бир нускасына кол коюудан баш тарткандыгын белгилөө менен банктын өкүлүнүн кол тамгасыз эле Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмүнүн коштомо каты менен банкка жөнөтүлөт. Каршылык көрсөтүлгөндүгү жөнүндө акт Улуттук банктын банк/анын кызмат адамдары тарабынан Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарынын талаптары бузулгандыгы жөнүндө күбөлөндүргөн расмий документи болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарына ылайык, банкка/ төлөм системаларынын операторуна/төлөм уюмуна же анын кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларын колдонуу үчүн негиз катары колдонулушу мүмкүн.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 26-июлундагы
№ 2021-П-07/40-1-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 7,50 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.

2. Токтом 2021-жылдын 27-июлунан тартып күчүнө кирет.

3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жарыяланышын камсыз кылсын.

4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 25-августундагы
№ 2021-П-12/47-2-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына лицензиялоо боюнча өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

– 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-1-(НПА) «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

– 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-10-(НФКУ) «Адистештирилген финансы-кредит уюму «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ачык акционердик коомунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому.

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төрагасынын орун басарына жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2021-жылдын 25-августундагы
№ 2021-П-12/47-2-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик уруктук актыларына лицензиялоо боюнча өзгөртүүлөр

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-1-(НПА) «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилген:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

– 92-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«92. Улуттук банктан уруксат берилген операциялардын тизмесинде көрсөтүлбөгөн банктык операцияларды жүргүзүүгө уруксат алуу же таасир этүү чараларын колдонуунун алкагында белгиленген жана лицензияга карата уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинин өзгөрүшүнө алып келген банктын лицензиясындагы чектөөлөрдү алып салуу (уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинде) үчүн банк, банктын директорлор кеңеши тарабынан тиешелүү чечим кабыл алынган күндөн тартып, 6 айдан ашпаган мөөнөт ичинде Улуттук банкка төмөнкү документтерди жөнөтөт:

1) айрым банктык операцияларды жүргүзүүгө уруксат берүү жөнүндө/ банк ишке ашырууга ниеттенген операциялардын белгилүү тизмесин көрсөтүү менен лицензиядагы чектөөлөрдү алып салуу жөнүндө маселени карап чыгуу тууралуу башкарманын төрагасынын колу коюлган банктын өтүнүч каты;

2) болжолдонуп жаткан операцияларды жүргүзүүгө уруксат берүүчү директорлор кеңешинин чечимин камтыган, директорлор кеңешинин отурумунун протоколунан толук берилген көчүрмөнү, ошондой эле болжолдонуп жаткан операциялар директорлор кеңеши тарабынан ар тараптуу талдап-иликтөөгө алынгандыгы, ал операциялардын банктын ишине тийгизген таасири,

тобокелдик-менеджменти кызматынын корутундусунун негизинде жаңы операциялар менен коштолгон тобокелдиктер банк тарабынан идентификациялангандыгы тууралуу маалыматты – банк тарабынан күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү;

3) операцияларды жүргүзүү/алардан чектөөлөрдү алып салуу зарылдыгын экономикалык жактан негиздеген маалыматты камтыган, болжолдонуп жаткан операциялар боюнча банктын бекитилген бизнес-планы, иш-чараларды жүзөгө ашыруу боюнча маркетинг план, болжолдонгон экономикалык эсептөөлөр, кредиттик стратегия, тобокелдиктерди башкаруу стратегиясы;

4) болжолдонуп жаткан операцияларга байланышкан кирешелерди болжолдоо;

5) тиешелүү банктык операцияларды жүргүзүүгө чектөөлөрдү белгилөөгө себеп болгон Улуттук банк тарабынан коюлган талаптардын аткарылгандыгы жөнүндө/Улуттук банк тарабынан аныкталган бузуулар четтетилгендиги жөнүндө маалыматтар;

6) квалификациялуу персоналдын бар экендигин тастыктаган маалыматтар;

7) банк ишин кеңейтүү пландаштырылып жаткандыгына байланыштуу банктын кайра каралган уюштуруу түзүмү (зарылдыгына жараша);

8) болжолдонуп жаткан операциялар боюнча ишти жөнгө салган, банктын ички документтери (саясаттары);

9) лицензия алууга ишеним каттын түп нускасы;

10) лицензияга төлөм.

Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык кошумча банк операцияларын жана бүтүмдөрүн жүргүзүүгө уруксат алуу үчүн төмөнкү документтер берилүүгө тийиш:

1) ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык «ислам терезеси» аркылуу улуттук жана / же чет өлкө валютасында айрым банктык операцияларды жүргүзүүгө тиешелүү маселени карап чыгуу тууралуу башкарманын төрагасынын колу коюлган, банк ишке ашырууга ниеттенген операциялардын белгилүү тизмесин камтыган банктын өтүнүч каты;

2) болжолдонуп жаткан операцияларды жүргүзүүгө уруксат берүүчү директорлор кеңешинин чечимин камтыган, директорлор кеңешинин отурумунун протоколунан толук берилген көчүрмөнү, ошондой эле болжолдонуп жаткан операциялар директорлор кеңеши тарабынан ар тараптуу талдап-иликтөөгө алынгандыгы, ал операциялардын банктын ишине тийгизген таасири, тобокелдик-менеджменти кызматынын корутундусунун негизинде жаңы операциялар менен коштолгон тобокелдиктер банк тарабынан идентификациялангандыгы тууралуу маалыматты – банк тарабынан күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү;

3) банк ишин кеңейтүү пландаштырылып жаткандыгына байланыштуу банктын кайра каралган уюштуруу түзүмү (зарылдыгына жараша);

4) болжолдонуп жаткан операциялар боюнча ишти жөнгө салган, банктын Шариат кеңеши тарабынан жактырылган, банктын тиешелүү органы тарабынан бекитилген жана төмөнкүлөр каралган банктын ички документтери;

а) ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык, банк операцияларын ишке ашыруунун натыйжасында банк дуушар болушу мүмкүн болгон бардык тобокелдиктерди аныктоо, өлчөө, контролдоо жана мониторинг жүргүзүү боюнча чаралар;

б) ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык, банк операцияларын ишке ашырууга байланыштуу келип чыгуучу бардык мүмкүн болгон тобокелдиктерди туруктуу негизде төмөндөтүү чараларын контролдоо;

5) шариат стандарттарына ылайык түзүлгөн жана банктын Шариат кеңеши тарабынан бекитилген, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык банк операцияларын ишке ашыруу боюнча типтүү келишимдер;

6) лицензияны алууга ишеним каттын түп нускасы;

7) лицензияга төлөм.

Электрондук акчаны чыгарууга уруксат алуу үчүн банк, Улуттук банктан уруксат берилген операциялардын тизмесинде көрсөтүлбөгөн банктык операцияларды жүргүзүүгө уруксат алуу же таасир этүү чараларын колдонуунун алкагында белгиленген жана лицензияга карата уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинин

өзгөрүшүнө алып келген банктын лицензиясындагы чектөөлөрдү алып салуу (уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинде) үчүн берилүүчү документтерге кошумча төмөнкү документтерди сунуштоого тийиш:

1) электрондук акчаны жайылтуу боюнча агент менен түзүлгөн типтүү агенттик келишимдин көчүрмөсү – эки нускада;

2) оператор менен түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү (эгерде эмитент оператор менен иш алып барган болсо) – эки нускада;

3) электрондук акча боюнча калдыктарды жана анын жүгүртүлүшү жөнүндө маалыматтар базасын алуу, күн сайын жаңыртып туруу жана сактоо үчүн программалык камсыздоону орнотуу боюнча актынын көчүрмөсү – эки нускада;

4) башкарманын/директорлор кеңешинин төрагасы тарабынан кол коюлган электрондук акча системасы менен иштөө эрежелери эки нускада, эрежелер төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

– банк, оператор, агенттер жана акцептанттар ортосунда операцияларды жүзөгө ашыруу тартиби, анда бардык акча жана маалымат агымдарынын жалпы схемасы камтылууга тийиш;

– электрондук акчаны пайдалануудагы финансылык жана техникалык тобокелдиктерди контролдоону уюштуруу;

– электрондук акчаны пайдалануу учурунда маалыматтык ресурстардан пайдалануу мүмкүнчүлүгү укугун чектөө, маалыматты коргоо жана коопсуздук системасы – эки нускада;

– лимиттерге карата белгиленген талаптарга, ошондой эле «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жободо көрсөтүлгөн башка талаптарга ылайык, электрондук капчыктар боюнча лимиттер тууралуу маалыматты таблица формасында;

– электрондук акча системасынын катышуучуларынын ортосунда өз ара иш алып баруу схема/диаграмма түрүндө.

Үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча ишти жүзөгө ашырууга уруксат алуу үчүн банк, Улуттук банктан уруксат берилген операциялардын тизмесинде көрсөтүлбөгөн банктык операцияларды

жүргүзүүгө уруксат алуу же таасир этүү чараларын колдонуунун алкагында белгиленген жана лицензияга карата уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинин өзгөрүшүнө алып келген банктын лицензиясындагы чектөөлөрдү алып салуу (уруксат берилген банктык операциялардын тизмесинде) үчүн берилүүчү документтерге кошумча төмөнкү документтерди сунуштоого тийиш:

1) катышуучу банктардын тизмеси;

2) төлөм системасында ишке ашырылган операцияларга финансылык мониторинг жүргүзүү тартибин жөнгө салган ички документтердин көчүрмөлөрү;

3) башкарманын/директорлор кеңешинин төрагасы тарабынан кол коюлган жана банктын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн төлөм системасынын иштөө эрежелери, анда төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

а) системанын архитектурасы жана анын иш схемасы;

б) системага кирүү жана андан чыгуу жол-жоболору;

в) катышуучуну системага туташтыруу тартиби;

г) процессинг жүргүзүү тартиби;

д) төлөм системасынын катышуучулары тарабынан өз иши тууралуу маалыматтарды төлөм системасынын операторуна берүү тартиби;

е) тобокелдиктерди тескөө боюнча колдонулган моделди, тобокелдиктерди тескөө иш-чаралар тизмесин жана ыкмаларын кошо алганда, төлөм системасындагы тобокелдиктерди тескөө системасы;

ж) маалыматтарды коргоого талаптар;

з) талаш маселелерди чечүү тартиби;

и) системада штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда катышуучулардын иш-аракеттеринин тартиби;

к) катышуучулардын укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери;

л) жөнөтүүчүлөрдүн жана алуучулардын маалымдамасын тескөө, кардарларды эл аралык уюмдар тарабынан даярдалган террористтердин тизмеси, террористтердин улуттук тизмеси жана терроризмге катышы бар деген шектенүүнү жараткандарды улуттук

тизме боюнча текшерүү механизмдеринин системада бар экендигин сыпаттоо;

4) төлөм системасынын операторлорунун ишин жөнгө салуу боюнча Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптардын аткарылышы жөнүндө маалымат.

Мында, үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча ишти жүзөгө ашыруу үчүн банк төмөнкүлөрдү аткарууга тийиш:

1) төлөм системасынын операторлорунун ишин жөнгө салуу боюнча Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптарды аткарууга;

2) Улуттук банк тарабынан белгиленген бардык экономикалык ченемдерди жана талаптарды аткарууга;

3) банкка карата таасир этүү чараларын же башка санкцияларды колдонуунун натыйжасында банк иши боюнча чектөөлөр болбоого.».

– 98-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«98. Банк «ислам терезесин» ачуу үчүн төмөнкү талаптарды аткарууга тийиш:

а) Улуттук банктын талаптарына ылайык шайкеш капиталга ээ болуу;

б) Улуттук банк тарабынан белгиленген экономикалык ченемдерди жана башка талаптарды аткаруу.

Банкта өтүнүч кат берилген күнгө карата банктын туунду компанияларын, филиалдарын, өкүлчүлүктөрүн жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүн түзүүгө чектөөлөр же тыюу салуулар жок болгон, ошондой эле атайын режим киргизилбеген шартта, банкка «ислам терезеси» аркылуу банк операцияларын жүргүзүү укугуна лицензия берилиши мүмкүн.»;

– 99-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«99. «Ислам терезеси» аркылуу улуттук жана/же чет өлкө валюталарында банктык операцияларды жүргүзүү укугуна лицензияны алуу үчүн банк төмөнкү документтерди сунуштоого тийиш:

1) банк ишке ашырууга ниеттенген операциялардын типтерин толук камтыган, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык «ислам терезеси» аркылуу улуттук жана / же чет өлкө валюталарында банктык операцияларды жүргүзүү укугуна лицензия берүү жөнүндө банктын директорлор кеңешинин өтүнүч каты;

2) банктын ыйгарым укуктуу органынын төмөнкү чечимдерди кабыл алуу жөнүндө протоколунан алынган толук көчүрмө (банк тарабынан күбөлөндүрүлгөн көчүрмө):

а) «ислам терезесин» ачуу жөнүндө;

б) Шариат кеңешинин мүчөлөрүн жана анын төрагасын шайлоо, «ислам терезесинин» жетекчисин, ислам принциптери боюнча каржылоого жооптуу түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисин дайындоо жөнүндө. Шариат кеңеши кеминде үч адамдан турууга тийиш;

в) банктык операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашыруунун саясаттарын жана башка ички ченемдик документтерин бекитүү жөнүндө;

г) болжолдонуп жаткан операциялар директорлор кеңеши тарабынан ар тараптуу талдап-иликтөөгө алынгандыгы, ал операциялардын банктын ишине тийгизген таасири, тобокелдик-менеджменти кызматынын корутундусунун негизинде жаңы операциялар менен коштолгон тобокелдиктер банк тарабынан идентификациялангандыгы тууралуу;

3) болжолдонуп жаткан операцияларды ишке ашырууга байланыштуу болжолдонгон кирешелүүлүктү, жүргүзүлүүчү операциялардын көлөмүн жана тобокелдиктерин көрсөтүү менен (кеминде келерки эки жылга) бизнес-план;

4) квалификациялуу персоналдын бар экендигин тастыктаган маалыматтар (көрсөтүлгөн кызматкерлер банк/финансы чөйрөсүндө кеминде бир жыл иш тажрыйбасына жана бул багытта атайын окутуудан өткөндүгүн тастыктаган документтерге ээ болууга тийиш);

5) банк ишин кеңейтүү пландаштырылып жаткандыгына байланыштуу банктын кайра каралган уюштуруу түзүмү;

б) Улуттук банктын ченемдик актыларында белгиленген тартипте, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык банк операцияларын ишке ашыруу маселелерин камтыган банктын уставынын эки нускасы (банк тарабынан күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү); уставда Шариат кеңешинин милдеттери, функциялары жана ыйгарым укуктары, аны түзүү тартиби (кеңештин мүчөлөрү кайсы орган тарабынан жана кайсы мөөнөткө дайындалат) жана ислам каржылоо принциптери боюнча кенештин мүчөлөрүнө карата талаптар камтылууга тийиш;

7) ушул жобонун IV бөлүгүнө ылайык, банктын Шариат кеңешинин төрагасынын жана анын мүчөлөрүнүн, «ислам терезесинин» жетекчисинин, ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча каржылоо үчүн жооптуу түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин кызмат ордуна талапкерлер жөнүндө маалыматтар;

8) банктын Шариат кеңеши тарабынан жактырылган, банктын директорлор кеңеши тарабынан бекитилген жана анда төмөнкүлөр каралган банктын каржылоо боюнча саясаты, операциялык, эсепке алуу саясаттары жана башка негизги саясаттары:

а) банк тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык банк операцияларын ишке ашыруунун натыйжасында, банк дуушар болушу мүмкүн болгон бардык тобокелдиктерди аныктоо, өлчөө, контролдоо жана мониторинг жүргүзүү боюнча чаралар;

б) банк тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык банк операцияларын ишке ашырууга байланыштуу пайда болушу мүмкүн болгон бардык тобокелдиктерди туруктуу негизде төмөндөтүү боюнча контролдоо чаралары;

9) Шариат стандарттарына ылайык түзүлгөн жана банктын Шариат кеңеши тарабынан жактырылган, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык банк операцияларын ишке ашыруу боюнча типтүү келишимдер.»;

– 120-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«120. Алгылыктуу чечим кабыл алынган учурда, Улуттук банк өтүнүч ээсинин дарегине анын өтүнүчү канааттандырылгандыгы тууралуу кат жөнөтөт, ал акцияларды сатып алуу жана андан ары каттоо үчүн иштерди аткаруу үчүн негиз болуп саналат, анда андан

ары акцияларды сатууда же банктын капиталына чектүү катышуу азайган учурда банк капиталына чектүү катышууну сатып алууга Улуттук банктан алдын ала уруксат алуу зарылдыгы тууралуу банк капиталына чектүү катышууну сатып алып жаткан потенциалдуу сатып алуучуга өтүнүч ээси билдирүүсү зарыл деген талаптар камтылат. Акцияларга менчик укугу өткөндөн кийин, өтүнүч ээси 5 (беш) жумуш күнү ичинде Улуттук банкка акцияларды сатуу-сатып алуу келишиминин көчүрмөсүн же менчик укугу өткөрүлүп берилген башка документти жана акциялар үчүн төлөнгөн фактысын тастыктаган башка документтерди тапшыруусу керек.»;

- 122-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

- 125-2-пунктунун 1-пунктчасынын «г» абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«г) бюджетке милдеттүү төлөмдөрдү төлөө боюнча милдеттенмелеринин жоктугун тастыктаган маалым кат же башка документ (салык кызматынын жана Социалдык фонд органдары (маалыматты ведомстволор аралык өз ара иш алып баруу маалымат системасы аркылуу алуу мүмкүнчүлүгү болгон шартта Кыргыз Республикасынын резиденттери тарабынан берилбейт) же чыккан өлкөнүн ыйгарым укуктуу органы (Кыргыз Республикасынын резидент эместери үчүн));»

- 125-2-пунктунун 2-пунктчасынын «г» жана «д» абзацтары төмөнкү редакцияда берилсин:

«г) бюджетке милдеттүү төлөмдөрдү төлөө жөнүндө маалым кат (маалыматты ведомстволор аралык өз ара иш алып баруу маалымат системасы аркылуу алуу мүмкүнчүлүгү болгон шартта Кыргыз Республикасынын резиденттери тарабынан берилбейт);

д) юридикалык жактын уюштуруучуларынын, акционерлеринин, катышуучуларынын, аткаруу органынын жетекчисинин, башкы бухгалтеринин соттолгондугу жок экендигин юридикалык жак тастыктаган маалым кат же башка документ (маалыматты ведомстволор аралык өз ара иш алып баруу маалымат системасы аркылуу алуу мүмкүнчүлүгү болгон шартта Кыргыз Республикасынын резиденттери тарабынан берилбейт).»;

- 138-пунктунун 7-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«7) акыркы төрт жыл ичинде ушул банктын директорлор кеңешинин курамына кирген эмес;»;

- 158-пунктунун 4-пунктчасы күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 158-пунктунун 11-абзацындагы «аудит боюнча комитеттин» деген сөздөрүнөн кийин «жана тобокелдиктерди тескөө комитетинин» деген сөздөр менен толукталсын;
- 159-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«159. Талапкердин мурунку иши жөнүндө маалымат алуу зарылчылыгы келип чыккан учурда, Улуттук банк талапкердин акыркы иштеген үч мекемеден бир же бир нече сунуштама каттарын суроо-талап кылууга укуктуу. Сунуштама катта сунушталып жаткан адамдын аты-жөнү, атасынын аты, иштеген жери жана дареги, кызмат орду, телефону, факсы, электрондук почтасынын дареги, талапкерге берилген мүнөздөмө, ал талапкер менен кайсы жерде жана качан иштегендиги көрсөтүлгөн маалыматтар, ошондой эле сунуштамага кол коюлган күн көрсөтүлүүгө тийиш. Сунуштап жаткан адамдын кол тамгасынын аныктыгы анын иштеген жери боюнча же нотариуста күбөлөндүрүлүүгө тийиш. Бул талап эгерде сунуштама кат уюмдун фирмалык бланкында берилген жана уюмдун мөөрү коюлган учурда талап кылынбайт. Мында сунуштамаларды төмөнкүлөрдүн берүүсүнө жол берилбейт:

- 1) Улуттук банктын кызматкерлеринен;
  - 2) кайсы болбосун туугандарынан;
  - 3) талапкерди макулдашуу жөнүндө өтүнүч кат берген банктын жетекчилеринен жана кызматкерлеринен;
  - 4) өтүнүч кат берип жаткан банктын аффилирленген компанияларынын кызмат адамдарынан;
  - 5) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага кирген ишти жүзөгө ашырууга катышы бар деп табылган адамдардан жана ушул Жобонун 126-пунктунда көрсөтүлгөн кызмат орундарына акыркы жолу макулдашуудан өтүү жол-жобосунда макулдашуудан баш тартылган адамдардан.»;
- 160-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;
  - 161-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

- «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 22-тиркеме күчүн жоготкон катары таанылсын;

- 273-пунктундагы «1 000 000,00 (бир миллион)» деген сөздөр «2 000 000 (эки миллион)» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 307-пунктундагы «(2 түп нускада)», «(2 нускада)» деген сөздөр алынып салынсын;

- 329-пунктунун 1-абзацы төмөнкү мазмундагы эки сүйлөм менен толукталсын:

«Банкты кайра өзгөртүп түзүү процессине банктар, ошондой эле банкка кошулуп жаткан микрофинансылык компаниялар гана катыша алат. Микрофинансылык компаниялардын кошулуусу аркылуу банктардын кайра өзгөртүлүп түзүлүү тартиби банктар үчүн ушул Жободо белгиленген тартипте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык ишке ашырылат.»;

- «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 21-тиркеменин 2.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.2. Кайсы тилдерди билесиз?

- кыргыз тили;

- англис тили;

- орус тили;

- башка тилдер (көрсөтүңүз);»;

- «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 21-тиркеменин 2.3-пунктундагы таблицанын «Телефон номери» тилкеси алынып салынсын.»

- «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 21-тиркеменин 2.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.8. Төмөнкү маалыматтарды бериңиз:

_____ -жылдын «___» _____ карата абал боюнча активдер жана милдеттенмелер жөнүндө жеке отчет (анкета толтурулган күнгө карата көрсөтүлөт).

1-табл. (валютаны көрсөтүңүз).

	Активдер	Сумма (сом түрүндө/чет өлкө жарандары үчүн тиешелүү валютаны жана АКШ долларына карата валюта курсун же АКШ долларын көрсөтүңүз)
1	Негизги иштеген жери боюнча эмгек акы (айына)	
2	Негизги иштеген жеринен тышкары эмгек акы (айына)	
3	Накталай	
4	Финансы-кредит уюмдарындагы депозиттик каражаттар (пайыздык ченди, үстөк бааны көрсөтүү менен)	
5	Баалуу кагаздар (баалуу кагаздын түрүн көрсөтүү менен)	
6	Күрөөгө коюлбаган же арестке коюлбаган кыймылсыз мүлк (мүлк сүрөттөлөт жана наркы көрсөтүлөт)	
7	Күрөөгө коюлган же арестке коюлган кыймылсыз мүлк (мүлк сүрөттөлөт жана наркы көрсөтүлөт)	
8	Дебитордук карыз (анын ичинде зайымга берилген каражаттар)	
	Милдеттенмелер	
9	Кредиттер (зайымдар) боюнча карыз	
10	Кредитордук карыз	

»;

- «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 21-тиркеменин 2.10-пунктундагы таблицадан «Үй дареги, тел. №» тилкеси алынып салынсын.»;

– «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата 29-тиркемедеги «Аманат кассасы ислам принциптеринин негизинде кредиттерди сунуштоодо/каржылоо боюнча операцияларды жүзөгө ашырууда банктын ислам принциптери боюнча кредиттик саясаты/каржылоо саясаты бекитилген күн жана номери, ошондой эле кредиттөөнү жүзөгө—ашырган жооптуу кызматкердин кредиттөө жагында иш стажы/курстардан же такшалуудан өткөндүгү тууралуу маалымат көрсөтүлөт.» деген сөздөр алынып салынсын.

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-10-(НФКУ) «Адистештирилген финансы-кредит уюму «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ачык акционердик коомунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Адистештирилген финансы-кредит уюму «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ачык акционердик коомунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

– 28-пунктунун биринчи сүйлөмдөгү «үч жылдык» деген сөздөр «төрт жылдык» деген сөздөргө алмаштырылсын;

– 29-пунктунун 7-пунктчасындагы «беш жыл» деген сөздөр «төрт жыл» деген сөздөргө алмаштырылсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 1-сентябрындагы
№ 2021-П-07/49-3-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 7,5 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2021-жылдын 2-сентябрынан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жарыяланышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2021-жылдын 8-сентябрындагы
№ 2021-П-14/50-2-(ПС)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 30-ноябрындагы №51/4 «Төлөм жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторун бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 30-ноябрындагы № 51/4 «Төлөм жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторун бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин (кошо тиркелет).

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Бухгалтердик эсепке алуу жана отчеттуулук башкармалыгы, Банктык эсептешүүлөр башкармалыгы Улуттук банктын Башкы китебиндеги, Пакеттик клиринг системасындагы жана Айкын убакыт

ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасындагы төлөм коддорунун маалымдамасына зарыл өзгөртүүлөрдү киргизишсин.

5. Төлөм системаларынын башкармалыгы:

– ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Экономика жана финансы министрлигин, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясын жана коммерциялык банктарын тааныштырсын;

– ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Экономика жана финансы министрлигине караштуу Стандартташтыруу жана метрология борборуна андан ары мамлекеттик каттоодон өткөрүү үчүн белгиленген тартипте жөнөтсүн.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2021-жылдын 8-сентябрындагы
№ 2021-П-14/50-2-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2007-жылдын 30-ноябрындагы №51/4 «Төлөм
жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторун
бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 30-ноябрындагы №51/4 «Төлөм жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторун бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Төлөм жүгүртүлүшүнүн мамлекеттик классификаторунун:

– таблицанын 4-бөлүгүнүн «Бюджеттик эмес мекемелердин жана жеке адамдардын товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр, активдер жана милдеттенмелери үчүн төлөөлөр».

«Башка категорияларга кирбей калган товарлар» 411-тобу төмөнкү редакцияда берилсин:

«

41100000	Башка категорияларга кирбей калган товарлар
41100100	Түрү боюнча классификацияланбаган почта пакеттери
41100200	Түрү боюнча классификацияланбаган атайын операциялар жана товарлар
41100300	Монетардык эмес алтын (алтын кендеринен жана кошулмаларынан башка)
41100400	Кеңсе товарларын сатып алуу
41100500	Күйүүчү-майлоочу материалдарын (бензин, дизель, башка күйүүчү отун) сатып алуу
41100600	Запастык бөлүктөрдү сатып алуу

»;

«Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызмат көрсөтүүлөрү» 46-категориясы төмөнкү редакцияда берилсин:

«

46000000	Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызмат көрсөтүүлөрү
46001100	Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызмат көрсөтүүлөрү
46001200	Басмаканалардын кызмат көрсөтүүлөрү
46001300	Жарнама-басмаканалык кызмат көрсөтүүлөр
46001400	Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген шайлоочулар үчүн маалымат материалдарын даярдоо боюнча кызмат көрсөтүүлөр
46001900	Жана башка кызмат көрсөтүүлөр

»;

«Төлөмдөр жана которуулар» 552-тобу төмөнкү редакцияда берилсин:

«

55200000	Төлөмдөр жана которуулар
55201000	Банктар аралык которуулар
55202000	Активдер менен алмашуу
55203000	Эсепти толуктоо
55204000	Эсепти тейлегендик үчүн төлөө
55205000	Валютаны нак акчага айландыруу үчүн төлөө
55206000	Банктар аралык клиринг системасынын операторунун кызмат көрсөтүүлөрүнө төлөөлөр
55207000	Гросс үчүн төлөөлөр
55208000	Милдеттүү камдык (резервдик) талаптарды сактабагандык үчүн төлөө
55209000	Милдеттүү камдык (резервдик) талаптарды сактагандык үчүн компенсациялар
55210000	Туура эмес же артыкча чегерилген акча каражаттарынын суммасын кайтаруу
55211000	Төлөм тапшырмасында реквизиттердин туура эмес көрсөтүлүшүнө байланыштуу акча каражаттарынын кайтарылышы (сторно)
55212000	Казыналыктын күндөлүк эсебинин сальдосун жабуу
55213000	Туунду компанияларга инвестициялар

55214000	Акча которуу системалары аркылуу каражаттарды которуу
55220000	Референдумдун шайлоо / үгүттөө фонддорунун эсептерине акча каражаттарынын түшүүсү:
55221000	– талапкердин жеке каражаттары
55222000	– саясий партиялардын жеке каражаттары
55223000	– жарандардын ыктыярдуу кайрымдуулугу
55224000	– юридикалык жактардын ыктыярдуу кайрымдуулугу
55299000	Башка төлөмдөр жана которуулар

».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 24 июня 2021 года
№ 2021-П-14/34-5-(ПС)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС)

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и статьей 26 Закона Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка «Об утверждении Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС) (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем Кыргызской Республики» и коммерческих банков.

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 июня 2021 года
№ 2021-П-14/34-5-(ПС)**

**Изменения в постановление Правления Национального
банка Кыргызской Республики «Об утверждении
Положения «О регулировании деятельности платежных
организаций и операторов платежных систем» от
30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-ПС**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС) следующие изменения:

в Положении «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– абзац четвертый пункта 1 изложить в следующей редакции:

«Платежные организации, операторы платежных систем, а также агенты/субагенты платежной организации должны соблюдать требования законодательства, включая в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов в соответствии с Положением «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в платежных организациях и операторов платежных систем в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 19 августа 2020 года №2020-П-14/46-4-(ПС).»;

– пункт 6 дополнить абзацем семнадцатым следующего содержания:

«Веб-касса агента – это доступ к платежной системе платежной организации с помощью различных устройств (мобильный телефон, персональный компьютер, планшет и др.), предоставляемый агенту платежной организации для осуществления платежей.»;

- наименование главы 3 изложить в редакции:

«Глава 3. Основные требования к деятельности платежных организаций и операторов платежных систем и их агентов»;

- пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Оператор платежной системы вправе заниматься только теми видами деятельности, которые указаны в лицензии, а также оказывать консультационные/информационные услуги и осуществлять иную деятельность, которая является сопутствующей к основной или необходима для обеспечения его основной деятельности.

Иная деятельность, которая является сопутствующей к основной или необходима для обеспечения основной деятельности оператора платежной системы, должна ограничиваться оказанием только следующих услуг:

- оказание услуг по распространению/передаче сообщений/ сведений информационного характера (размещение рекламы на собственном сайте, на поверхности платежных терминалов, информационных/интерфейсных экранах терминалов, мобильных приложениях и зданиях, принадлежащих оператору платежной системы, а также на чеках при оказании соответствующих услуг);

- оказание услуг по разработке и дальнейшему обслуживанию/ технической поддержке программного обеспечения для платежных систем;

- оказание услуг по сбору и передаче фискальных данных в защищенном виде уполномоченному налоговому органу/ деятельности оператора фискальных данных;

- реализация программного обеспечения (лицензии или продукты интеллектуальной собственности)/ банковского оборудования/ оборудования для осуществления приема платежей;

- предоставление вычислительных мощностей, серверного и сетевого оборудования, арендной площади для серверного оборудования.

Оператор платежной системы может оказывать банковские розничные услуги в соответствии с агентским договором, заключенным с коммерческим банком Кыргызской Республики

в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

Оператор платежной системы может совмещать свою деятельность только с деятельностью платежной организации.

Запрещается передача лицензии и прав по ней другому лицу для осуществления деятельности, подлежащей лицензированию.»;

– Положение дополнить пунктом 7-1 следующего содержания:

«7-1. Оператор платежной системы в течение 12 (двенадцати) месяцев с даты получения лицензии должен заключить договор/ы с участниками платежной системы и начать осуществлять деятельность по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра. В противном случае лицензия оператора платежной системы подлежит отзыву в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.»;

– пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Оператор платежной системы может быть реорганизован (слияние, присоединение, разделение, выделение, преобразование) при соблюдении требований, установленных законодательством Кыргызской Республики.

В случае реорганизации оператор платежной системы должен предоставить уведомление в Национальный банк с приложением соответствующего решения по реорганизации, заверенного надлежащим образом, в срок не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней после прохождения государственной перерегистрации в связи с реорганизацией.»;

– пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Оператор платежной системы должен разработать и утвердить тарифную политику и принципы ценообразования стоимости своих услуг и один раз в год с момента получения лицензии предоставлять в Национальный банк сведения об утвержденных и действующих тарифах.

В последующем оператор платежной системы предоставляет сведения о тарифной политике в Национальный банк не реже 1

(одного) раза в год в срок до конца I (первого) квартала текущего календарного года.

Оператор платежной системы должен в течение 10 (десяти) рабочих дней после изменения тарифной политики и/или тарифов уведомить Национальный банк обо всех изменениях.»;

– пункт 17 изложить в следующей редакции:

«17. Оператор платежной системы должен:

1) контролировать соблюдение действующих правил и процедур, а также их соответствие требованиям настоящего Положения и законодательства Кыргызской Республики;

2) предъявлять требования к необходимым техническим и программным средствам для проведения платежей другим участникам платежной системы;

3) вести базу данных по агентам, субагентам и поставщикам товаров/услуг платежной организации, которая должна содержать, как минимум:

– реквизиты договора (дата, номер, вид договорных отношений);

– наименование юридического лица/ФИО индивидуального предпринимателя;

– данные о государственной регистрации юридического лица, паспортные данные индивидуального предпринимателя, патент, свидетельство о регистрации;

– местонахождение/адрес проживания, адрес осуществления предпринимательской деятельности;

– сведения о руководителях;

– контактные данные;

– сведения о собственниках/учредителях (для юридических лиц);

– сведения о бенефициарных собственниках поставщиков товаров/услуг;

– сведения о виде деятельности юридического лица/ индивидуального предпринимателя (банковская деятельность, коммунальные услуги и т.д.);

- цель и предполагаемый характер деловых отношений с данным юридическим лицом/индивидуальным предпринимателем (если поставщик, то указать услугу);

- финансовые условия (верхний и нижний предел комиссии, стоимость услуг и т.д.);

4) оценивать и управлять рисками в платежной системе;

5) обеспечить безопасное функционирование средств обработки информации;

6) обеспечить единый подход к управлению инцидентами и вести реестр инцидентов;

7) обеспечить своевременное доведение информации по принятым в систему платежам до поставщика товаров/услуг при возникновении нештатной ситуации в соответствии с условиями договора и требованиями нормативных правовых актов Национального банка.»;

- в пункте 20 второе предложение абзаца первого изложить в следующей редакции:

«В соответствии с функциональными обязанностями персонал оператора платежной системы должен быть ответственным за:»;

- Положение дополнить пунктом 20–1 следующего содержания:

«20–1. Оператор платежной системы должен иметь утвержденную учетную политику, соответствующую требованиям нормативных правовых актов Национального банка.»;

- пункт 29 изложить в следующей редакции:

29. Платежная организация вправе заниматься только теми видами деятельности, которые указаны в лицензии, а также оказывать консультационные/ информационные услуги и осуществлять иную деятельность, которая является сопутствующей к основной или необходима для обеспечения ее основной деятельности.

Иная деятельность, которая является сопутствующей к основной или необходима для обеспечения основной деятельности платежной организации, должна ограничиваться оказанием только следующих услуг:

- оказание услуг по распространению/передаче сообщений/ сведений информационного характера (размещение рекламы на

платежных терминалах, на собственном сайте, на поверхности платежных терминалов, информационных/интерфейсных экранах терминалов, мобильных приложениях и зданиях, принадлежащих платежной организации, а также на чеках при оказании соответствующих услуг);

- оказание услуг по разработке и дальнейшему обслуживанию/технической поддержке программного обеспечения для платежных систем (при совмещении деятельности с деятельностью оператора платежных систем);

- оказание услуг по сбору и передаче фискальных данных в защищенном виде уполномоченному налоговому органу/деятельности оператора фискальных данных;

- оказание инкассаторских услуг для собственных агентов и субагентов;

- техническое обслуживание периферийных устройств (терминалов) агентов/субагентов;

- реализация программного обеспечения (лицензии или продукты интеллектуальной собственности) / оборудования для осуществления приема платежей;

- предоставление вычислительных мощностей, серверного и сетевого оборудования, арендной площади для серверного оборудования.

Платежная организация может оказывать банковские розничные услуги в соответствии с агентским договором, заключенным с коммерческим банком Кыргызской Республики, и нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики.

Платежная организация может совмещать свою деятельность только с деятельностью оператора платежной системы.

Запрещается передача лицензии другому лицу для осуществления деятельности, подлежащей лицензированию.».

- Положение дополнить пунктом 32-1 следующего содержания:

«32-1. Платежная организация должна иметь как минимум технический персонал (штатные должности), ответственный за функционирование аппаратно-программного комплекса и его безопасность, главного бухгалтера (штатная

должность), а также другой персонал в соответствии со своей организационной структурой. В соответствии с функциональными обязанностями персонал платежной организации должен быть ответственным за:

- оценку адекватности систем контроля информационной системы – осуществление проверок звеньев управления, предоставление обоснованных предложений исполнительному органу по устранению выявленных недостатков и рекомендаций по повышению эффективности управления;

- оценку обеспечения безопасности – повышение уровня информационной безопасности, а также минимизацию возможных потерь, вызванных действиями злоумышленников, аварийными сбоями и ошибками персонала;

- проверку соответствия функционирования системы требованиям настоящего Положения и законодательства Кыргызской Республики;

- оценку эффективности деятельности – осуществление экспертных оценок различных сторон функционирования организации и предоставление обоснованных предложений по их совершенствованию;

- обеспечение надежности, полноты и своевременности финансовой информации, используемой для принятия решений, составления финансовой и регулятивной отчетности;

- подготовку предложений по выбору внешних аудиторов и при необходимости инициирование проведения специальных аудиторских проверок;

- ведение бухгалтерского учета и составление финансовой отчетности в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности.

Платежная организация должна обеспечить преемственность выполняемых функций персонала, при необходимости обеспечить дублирование функций персонала, принимающего участие в выполнении основных функций платежной организации. При увольнении/смене персонала должен быть определен порядок обеспечения приема-передачи функциональных обязанностей и документации с надлежащим оформлением (акт, протокол).»;

– пункт 33 изложить в следующей редакции:

«33. В целях страхования возможных рисков поставщиков товаров/услуг платежная организация должна обеспечить:

1) предоставление предоплаты или безотзывной банковской гарантии или страхового депозита в размере не менее 100 (ста) процентов от всей суммы принимаемых платежей в бюджеты бюджетной системы Кыргызской Республики с установлением данного требования в соответствующих договорных отношениях (при заключении прямых договоров) с государственным органом и/или органом местного самоуправления, администрирующим уплату налогов, сборов и платежей, и реализацией необходимых механизмов контроля и управления рисками для осуществления приема денежных средств плательщиков по уплате налогов, сборов и платежей, подлежащих зачислению на Единый казначейский счет уполномоченного органа по прогнозированию и исполнению бюджета в Национальном банке Кыргызской Республики.

В договоре с государственным органом и/или органом местного самоуправления должно быть предусмотрено, что безотзывная банковская гарантия или страховой депозит будут использоваться при наступлении случаев неисполнения/нарушения платежной организацией обязательств по перечислению принятых платежей на Единый казначейский счет. В случае превышения суммы платежей над размером предоплаты или безотзывной банковской гарантии или страхового депозита услуга поставщика товаров/услуг должна автоматически отключаться;

2) предоставление безотзывной банковской гарантии или страхового депозита в размере 50 (пятидесяти) процентов среднедневного оборота за последний квартал по каждому поставщику товаров/услуг для поставщиков товаров/услуг, частично находящихся в государственной собственности, коммунальных предприятий и бюджетных организаций, где договорные отношения не предусматривают предоплату либо депозит, размещенный на банковском счете поставщика товаров/услуг.

В договоре с поставщиком товаров/услуг должно быть предусмотрено, что безотзывная банковская гарантия или страховой депозит будут использоваться по целевому назначению при наступлении случаев неисполнения/нарушения платежной

организацией обязательств по перечислению принятых платежей на расчетный счет поставщика товаров/услуг, а также условия контроля банковского счета, на котором размещен страховой депозит, и/или возможность безакцептного списания денежных средств поставщиком товаров/услуг;

3) представление безотзывной банковской гарантии или страхового депозита в пользу поставщика товаров/услуг, где договорные отношения не предусматривают предоплату поставщику товаров/услуг. Размер безотзывной банковской гарантии или страхового депозита должен составлять не менее 10 (десяти) процентов от суммы среднедневного оборота платежной организации за последний квартал по каждому поставщику товаров/услуг.

4) денежные средства, предназначенные поставщику товаров/услуг, не должны аккумулироваться на расчетном счете платежной организации, предназначенном для проведения операций, связанных с хозяйственной деятельностью платежной организации. Страховые депозиты могут размещаться на одном банковском счете по всем поставщикам товаров/услуг либо на отдельных банковских счетах.»;

– пункт 34 дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«Прием, хранение, передача/перечисление денежных средств (инкассация) и кассовые операции, связанные с выдачей денежных средств, должны осуществляться платежной организацией по целевому назначению и для обслуживания только своей административно-хозяйственной деятельности.»;

– Положение дополнить пунктом 34–1 следующего содержания:

«34–1. Платежная организация в случае введения ограничений по передвижению в городах и населенных пунктах из-за наступления нештатных ситуаций (введение режимов чрезвычайного положения (ЧП)/чрезвычайной ситуации (ЧС) и др.) вправе заключить договор с инкассаторской службой (государственной или частной) для осуществления инкассации своих платежных терминалов и/или платежных терминалов своих агентов.»;

– Положение дополнить пунктом 34–2 следующего содержания:

«34–2. Платежная организация должна иметь утвержденную учетную политику, соответствующую требованиям нормативных правовых актов Национального банка.»;

- Положение дополнить пунктом 38-1 следующего содержания:

«38-1. Аппаратная часть аппаратно-программного комплекса платежной организации должна состоять из оборудования промышленного класса. Платежная организация должна иметь в наличии:

- договор, заключенный с организацией, которая разработала программное обеспечение, или организацией, уполномоченной правообладателем программного обеспечения (в случае приобретенного программного обеспечения);

- договор по обеспечению технической поддержки с компанией-разработчиком (в случае приобретенного программного обеспечения) или лицами, разработавшими/поддерживающими функционирование программного обеспечения, в соответствии с заключенными договорами или трудовыми соглашениями с сотрудниками;

- руководство или сопровождающие документы для администраторов системы и пользователей программного обеспечения;

- программу и методику испытаний;

- акт ввода и журнал испытаний опытной эксплуатации;

- акт ввода в промышленную эксплуатацию;

- акт приема-передачи, подписанный платежной организацией и организацией, разработавшей программное обеспечение или организацией, уполномоченной правообладателем программного обеспечения.»;

- пункт 40 изложить в следующей редакции:

«40. Платежная организация должна не реже 1 (одного) раза в 6 (шесть) месяцев проводить протоколированную проверку безопасности аппаратно-программного комплекса на соответствие требованиям внутренних правил и процедур, а также на соответствие требованиям Национального банка.

Результаты проверки должны быть оформлены протоколно и подписаны участниками проверки и предоставлены в Национальный банк не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания.»;

- первый абзац пункта 43 изложить в следующей редакции:

«Платежная организация вправе заключать агентские договора с юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями для организации своей деятельности и обязана иметь электронный реестр договоров с агентами, содержащий следующую информацию по агентам, включая его пункты приема платежей:»;

– пункт 49 изложить в следующей редакции:

«49. Платежная организация должна иметь документы для обучения агентов/субагентов принципам использования платежной системы в рамках выполняемых ими функций. При заключении договора с агентами платежная организация обязана обеспечить:

– проведение инструктажа в соответствии с имеющимися внутренними правилами и процедурами, в том числе в дистанционной форме;

– ознакомление (письменное/электронное) агента/субагентов с требованиями законодательства Кыргызской Республики, в том числе нормативными правовыми актами Национального банка, в части касающейся агентов, и законодательства Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов.

Платежная организация обеспечивает последующий мониторинг за деятельностью агентов/субагентов по соблюдению указанных требований.»;

– пункт 64 признать утратившим силу;

– абзац шестой пункта 69 изложить в следующей редакции:

«– схему (топологию) сетевого взаимодействия оборудования и смежных систем.»;

– абзац второй пункта 73 изложить в следующей редакции:

«Результаты проверки должны быть оформлены протоколно и подписаны участниками проверки и предоставлены в Национальный банк не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания.»;

– пункт 79 изложить в следующей редакции:

«79. Платежная организация для осуществления деятельности по приему платежей должна заключить с поставщиком товаров/услуг договор об осуществлении деятельности по приему платежей

от потребителей товаров/услуг, по условиям которого платежная организация вправе от имени поставщика осуществлять только прием денежных средств от плательщиков, а также обязана осуществлять расчеты с поставщиком товаров/услуг в установленном договором порядке в соответствии с пунктом 33 настоящего Положения и законодательством Кыргызской Республики.

Платежная организация в течение 12 (двенадцати) месяцев с момента получения лицензии должна заключить договор/договора и начать осуществлять прием платежей и расчеты, в противном случае лицензия платежной организации подлежит отзыву в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.»;

– в пункте 82 слова и цифры «отчета 1-5» заменить словами и цифрами «отчета 1-7»;

– пункт 83 изложить в следующей редакции:

«83. Оператор платежной системы/платежные организации при возникновении оснований для изменений либо после принятия решения об изменениях в следующих сведениях должны в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней предоставить в Национальный банк информацию, с приложением анкет и копий подтверждающих документов:

- о размере уставного капитала;
- о составе коллегиального исполнительного органа управления, учредителях, либо их анкетных данных;
- об изменениях доли участия учредителей/ участников/ акционеров и сумме соглашений о передаче долей;
- об аффилированных и связанных лицах должностных лиц и участников;
- об источниках происхождения денежных средств;
- о фактическом и юридическом адресах;
- о наличии дочерних организаций/филиалов/представительств;
- о вводимых в коммерческую эксплуатацию новых продуктов/ услуги, элементов и компонентов платежной системы и других автоматизированных систем, в том числе МПА;

– о противоправных действиях и инцидентах сотрудников организации, приведшие к убыткам;

– об изменениях в паспортах информационных систем организации;

– об изменениях в организационной структуре и увольнениях 25 и более процентов сотрудников в течение 30 (тридцати) календарных дней.»;

– в пункте 85:

в первом предложении пункта слова и цифры «отчета 1-5» заменить словами и цифрами «отчета 1–7»;

пункт дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«Оператор платежной системы/платежная организация и их должностные лица несут ответственность за предоставление своевременной, корректной и достоверной информации.»;

– пункт 88 изложить в следующей редакции:

«88. Оператор платежной системы/платежная организация обязаны ежемесячно предоставлять в Национальный банк информацию о вновь заключенных, перезаклученных и расторгнутых договорах с поставщиками товаров/услуг в срок не позднее 15 (пятнадцатого) числа месяца, следующего за отчетным месяцем, в соответствии с формой отчета 2 Приложения 1 настоящего Положения.»;

– пункт 89 дополнить абзацами следующего содержания:

«Оператор платежной системы/платежная организация обязан(а) предоставить запрашиваемые сведения и документы в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента получения запроса Национального банка, если иной срок не установлен в запросе.

Оператор платежной системы/платежная организация обязан(а) обеспечить исполнение требований и рекомендаций Национального банка, направленных по результатам инспекторской проверки, в установленные сроки.»;

– пункт 92 дополнить абзацами следующего содержания:

«Срок проведения независимого аудита информационных систем определяется из расчета 3 (трех) последовательных лет с даты проведения последнего внешнего аудита информационных систем.

В случае если аудит информационных систем не проводился с момента получения лицензии оператора платежной системы, оператор платежной системы подлежит аудиту информационных систем в течении года с момента вступления настоящего Положения в силу.»;

– пункт 95 изложить в следующей редакции:

«95. В ходе и для аудита информационных систем внешний аудитор должен осуществить анализ и оценку соответствия информационных систем оператора платежных систем требованиям:

а) нормативных правовых актов Национального банка в части управления рисками информационных систем, информационной безопасности и нестандартных ситуаций;

б) внутренних политик/процедур информационных систем оператора платежных систем.

При проведении внешнего аудита информационных систем необходимо как минимум:

а) изучить внутренние нормативные документы по обеспечению информационной безопасности на предмет их достаточности и соответствия требованиям законодательства Кыргызской Республики и нормативных правовых актов Национального банка;

б) изучить бизнес-планы, политики и процедуры по управлению рисками информационных систем в целях оценки их адекватности, достаточности и актуальности;

в) оценить систему управления качеством информационных систем и систему управления операционными рисками;

г) оценить систему обеспечения непрерывности деятельности информационных систем и планов восстановления информационных систем в случае чрезвычайных ситуаций;

д) оценить уровень обеспечения безопасности сети, операционных систем, приложений и баз данных, персонала и физической безопасности;

е) оценить систему управления доступом и распределения ролей в автоматизированных системах;

ж) оценить уровень осведомленности персонала оператора платежной системы в области информационной безопасности;

з) рассмотреть вопросы соблюдения требований законодательства в отношении прав интеллектуальной собственности и использования лицензионных программных продуктов.»;

– наименование главы 7 изложить в редакции:

«Глава 7. Требования к автоматизированному терминалу самообслуживания»;

– абзац первый пункта 98 изложить в следующей редакции:

«Автоматизированный терминал самообслуживания (с функцией cash-in для приема платежей) должен:»;

– Положение дополнить пунктом 98-1 следующего содержания:

«98–1. Автоматизированный терминал самообслуживания (с функцией cash-out для выдачи денежных средств) должен:

1) давать возможность плательщику ознакомиться с краткой инструкцией/информацией по использованию устройства для выдачи денежных средств;

2) осуществлять идентификацию и верификацию клиента-получателя денежных средств с применением риск-ориентированного подхода, установленного в процедурах/программах внутреннего контроля;

3) иметь онлайн-соединение с аппаратно-программным комплексом платежной организации: его размещение должно отвечать требованиям безопасности, установленным законодательством Кыргызской Республики;

4) выдавать информацию по комиссии/тарифам за выдачу денежных средств, до момента совершения операции;

5) быть оснащен устройством по выдаче чека в качестве подтверждения проведенной операции в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.»;

– Положение дополнить пунктом 98-2 следующего содержания:

«98–2. Автоматизированный терминал самообслуживания (с функцией cash-out для выдачи денежных средств) должен использоваться платежной организацией только при предоставлении розничных банковских услуг от имени банка при наличии агентского договора с коммерческими банками. Без наличия договора с банком

осуществление услуги выдачи денежных средств платежной организацией запрещено.»;

- Приложение 1 изложить в следующей редакции:

**«Приложение 1
к Положению «О
регуливании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

**Титульный лист периодического регулятивного отчета
платежных организаций и операторов платежных систем**

Настоящим (ОсОО/ОАО/ЗАО) _____

_____ (наименование платежной организации/ оператора платежной системы),

действующее на основании лицензии Национального банка № _____, предоставляет регулятивный отчет за _____ 20__ года по платежной системе.

Члены исполнительного органа (ОсОО/ОАО/ЗАО *наименование платежной организации/ оператора платежной системы*):

- 1) _____ (должность) _____ фамилия, имя, отчество (при его наличии)
- 2) _____ (должность) _____ фамилия, имя, отчество (при его наличии)
- 3) _____ (должность) _____ фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Приложение:

- Форма отчета № 1 «Сведения о платежной организации/ операторе платежной системы»
- Форма отчета № 2 «Сведения о договорах платежной организации/оператора платежной системы»
- Форма отчета № 3 «Сведения о принятых платежах в пользу поставщиков товаров и услуг»

- Форма отчета № 4 «Сведения о принятых платежах в пользу агрегаторов»
- Форма отчета № 5 «Сведения об агентах, объемах и количестве платежей»
- Форма отчета № 6 «Сведения о клиентах/ пользователях МПА, объемах и количестве платежей»
- Форма отчета № 7 «Сведения об объеме и количестве платежей в разрезе услуг, проведенных через платежную систему»

Первый руководитель (на период его отсутствия – лицо, его замещающее)	<hr/> <i>фамилия, имя, отчество (при его наличии)</i>	<hr/> <i>(подпись)</i>
Исполнитель <hr/> <i>(должность) (номер тел.)</i>	<hr/> <i>фамилия, имя, отчество (при его наличии)</i>	<hr/> <i>(подпись)</i>

Дата подписания отчета « _____ » _____ 20 __ года

Печать

Форма отчета 1
 Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

о платежной организации/операторе платежной системы
 за _____ месяц 20__ года

Отчет № 1-А «Банковские счета»

№	Наименование банка	Вид счета		Остаток денежных средств на банковских счетах на конец отчетного периода	
		гарантийный счет (№ счета)	расчетный счет (№ счета)	валюта	Сумма (или эквивалент в сомах)
	ИТОГО в нац. валюте:			сом	
	ИТОГО в ин. валюте:				

№ 1-Б «Участники платежной системы»

Общее количество участников платежной системы	(указывается количество)
В том числе:	
– поставщики	_____
– агенты	_____
– агрегаторы (платежные организации, комм. банки)	_____
– субагенты	_____
другие лица (указать):	
_____	_____
_____	_____

№ 1-С «Пункты приема платежей»

Общее количество пунктов приема платежей	<i>(указывается количество)</i>
В том числе:	
собственные платежные терминалы	_____
платежные терминалы агентов <i>(платежных организаций, комм. банков)</i>	_____
платежные терминалы агентов <i>(ИП, др.юр.лиц)</i>	_____
другие <i>(указать):</i>	
веб-кассы	_____
POS-терминалы	_____
SMS-агенты	_____
_____	_____

Форма отчета 2
 Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

о договорах платежной организации/оператора платежной системы
 за _____ месяц 20__ года

Общее количество действующих договоров: *(указать количество)*

Количество заключенных договоров в отчетном месяце: *(указать количество)*

Количество перезаключенных договоров в отчетном месяце:
(указать количество)

Количество расторгнутых договоров в отчетном месяце: *(указать количество)*

№	Наименование организации/ ФИО физического лица	Юридический адрес и контактные данные	Номер и дата договора	Вид предоставляемых услуг
Договора с поставщиками товаров/услуг:				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Договора с агентами по приему платежей:				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Договора с агрегаторами (платежные организации; коммерческие банки принимающие платежи в пользу третьих лиц):				
...	...	...	...	...
...	...	...	...	...

Форма отчета 3
Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

о принятых платежах в пользу поставщиков товаров и услуг
за _____ месяц 20__ года

№	Наименование организации – поставщика товаров и услуг	Общая сумма предоплаты, сом	Форма обеспечения		Общий объем* платежей, сом	Общее количество* платежей, ед	Сумма фактически произведенной оплаты поставщикам
			сумма страхового депозита, сом	банковская гарантия, сом			
	ИТОГО:						

*указываются данные из автоматизированной системы за исключением платежей, проводимых в пользу агрегаторов (платежных организаций и коммерческих банков)

Примечание:

1) Итоговые значения «Общий объем» и «Общее количество» платежей должны быть равны итоговым значениям, указанным в форме № 7 «Объем и количество платежей по видам предоставляемых услуг».

2) Указываются данные, взятые из автоматизированной системы, за исключением платежей, проведенных в пользу поставщиков товаров и услуг через агрегаторов.

3) Платежи, прошедшие в пользу коммерческих банков, выступающих в роли поставщиков своих же банковских услуг, указываются в данной форме отчета.

Форма отчета 4
Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

о принятых платежах в пользу агрегаторов*
(где организация выступает в качестве агента другой
платежной организации, коммерческого банка)

за _____ месяца 20__ года

№	Наименование платежной организации/банка	Общая сумма предоплаты, сом	Форма обеспечения		Общий объем* платежей, сом	Общее количество* платежей, ед.	Сумма фактически произведенной оплаты агрегаторам
			сумма страхового депозита, сом	банковская гарантия, сом			
	ИТОГО:						

*указываются данные из автоматизированной системы, т.е. платежи, проведенные в пользу агрегаторов (платежных организаций и коммерческих банков)

Примечание:

1) Под агрегаторами в рамках настоящего отчета понимаются коммерческие банки и платежные организации (их агенты), принимающие и обрабатывающие платежи в пользу третьих лиц, в конечном итоге поступающие в пользу поставщиков товаров/услуг и т.п.

2) Указываются данные, взятые из автоматизированной системы прошедших только в пользу поставщиков товаров и услуг через другие платежные организации, коммерческие банки и/или прошедших в пользу платежных организаций, коммерческих банков, которые выступают в качестве агрегатора платежей.

Форма отчета 5
 Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

об агентах, объемах и количестве платежей

за _____ месяц 20__ год

№	Наименование агентов	Количество пунктов приема платежей: (указать отдельно: кол-во платёжных терминалов, веб-касс и др.).	Объем платежей, сом	Количество платежей, ед.
1) через платежные терминалы платежных организаций и коммерческих банков:				
	<i>ИТОГО:</i>			
2) через платежные терминалы других агентов (не включенных в 1 пункт):				
	<i>ИТОГО:</i>			
3) веб – кассы:				
	<i>ИТОГО:</i>			
4) другие пункты приема агентов/субагентов:				
	<i>ИТОГО:</i>			

Форма отчета 6
 Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

о клиентах/ пользователях МПА, объемах и количестве платежей
 за _____ месяц 20__ год

Наименование МПА: _____

Наименование агента-разработчика/владельца сервиса
 МПА: _____

Наименования систем электронных денег, доступ к которым может
 быть обеспечен через МПА путем привязки электронного кошелька,
 с указанием наименований банков-эмитентов/банков-агентов МСЭД:

1. _____
2. _____
3. _____

Наименования банков, чьи банковские платежные карты могут
 быть привязаны к МПА (эквайринг):

1. _____
2. _____
3. _____

Отчет № 1-А «Объем и количество платежей через МПА»

№	Количество активных пользователей МПА	За счет возврата авансовых платежей (предоплаты)	
		Объем платежей, сом	Количество платежей, ед.

№	Количество пользователей МПА- клиентов банков	Через привязанные банковские карты		Через привязанные электронные кошельки	
		Объем платежей, сом	Количество платежей, ед.	Объем платежей, сом	Количество платежей, ед.

Отчет № 1-Б «Количество пользователей МПА»

№	Категории пользователей МПА	В отчетном периоде (прирост (+ед.))	Всего на конец отчетного периода (ед.)
1	Количество пользователей МПА, зарегистрированных в системе		
2	Количество идентифицированных пользователей МПА, из них:		
2.1	количество пользователей МПА, идентифицированных платежной организацией/ агентом, из них:		
	а) посредством сверки изображений (в автоматизированном режиме)		
	б) посредством сеанса видеосвязи (путем проведения интервью)		
2.2	количество пользователей МПА, идентифицированных банком-партнером		

Форма отчета 7
 Наименование организации

СВЕДЕНИЯ

об объеме и количестве платежей в разрезе услуг, проведенных
 через платежную систему
 за _____ месяц 20__ год

№	Вид платежа	Количество платежей (ед.)	Объем платежей (тыс. сом)
ИТОГО:			
1	Мобильная связь		
2	Фиксированная телефонная связь		
3	Интернет		
4	Коммунальные услуги		
5	Налоговые сборы		
6	Штрафы в ГУОБДД МВД КР		
7	Другие платежи в бюджет государства		
8	Пополнение банковского счета		
9	Оплата за кредит ФКО		
10	Другие банковские услуги		
11	Пополнение электронного кошелька		
12	Интернет-магазины		
13	Социальные сети		
14	Интернет-игры		
15	Пополнение счета в других интернет-приложениях		
16	Оплата услуг такси		
17	Рекламные услуги		
18	Объявления		
19	Благотворительность		
20	Образование		
21	Туристические поездки		
22	Другие платежи		

Примечание: Итоговые значения «Объем» и «Количество» платежей должны быть равны итоговым значениям указанных в форме 3 «Сведения о произведенной оплате в пользу поставщиков товаров и услуг»

».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 30 июня 2021 года
№ 2021-П-12/36-3-(НПА)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики в части создания равной правовой среды финансово-кредитным организациям, осуществляющим операции в соответствии с исламскими принципами финансирования

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 28 декабря 2009 года № 51/6;

- постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 25 сентября 2013 года № 35/13.

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОАО «Коммерческий банк КЫРГЫЗСТАН», ЗАО «ЭкоИсламикБанк», ОАО «БАКАЙ БАНК», ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 30 июня 2021 года
№ 2021-П-12/36-3-(НПА)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики в части
создания равной правовой среды финансово-кредитным
организациям, осуществляющим операции в соответствии
с исламскими принципами финансирования**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 28 декабря 2009 года № 51/6 следующие изменения:

в Положении «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 13 изложить в следующей редакции:

«13. Инвестиции банка в ценные бумаги и/или в капитал – вложения банка в ценные бумаги, выпускаемые по исламским принципам банковского дела и финансирования, и/или приобретение акций или финансовое вложение в капитал компаний, цель и деятельность которых соответствуют стандартам Шариата.

Вложения средств банка в оборотные средства других компаний и участие в совместных проектах считаются активами, несущими в себе кредитный риск.

Нерыночные инвестиции в ценные бумаги – это инвестиции в такие ценные бумаги, которые не котируются на рынке ценных бумаг, или рынок этих ценных бумаг не является развитым, эффективным, транспарентным и не позволяет определить справедливую стоимость этих ценных бумаг. При этом сделки с ценными бумагами могут носить эпизодический характер, а также отсутствует обширная, достоверная и легкодоступная для всех лиц информация о ценной бумаге.

Все остальные инвестиции в ценные бумаги являются рыночными.»;

- пункт 17 признать утратившим силу;
- Положение дополнить пунктами 17-3, 17-4, 17-5, 17-6 следующего содержания:

«17–3. При анализе вторичных источников погашения активов следует учитывать, что это обычно влечет за собой задержку платежей, связанную с трудностью определения стоимости реализации залога, с судебными издержками и отсрочками. Эти факторы обычно приводят к тому, что конечная сумма платежа по долгу, полученная с привлечением вторичного источника, не соответствует ожиданиям.

17–4. Если банк полагается полностью на лицо, выступающее в качестве поручителя или гаранта, как на вторичный источник погашения, то банк должен иметь полную информацию о финансовом положении данного лица для оценки его способности погасить задолженность в случае необходимости. Если указанное лицо стало единственным источником погашения задолженности, при классификации должны быть учтены не только его платежеспособность, но и желание погасить гарантированный им актив, которое должно быть оформлено в соответствующем документе. Если информация о гаранте является недостоверной или вообще отсутствует, то такая гарантия не должна приниматься во внимание при классификации актива.

17–5. Значительное отклонение от первоначального источника погашения является достаточным основанием классификации так же, как и неконкретные условия погашения или просрочка актива. Однако не все просроченные активы могут быть подвергнуты классификации. Актив может быть просрочен, но если в то же время он имеет обеспечение заложенными в банке денежными средствами или государственными ценными бумагами, которые еще не были погашены, то такой актив может быть признан неклассифицируемым.

17–6. Выраженное в письменной форме намерение и способность клиента выполнить свои обязательства по договору является первичным критерием оценки риска актива. Это подразумевает, что клиент должен иметь доходы или ликвидные активы, достаточные

для сокращения или погашения самой задолженности перед банком в соответствии с договоренностью в разумные и предсказуемые сроки.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 25 сентября 2013 года № 35/13 следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 2–1 изложить в следующей редакции:

«2–1. Данное Положение также распространяется на другие активы, несущие в себе кредитный риск (в том числе корреспондентские счета, ценные бумаги, межбанковские размещения и т.п.).»;

– Положение дополнить пунктом 3–2 следующего содержания:

«3–2. Бланковые активы – это активы, несущие в себе кредитный риск, обеспечением по которому не является недвижимое имущество, движимое имущество, гарантии или поручительство и иные инструменты, рассматриваемые при классификации активов в качестве обеспечения, за исключением овердрафтов по платежным картам в рамках зарплатных проектов, и выдаются только платежеспособному клиенту/партнеру на основании его репутации и оценки уровня его доходов.»;

– в пункте 4:

в абзаце первом слова «Законе Кыргызской Республики «Об операциях в иностранной валюте» заменить словами «законодательстве Кыргызской Республики»;

пункт дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«Контрактное финансирование представляет собой актив, несущий в себе кредитный риск, в виде краткосрочного финансирования (до

одного года) оборотного капитала для исполнения обязательств клиента/партнера по договору с контрагентами.»;

- наименование главы 2 изложить в следующей редакции:

«Глава 2. Политика банка по осуществлению операций по исламским принципам финансирования и стратегия финансирования банка»;

- пункт 7 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Стратегия финансирования может быть включена в бизнес-план банка отдельным/дополнительным разделом.»;

- Положение дополнить пунктами 7–1, 7–2, 7–3 следующего содержания:

«7–1. Стратегия финансирования должна как минимум учитывать и включать в себя следующее:

- целевые рынки финансирования и их общие характеристики, которые банк планирует достичь (в том числе уровень диверсификации, планируемые показатели при оценке качества портфеля финансирования и т.д.);

- основные источники финансирования (банку необходимо указать источники финансирования, за счет каких средств планируется выдавать финансирование, увеличивать портфель финансирования);

- требование о проведении анализа косвенно-валютного риска;

- соотношение доли активов, несущих в себе кредитный риск, к активам банка;

- рыночные условия и финансовое состояние банка, а также его риск-аппетит;

- ожидаемую норму прибыли и размер капитала банка;

- возможные издержки, связанные с возвратом активов, подверженных кредитному риску;

- краткосрочные/среднесрочные/долгосрочные планы банка;

- требование о проведении анализа портфеля финансирования, который будет осуществляться на основе действующего портфеля финансирования банка. В дополнение к этому банк должен иметь

методологию проведения такого анализа, которая позволит оценивать кредитный риск и косвенно-валютный риск;

- актуальные адекватные экономические показатели банка;
- организационную структуру банка, технические возможности и потенциал (квалификации, штатная численность) персонала и руководства банка, ответственных за деятельность финансирования банка. Соответствующий персонал должен быть проинформирован о стратегии финансирования и обеспечивать ясность стратегии финансирования банка.

7–2. Совет директоров периодически, но не реже одного раза в год, рассматривает финансовые и экономические показатели, влияющие или предусмотренные, заложенные в стратегии финансирования, и при необходимости вносит необходимые изменения.

7–3. Совет директоров банка должен обеспечивать, чтобы политика по назначениям и вознаграждениям в банке не противоречила стратегии по управлению кредитным риском.»;

- в абзаце первом пункта 11 слова «Политики и стратегии банка» заменить словами «Политики и стратегии финансирования банка»;
- пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Совет директоров банка обязан пересматривать Политику банка на ее адекватность, системы лимитов, инструментов и процедур управления кредитным риском, систему внутреннего аудита по управлению кредитными рисками, а также при необходимости, по мере изменений в профиле риска банка, нормативных правовых актах Национального банка, организационной структуре и кадровом составе банка, оказывающих влияние на процесс финансирования, в том числе изменений, происходящих в экономике республики и странах, где есть деловые связи у банка и его клиентов/партнеров, влияющих на процесс финансирования, но не реже чем один раз в год.

Все вопросы, касающиеся выдачи активов, несущих в себе кредитный риск, должны решаться только Комитетом банка по финансированию либо лицами, которым комитет в соответствии с нормативными правовыми актами вправе делегировать данное право, за исключением вопросов, относящихся к компетенции совета директоров банка.

Право выдачи активов, несущих в себе кредитный риск, должно быть разделено на несколько уровней должностных лиц, и эти лица несут ответственность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики за нарушения, допущенные ими при финансировании.

Выдача активов, несущих крупный риск, и активов, несущих в себе кредитный риск, связанным с банком лицам/аффилированным лицам банка должна быть одобрена советом директоров банка и соответствовать требованиям нормативных правовых актов Национального банка. Совет директоров банка несет ответственность за одобрение решений о выдаче активов, несущих крупный риск, активов, несущих в себе кредитный риск, связанным с банком лицам/аффилированным лицам банка, трансграничных активов, включая активы, обеспеченные залогом, находящимся за пределами Кыргызской Республики, которые выданы с нарушениями требований нормативных правовых актов Национального банка и/или по которым банк понес потери.

Одобрение совета директоров банка требуется также в случаях, если залог, находящийся за пределами Кыргызской Республики, выступает обеспечением по активу, несущему в себе кредитный риск более чем на 20% от суммы актива, несущего в себе кредитный риск. При этом под стоимостью залога понимается его ликвидационная стоимость в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

Кроме того, в политике финансирования должны быть прописаны полномочия Комитета по финансированию и/или Правления по списанию и реструктуризации финансирования с указанием ограничений.

Политика финансирования банка также должна содержать методики по оценке платежеспособности клиентов/партнеров. Для этих целей банк может разработать систему внутреннего рейтинга рисков по управлению кредитным риском. Система внутреннего рейтинга рисков должна соответствовать природе, размерам и сложности осуществляемых видов деятельности банка.

Кроме того, банк обязан постоянно вести базу данных и журнал учета активов, несущих в себе кредитный риск, по которым при

выдаче принимались нестандартные решения (индивидуальные наценки, структура залога и другое).

Система внутреннего рейтинга рисков по управлению кредитным риском должна содержать комплексную оценку финансового состояния клиента/партнера, как основного показателя его будущей платежеспособности, и должна отражать раскрытие данных о клиентах/партнерах, указанных в §1 и §2 настоящего Положения.

Рейтинг рисков по управлению кредитным риском – основной показатель качества актива, несущий в себе кредитный риск. Рейтинг рисков должен присваиваться на первоначальной стадии одобрения выдачи актива, несущего в себе кредитный риск, а также может присваиваться при последующем мониторинге актива, его продлении либо изменении условий договора финансирования или реструктуризации активов, несущих в себе кредитный риск. Разработанные рейтинги рисков, определяющие платежеспособность клиентов/партнеров, устанавливаются в виде алфавитных, числовых или альфа-числовых символов, которые указывают на риски при выдаче банком активов, несущих в себе кредитный риск. Банк присваивает рейтинг рисков с учетом определенных характеристик, связанных с клиентом/партнером и самим активом, несущим в себе кредитный риск.

Подходы к анализу платежеспособности клиентов/партнеров при определении рейтинга рисков могут основываться на различных методах:

- количественном – с использованием соответствующих показателей, которые позволяют определить рейтинг рисков (метод коэффициентов, рейтинговые модели, скоринговые модели);
- прогнозом, который опирается на статистику прошлых лет и нацелен на моделирование жизнедеятельности актива клиента/партнера, несущего в себе кредитный риск, и вероятность его неплатежеспособности;
- качественном, при котором используется система разносторонних качественных показателей.

Банк в целях проведения эффективной оценки платежеспособности клиента/партнера при выдаче актива, несущего в себе кредитный риск, может разработать собственную модель,

которая должна состоять из подходов, наиболее отвечающих требованиям к оценке клиентов/партнеров и активов, несущих в себе кредитный риск, предоставляемых банком. За основу могут быть взяты:

- метод коэффициентов, позволяющий комплексно оценивать финансовое состояние клиентов/партнеров и качество активов, несущих в себе кредитный риск;
- рейтинговую модель – автоматизированную оценку методом коэффициентов путем вычисления интегрального показателя, который является наиболее удобным и простым в использовании;
- скоринговую модель – оценку платежеспособности в балльном эквиваленте путем отнесения клиента/партнера к определенной группе;
- модель, основанную на оценке будущих денежных потоков с обязательствами клиента/партнера;
- модель с использованием статистики прошлых лет и др.

Система внутреннего рейтинга рисков может использоваться для принятия решения о выдаче финансирования; определения стоимости финансирования; содействия банку при мониторинге кредитного риска; создания резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков; управления полученной и необходимой информацией; распределения финансирования, согласно шкале кредитного рейтинга, а также определения предыдущего положения и возможного будущего движения финансирования по шкале кредитного рейтинга; оценки общих рисков и тенденции в портфеле финансирования; внесения изменений в стратегию финансирования банка.

Использование системы внутреннего кредитного рейтинга может позволить сформировать базу данных с историческими данными, которая будет оценивать определенные виды активов, несущих кредитный риск, по показателям кредитного рейтинга с течением времени, что может позволить банкам оценивать свой кредитный риск более точно.

Система внутреннего рейтинга рисков в банке должна содержать распределение полномочий по:

- присвоению первоначального рейтинга клиенту/партнеру (при поступлении заявки на финансирование);
- анализу присвоенного рейтинга (при анализе всех документов по деятельности клиента, его платежеспособности и залоговому обеспечению);
- окончательному одобрению выдачи финансирования.

Решение по выдаче финансирования, согласно рейтингу рисков, принимается по финансированию физических лиц и индивидуальных предпринимателей в сумме до 100000 сомов.

В дальнейшем по активам, несущим кредитный риск и выданным физическим лицам и индивидуальным предпринимателям в сумме до 100000 сомов, необходимо периодически проводить платежный мониторинг с периодичностью, согласно настоящему Положению, а также анализ присвоенных рейтингов рисков в целях мониторинга исполнения обязательств и выработки рекомендаций о внесении изменений в рейтинг, если необходимо.

Во внутренних политиках банка должны быть требования по проверке фактов, свидетельствующих о том, что предмет залога является единственным жильем клиента/партнера/залогодателя на момент принятия решения о его взыскании во внесудебном порядке. В случае если на момент взыскания предмета залога заложенное недвижимое имущество является единственным жильем клиента/партнера/залогодателя, то обращение взыскания на это имущество должно осуществляться по решению суда.»;

- пункт 12-1 изложить в следующей редакции:

«12-1. Внутренний аудит системы внутреннего рейтинга рисков по управлению кредитным риском должен проводиться ежегодно для определения соответствия деятельности банка по финансированию стратегии финансирования, политике банка и выявления недостатков в процессе управления кредитным риском, в политике финансирования и в процедурах по финансированию.

Также банку необходимо в рамках внутреннего аудита оценивать систему внутреннего контроля кредитного риска, обусловленного валютным риском, в том числе классификацию активов, несущих в себе кредитный риск/активов в соответствии с установленными требованиями Национального банка.

Информация по последующему исполнению корректирующих мероприятий по недостаткам, выявленным в результате внутреннего аудита системы внутреннего контроля кредитного риска, должны периодически, но не реже одного раза в полгода, передаваться совету директоров банка и как минимум не реже одного раза в квартал – в Комитет по аудиту.»;

- пункт 28 признать утратившим силу;
- в пункте 29:

абзац пятый изложить в следующей редакции:

- документ из государственных органов о регистрации (если клиент/партнер - юридическое лицо или физическое лицо, осуществляющее предпринимательскую деятельность на основе свидетельства или патента) за исключением физических лиц- сельскохозяйственных производителей, которым выдано финансирование в размере не более 250000 сомов с предоставлением документов, удостоверяющих право землепользования или документов о наличии скота а также лиц, которым выдано финансирование в рамках правительственных программ, направленных на развитие сельского хозяйства.»;

- пункт 30 изложить в следующей редакции:

«30. При оказании банковских услуг банк должен обеспечить соблюдение прав клиентов/партнеров, включая следующие права:

- право клиента по договорам мурабаха, истиснаа, иджара отказаться от получения актива, несущего в себе кредитный риск, с момента подписания договора до момента осуществления платежа по оплате за товар/имущество;

- право партнера по договорам мудараба и мушарака отказаться от получения актива, несущего в себе кредитный риск, с момента подписания договора до момента получения денежных средств;

- право клиента/партнера до момента подписания договора получить на руки проект договора со всеми прилагаемыми к нему документами и обратиться за юридической консультацией за пределами банка, при этом время, предоставляемое клиенту/ партнеру на ознакомление с договором, должно быть не менее 1 (одного) дня, но не более 3 (трех) дней;

- право клиента/партнера обратиться в банк с просьбой о пролонгации или реструктуризации актива, несущего в себе кредитный риск;

- право клиента/партнера, в случае если более 50% от основной суммы актива, несущего в себе кредитный риск, погашено, предоставить взамен имеющегося залога другой залог, приемлемый для обеих сторон, стоимость которого покрывает оставшуюся сумму задолженности по активу, несущему в себе кредитный риск, в соответствии с внутренними документами банка, без уплаты комиссионных и иных платежей.

При заключении договора финансирования с клиентом/партнером-физическим лицом, в том числе с индивидуальным предпринимателем, банк предоставляет указанным клиентам/партнерам право выбора следующих способов получения финансирования:

- получение денежных средств в наличной форме без уплаты комиссионных и иных платежей за обналичивание;

- получение денежных средств с расчетного (текущего) счета/счета по банковским вкладам (депозитам)/до востребования, условия обслуживания которого определяются в соответствующем договоре.

При этом клиенты/партнеры-физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, вправе осуществлять погашение финансирования как в наличной, так и в безналичной формах.

Право получения денежных средств без уплаты комиссионных и иных платежей за обналичивание денежных средств предоставляется банком при ипотечном финансировании, а также финансирования в рамках государственных/правительственных и социальных программ, направленных на развитие экономики клиентам/партнерам-физическим лицам, в том числе индивидуальным предпринимателям.»;

- пункт 33 изложить в следующей редакции:

«33. Банк, принимая на себя риски, связанные с предоставлением актива, несущего в себе кредитный риск, должен проверять полноту и достоверность информации, представленной клиентом/партнером, в том числе по доходам клиентов/партнеров, которые имеют доходы, не подтвержденные документально, как до момента выдачи актива,

несущего в себе кредитный риск, так и в последующем – до полного возврата средств банка, не реже чем один раз в год, с учетом требований, указанных в пункте 68-1 настоящего Положения.»;

– пункт 34 изложить в следующей редакции:

«34. В целом анализ заявки на получение актива, несущего в себе кредитный риск, должен основываться на политике банка, одобренной советом директоров, и концентрироваться на следующих ключевых факторах:

– праве получить финансирование. Банк должен убедиться в том, что клиент/партнер имеет право на получение актива, несущего в себе кредитный риск, и подписание договора;

– характере клиента/партнера. Банк должен установить, что клиент/партнер ответственно относится к получению финансирования, дает полные ответы на вопросы банка и будет прилагать все усилия для выплаты задолженности. При анализе следует также учитывать, пользовался ли клиент/партнер кредитами (займами) или активами, несущими в себе кредитный риск, в этом банке или других финансово-кредитных организациях в прошлом, каким образом осуществлялся возврат, его дисциплинированность, готовность выполнять свои обязательства. Также следует принимать во внимание его репутацию как в профессиональном, так и в общечеловеческом плане, и рассматривать срок, опыт работы клиента/партнера в данной отрасли, его успехи и достижения. Имеет смысл запросить информацию о предоставленных ему активах, несущих в себе кредитный риск, в других кредитных организациях. Кроме того, необходимо запросить информацию (кредитный отчет) о связанных с клиентом/партнером лицах при наличии их согласия в соответствии с законодательством в одном или нескольких кредитных бюро.

Банк должен соблюдать конфиденциальность и сохранность кредитного отчета, полученного от кредитного бюро, не разглашать содержащуюся в нем кредитную информацию третьим лицам и использовать кредитный отчет только для целей, установленных законодательством об обмене кредитной информацией.

Банк несет ответственность за искажение сведений, содержащихся в кредитном отчете, полученном от кредитного бюро;

– денежных средствах. Главный вопрос, на который должен ответить сотрудник банка, анализирующий заявку на получение актива, несущего в себе кредитный риск, это: сможет ли клиент/партнер получить достаточно денежных средств в форме дохода и потока наличности, в том числе в той валюте, в которой он намеревается получить финансирование для того, чтобы погасить актив, несущий в себе кредитный риск. При оценке банк должен выяснить, наблюдался ли в прошлом стабильный рост прибыли или объема продаж, есть ли вероятность, что подобный рост продолжится в течение срока действия договора.

Кроме того, банк должен определить достаточность доходов (выручки) клиента/партнера (в том числе в иностранной валюте) с учетом роста обменных курсов для того, чтобы обеспечить своевременное погашение клиентом/партнером актива.

В случае если у клиента/партнера в предстоящие 12 месяцев доходы (выручка) будут преимущественно в национальной валюте, банк должен оценить целесообразность выдачи финансирования в иностранной валюте такому клиенту/партнеру, учитывая кредитный риск, обусловленный валютным риском, в результате негативного изменения обменного курса для клиента/партнера с учетом требований нормативных правовых актов Национального банка, в том числе по РППУ;

– обеспечении. При оценке обеспечения специалист по финансированию банка должен выяснить, располагает ли клиент/партнер достаточным качественным обеспечением, необходимым для уменьшения риска невозврата актива, несущего в себе кредитный риск.

При выдаче активов, несущих в себе кредитный риск, могут использоваться различные формы, виды и способы обеспечения.

Обеспечение обязательств клиентов/партнеров классифицируется по различным признакам:

– имущественная форма обеспечения активов, несущих в себе кредитный риск, под которой понимается вторичный источник погашения актива за счет получения денежных средств от реализации имущества, предоставленного клиентом/партнером при получении актива, несущего в себе кредитный риск.

К имущественной форме могут относиться следующие виды обеспечения активов, несущих в себе кредитный риск:

- залог недвижимого имущества;
- залог движимого имущества (это имущество, как правило, остается в пользовании клиента/партнера – автотранспорт, товары в обороте, бытовая техника и т.п.);
- заклад (имущество, которое передается на хранение в банк – драгоценные металлы, ценные бумаги, залог депозита и т.д.);
- неимущественная форма обеспечения активов, несущих в себе кредитный риск. Неимущественная форма обеспечения активов – это источник погашения актива за счет юридического оформления гарантии возврата средств.

К неимущественной форме обеспечения по активам, несущим в себе кредитный риск, могут быть отнесены такие виды обеспечения активов, как:

- гарантия;
- поручительство.

По степени покрытия обязательства, обеспечения по активу, несущему в себе кредитный риск, делятся на:

- основное обеспечение;
- дополнительное обеспечение.

В зависимости от полноты покрываемого обязательства обеспечение по активу, несущему в себе кредитный риск, делится на:

- полностью покрывающее обязательство по активу, несущему в себе кредитный риск;
- частично покрывающее обязательство по активу, несущему в себе кредитный риск.

Отдельной формой минимизации кредитных рисков банка может быть страхование кредитного риска.

Основные мероприятия банка для принятия имущественного обеспечения по активу, несущему в себе кредитный риск:

- банк должен убедиться в наличии обеспечения, предоставляемого клиентом/партнером. Следует проверить документы о праве собственности на имущество, а также о его

наличии в натуре. Предложенное в качестве обеспечения имущество (право) должно быть реальным. При этом допускается последующий залог обеспечения при соблюдении требований законодательства Кыргызской Республики.

Примечание: Исключением из данного подпункта являются случаи, когда невозможен визуальный осмотр и оценка обеспечения в виде крупного и мелкого рогатого скота в связи с их сезонным выпасом в отдаленных и труднодоступных местностях. В таких случаях банк удостоверяется о наличии у клиента/партнера скота путем проверки площади хлева, кошары, наличия запасов корма, договоров аренды пастбища и т.п. Дополнительно клиенту необходимо предоставить справку из айыл окмоту о наличии скота, а также другие документы, свидетельствующие о наличии скота, если имеются;

- банк должен определить уровень ликвидности обеспечения, т.е. возможность быстрой продажи (реализации);

- банк может самостоятельно или с привлечением независимых специалистов-оценщиков, имеющих соответствующий сертификат, согласно требованиям законодательства, провести оценку стоимости обеспечения. Превышение рыночной стоимости обеспечения по активу, несущему в себе кредитный риск, над суммой финансирования и причитающихся выплат по нему с учетом размера возможных затрат на реализацию предмета обеспечения является инструментом по управлению риском невозврата активов, несущих в себе кредитный риск;

- банку следует осуществлять анализ рынка с целью определения стабильности цен на предложенное клиентом/партнером имущество, при этом банку следует учесть риски снижения стоимости этого обеспечения;

- банк должен принимать в обеспечение имущество со сроком использования/службы как минимум на срок пользования клиентом/партнером финансирования, при этом следует учитывать возможность возникновения потребности в хранении обеспечения, что может вызвать дополнительные расходы. В случае если обеспечением по контрактному финансированию в размере свыше 100000 сомов является гарантия и/или право требования по контракту, банк должен проанализировать платежеспособность гаранта/контрагента клиента/партнера как минимум за последний год, оценить риски, связанные

с выполнением сторонами обязательств по данному финансированию и реализацией вторичного источника погашения, в случае невозврата финансирования;

– гарантия/поручительство. При обеспечении актива, несущего в себе кредитный риск, гарантией/поручительством для определения целесообразности предоставления финансирования банк проводит анализ платежеспособности гаранта/поручителя в таком же объеме, как и самого клиента/партнера. Банк должен потребовать от гаранта/поручителя документы, запрашиваемые для анализа платежеспособности самого клиента/партнера, в соответствии с требованиями настоящего Положения, изучить его профессиональную репутацию, ответственность и готовность выполнять свои обязательства. При этом несоблюдение данного условия влечет признание таких активов, несущих в себе кредитный риск, в части обеспеченных гарантией/поручительством в качестве бланковых;

– поручительство членов группы солидарной ответственности. При этом под группой солидарной ответственности (далее – ГСО) понимается добровольное объединение участников-физических лиц (минимум 3 человека), занимающихся предпринимательской деятельностью, направленной на получение прибыли, при этом члены ГСО совместно поручаются за выполнение обязательств каждого члена группы и несут ответственность за полный возврат полученных средств солидарно, при любых обстоятельствах, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

При рассмотрении заявки на получение актива, несущего в себе кредитный риск, участников ГСО банк должен обращать внимание на то, чтобы члены одной семьи, совместно проживающие и/или ведущие совместный бизнес, не были участниками одного ГСО.

Необходимо учитывать, чтобы количество участников ГСО, не являющихся членами одной семьи, но имеющих совместный бизнес, не превышало 20 процентов от общего количества участников данного ГСО, и доля участников ГСО, не являющихся членами одной семьи, но имеющих совместный бизнес, не превышала 20 процентов от общей суммы выданного ГСО актива, несущего в себе кредитный риск.

В целях настоящего Положения под совместным бизнесом понимается экономическая деятельность, в которой задействованы несколько предпринимателей (партнеры, совладельцы и т.д.). При этом их деятельность направлена на получение прибыли от совместного производства и/или продажи товаров, оказания услуг, в которой для этой цели используется имущество, нематериальные активы, труд данных предпринимателей. Участники совместного бизнеса делят между собой пропорционально прибыль от ведения бизнеса и несут риск потери всего или части имущества.»;

– пункт 36 дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«Результат, выданный внутренним рейтингом рисков банка, содержащий значение рейтинга о целесообразности/нецелесообразности предоставления клиенту/партнеру финансирования, может рассматриваться как заключение по финансированию.»;

– в пункте 43 предложение второе изложить в следующей редакции:

«При этом банк не вправе в одностороннем порядке менять первоначальные условия договора, если это ухудшает права и/или увеличивает обязанности клиента/партнера.»;

– абзац восьмой пункта 44 изложить в следующей редакции:

«– право клиента на досрочное погашение актива полностью или по частям в любое время без взимания штрафных санкций (комиссий и иной платы) при условии предварительного письменного уведомления об этом банка за 30 (тридцать) дней. При этом указанное условие устанавливает срок, по истечении которого (после направления уведомления) клиент может произвести досрочное погашение актива. В уведомлении может быть указан иной срок досрочного погашения при условии направления уведомления в банк не менее чем за 30 (тридцать) календарных дней до дня досрочного погашения. Досрочное погашение одного участника ГСО возможно при наличии письменного согласия участников ГСО.»;

– пункт 45 изложить в следующей редакции:

«45. Услуга, за которую банк взимает комиссионные и иные платежи, должна соответствовать следующим требованиям:

- иметь для клиента/партнера отдельную выгоду или потребительскую ценность;
- быть самостоятельной и независимой от основной услуги по предоставлению финансирования;
- не относиться к услугам, которые предоставляются безвозмездно в соответствии с требованиями законодательства.

Не допускается взимание банком денежных средств и комиссий за одну и ту же операцию.

Неустойка (штраф/пени) и другие штрафные санкции взимаются банком с клиента только за неисполнение/ненадлежащее исполнение клиентом своих обязательств по договору и/или иных соглашений.

Неотъемлемой частью договора между банком и клиентом/партнером является перечень расходов (платежей) клиентов/партнеров банка и штрафных санкций, который составляется в табличной форме в соответствии с Приложением 6 к настоящему Положению.

В договоре финансирования запрещается включение дополнительных сборов, комиссионных и других платежей, помимо публикуемых или установленных банком, согласно Приложению 6 к настоящему Положению, а также иных сопутствующих услуг на платной основе, вне зависимости от договоренности с клиентом/партнером.

Банк должен предоставить и ознакомить клиента с указанным перечнем и при необходимости предоставить клиенту/партнеру разъяснения по порядку расчетов актива, несущего в себе кредитный риск, пени, штрафа, порядку получения/погашения актива, в том числе с использованием банковских платежных карт, и о возможных рисках, неплатежеспособности в условиях роста обменного курса иностранной валюты, если актив получен в иностранной валюте, а ожидаемый доход (или его часть) – в национальной валюте, и др., а также получить согласие клиента/партнера, свидетельством которого будет являться его подпись.

При просрочке по выплате наценки по основной сумме финансирования и/или просрочке по выплате основной суммы финансирования начисление неустойки (штрафа, пени) должно

производиться на сумму просроченной задолженности и за фактический срок просроченной задолженности.

Банк должен указать все расходы клиента/партнера банка, связанные с предоставлением, использованием и возвратом актива, несущего в себе кредитный риск, согласно договору и внутренним процедурам банка. Стоимость расходов по услугам третьих лиц (плата за услуги страхования, нотариуса и др.) для осведомленности клиента/партнера банк указывает по действующим тарифам третьих лиц на дату заключения договора с указанием того, что данные расходы могут измениться в будущем.

Кроме того, договор должен содержать:

- обязанность банков предоставлять в течение 3 (трех) рабочих дней по запросу клиента/партнера информацию о получении им актива, несущего в себе кредитный риск, и о соблюдении условий договора клиентом/партнером по данному активу, несущему в себе кредитный риск, для ее предоставления в другую финансово-кредитную организацию, а также предоставлять четкую и точную информацию о счете клиента/партнера (выписки со счета, чека, состояние баланса, подтверждение платежа по финансированию и другую необходимую информацию);

- обращение взыскания на предмет залога исключительно через суд, если предмет залога имеет значительную историческую, художественную или иную культурную ценность для общества либо является единственным жильем, принадлежащим на праве собственности физическому лицу;

- обязанность банка прекратить начисление неустойки (штрафов, пени) по истечении 15 (пятнадцати) дней с момента направления извещения о начале процедуры обращения взыскания на предмет залога по активу, несущему в себе кредитный риск, клиента/партнера-физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя без образования юридического лица. Штрафные санкции и пени могут применяться в случаях, предусмотренных стандартами шариата. Размер неустойки (штрафов, пени), начисленной за весь период действия финансирования, не должен превышать 20 (двадцати) процентов от суммы выданного финансирования. При этом денежные средства, полученные в виде неустойки (штрафа, пени), должны

быть направлены на благотворительные цели в организации, не аффилированные с финансово-кредитной организацией;

– обязанность клиента/партнера физического лица, в том числе индивидуального предпринимателя, предоставлять информацию о наличии кредитов и активов, несущих в себе кредитный риск, в других финансово-кредитных организациях, включая кредиты и активы, несущие кредитный риск, супруга(и), родителей и детей, и о соблюдении кредитной дисциплины по данным кредитам и активам не реже чем один раз в полгода.»;

– пункт 47 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Примечание: При выявлении фактов использования клиентом/партнером финансирования по нецелевому назначению банк вправе применить штрафные санкции по финансированию. При этом внутренними документами банка должны быть предусмотрены нормы, устанавливающие четкие правила по мерам ответственности клиента/партнера, в том числе применение штрафных санкций по финансированию. В этом случае денежные средства, полученные в виде штрафных санкций, должны быть направлены на благотворительные цели в организации, не аффилированные с финансово-кредитным учреждением.»;

– абзац первый пункта 49 изложить в следующей редакции:

«Каждый лист договора со всеми приложениями должен быть подписан клиентом/партнером на бумажном носителе либо в форме единого электронного документа, подписанного посредством электронной подписи, позволяющей удостоверить ее принадлежность стороне договора.»;

– в пункте 57:

абзац второй изложить в следующей редакции:

«– предмет залога и его залоговая стоимость (с учетом залогового коэффициента);»;

дополнить абзацем девятым следующего содержания:

«При прекращении залога залогодержатель обязан составить извещение о прекращении залога, в случае если предмет залога подлежал регистрации, зарегистрировать это извещение в органе/органах, осуществляющих государственную регистрацию залога.»;

– в пункте 63:

в абзаце первом предложение первое исключить;
дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«Примечание: В максимальный размер риска по бланковым активам также должны включаться все активы, несущие в себе кредитный риск, не обеспеченные залогом, выданные до даты вступления в силу постановления Правления Национального банка от 30 июня 2021 года № 2021-П-12/36-3-(НПА) и не соответствующие требованиям, указанным в данном постановлении Правления Национального банка.»;

– в пункте 65:

абзац первый изложить в следующей редакции:

«Банк вправе осуществлять расчет норматива максимального размера риска по бланковым активам, несущим в себе кредитный риск, в части группового финансирования в соответствии с пунктом 66 настоящего Положения, при соблюдении всех следующих условий:»;

дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«Требования данного пункта действуют для активов, несущих в себе кредитный риск, соответствующих критериям бланковых активов, несущих в себе кредитный риск, выданных до даты вступления в силу постановления Правления Национального банка 30 июня 2021 года № 2021-П-12/36-3-(НПА).»;

– Положение дополнить пунктом 65-1 следующего содержания:

«65-1. Требования пункта 65 настоящего Положения не распространяются на расчет норматива максимального размера риска по бланковым активам для банков, в которых доля групповых активов, несущих в себе кредитный риск, от общего портфеля финансирования составляет 5% и менее, а также для банков, которые утвердили стратегию (план) по снижению портфеля групповых активов до 5% и менее в срок до 31 декабря 2021 года.»;

– в пункте 66:

абзац первый изложить в следующей редакции:

«При расчете норматива максимального размера риска по бланковым активам, несущим в себе кредитный риск, исключаются групповые активы, несущие в себе кредитный риск, предоставленные под солидарную ответственность членов ГСО, если они отвечают всем следующим критериям:»;

в абзаце втором слова «не более 2500000 сом» заменить словами «не более 1500000 сомов»;

дополнить абзацем пятым следующего содержания:

«Требования данного пункта действуют для активов, несущих в себе кредитный риск, соответствующих критериям бланковых активов, несущих в себе кредитный риск, выданных до даты вступления в силу постановления Правления Национального банка от 30 июня 2021 года № 2021-П-12/36-3-(НПА).»;

– Положение дополнить пунктом 66-1 следующего содержания:

«66–1. При расчете норматива максимального размера риска по бланковым активам, несущим в себе кредитный риск, исключаются активы в форме контрактного финансирования, которые отвечают всем следующим критериям:

– остаток задолженности по активу в форме контрактного финансирования составляет не более 3% от общего объема портфеля финансирования банка;

– доля просроченных активов, выданных в форме контрактного финансирования, в общем объеме портфеля финансирования составляет в течение последних 6 (шести) месяцев не более 1%, а в общем объеме данных активов, несущих в себе кредитный риск, в течение последних 12 (двенадцати) месяцев не превышает 2%;

– расчеты между клиентом/партнером и его контрагентами по контрактному финансированию осуществляются только через счета клиента/партнера в данном банке;

– клиент/партнер, получивший актив, несущий в себе кредитный риск, его гарант/поручитель (если имеется), а также контрагент данного клиента/партнера не являются связанными с банком лицами или аффилированными лицами банка.

Требования данного пункта действуют для активов, несущих в себе кредитный риск, соответствующих критериям бланковых

активов, несущих в себе кредитный риск, выданных до даты вступления в силу постановления Правления Национального банка от 30 июня 2021 года № 2021-П-12/36-3-(НПА).»;

– в пункте 68–1:

абзац третий изложить в следующей редакции:

«– не реже одного раза в год для остальных активов, за исключением активов до 100000 сомов. По активам до 100000 сомов проводится платежный мониторинг, предполагающий анализ на основе произведенных платежей по активу.»;

дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«Также банку необходимо установить соответствующий уровень контроля за использованием и состоянием обеспечения актива, несущего в себе кредитный риск, в частности банк должен определять, не ухудшилось ли качество предоставленного обеспечения, не привели ли обстоятельства к снижению его стоимости, ухудшению финансового состояния гаранта/поручителя и будет ли банк способен к реализации обеспечения в случае неисполнения клиентом/партнером обязательства и взысканию задолженности с гаранта/поручителя.»;

– в пункте 74 абзацы пятый и восьмой признать утратившими силу;

– пункт 80 изложить в следующей редакции:

«80. Мероприятия по организационной, финансовой и иной помощи банка проблемному клиенту, способствующие преодолению кризиса и выполнению обязательств клиента перед банком, могут включать:

– работу с клиентом (его руководством) по выявлению проблем и поиску их решений;

– назначение с согласия клиента/партнера управляющих, консультантов для работы с предприятием клиента/партнера от имени банка;

– содействие в увеличении собственного капитала компании за счет владельцев или других сторон;

– в случае необходимости разработку программы изменения структуры задолженности (пересмотр графика платежей

по возврату актива, несущего в себе кредитный риск, и выплате наценки/дохода по нему, изменение форм финансирования и др.);

- получение дополнительного залога и гарантий и др.

При реструктуризации актива, несущего в себе кредитный риск, банку необходимо рассматривать текущее финансовое состояние и степень доверия банка к клиенту/партнеру. Банк может реструктуризировать актив только в том случае, если клиент/партнер имеет реальные возможности по исполнению своих обязательств по измененным условиям своего актива, что должно подтверждаться проведенным анализом и соответствующими документами.

Досье клиента/партнера, чей актив был реструктурирован, должно включать в себя всю информацию о текущем финансовом состоянии клиента/партнера и его возможности погасить актив, несущий в себе кредитный риск, а также информацию и соответствующие документы о проведенной реструктуризации.»;

- в пункте 85 слово «ежемесячной» заменить словом «ежеквартальной»;

- Положение дополнить пунктом 86–1 следующего содержания:

«86–1. Банк может инициировать процедуру обращения взыскания на заложенное недвижимое имущество по активу, несущему в себе кредитный риск, при систематическом нарушении исполнения обязательств клиентом/партнером более чем на 3 (три) последовательных месяца (согласно действующему графику погашения по договору клиента/партнера), предшествующих дате направления извещения о начале процедуры обращения взыскания на предмет залога во внесудебном порядке.»;

- в Приложении 1 к Положению:

- пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Физическим лицам, осуществляющим индивидуальную предпринимательскую деятельность без образования юридического лица, помимо вышеуказанных документов, необходимо представить банку копию документа установленной формы, выданного уполномоченным органом и подтверждающего факт прохождения государственной регистрации (перерегистрации) в качестве индивидуального предпринимателя, или копию документа, подтверждающего факт осуществления предпринимательской

деятельности без государственной регистрации в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, за исключением физических лиц, которым выдано финансирование в размере не более 250000 сомов с предоставлением документов, удостоверяющих право землепользования, или документов о наличии скота, а также физических лиц, которым выданы активы, несущие в себе кредитный риск, в рамках правительственных программ, направленных на развитие сельского хозяйства.»;

абзац первый пункта 9 изложить в следующей редакции:

«Документ из государственных органов о регистрации (если клиент/ партнер – юридическое лицо или физическое лицо, осуществляющее предпринимательскую деятельность на основе свидетельства или патента), за исключением физических лиц-сельскохозяйственных производителей, которым выдано финансирование в размере не более 250000 сомов с предоставлением документов, удостоверяющих право землепользования, или документов о наличии скота, а также лиц, которым выданы активы, несущие в себе кредитный риск, в рамках правительственных программ, направленных на развитие сельского хозяйства.»;

в пункте 25 слова «оценочная стоимость залога» заменить словами «рыночная стоимость залога (при необходимости с учетом применения установленных коэффициентов)»;

в пункте 28 слова «оценочная стоимость залога» заменить словами «рыночная стоимость залога (при необходимости с учетом применения установленных коэффициентов)»;

– в Приложении 2 к Положению:

пункт 7 признать утратившим силу;

– Приложение 5 признать утратившим силу;

– Приложение 6 изложить в следующей редакции:

**«Приложение 6
к Положению «О минимальных
требованиях по управлению
кредитным риском при
осуществлении операций в
соответствии с исламскими
принципами банковского
дела и финансирования»**

ПЕРЕЧЕНЬ

расходов (платежей) клиентов/партнеров банка и штрафных санкций

Расходы (платежи) клиента/партнера банка по активу, несущему кредитный риск	
Сумма актива, несущего кредитный риск	Указывается согласно договору
Наценка/доход по активу, несущему кредитный риск	
Комиссия за рассмотрение заявки (оформление актива, несущего кредитный риск) в случае отказа от получения актива с момента подписания договора финансирования до момента получения денежных средств либо осуществления платежа по оплате за имущество в рамках лизинга	При наличии комиссий их размеры указываются в соответствии с утвержденными тарифами банка в процентном либо стоимостном выражении
Комиссия за открытие (если открытие счета обусловлено заключением договора) и обслуживание (если операции по активу, несущему кредитный риск, проводятся в безналичной форме) расчетного (текущего) счета/счета по банковским вкладам (депозитам) до востребования	
Комиссия за расчетно-кассовое обслуживание (в том числе внесение и получение клиентом/партнером наличных денег через банкомат)	
Комиссия за изменение условий договора по заявлению клиента/партнера (за исключением случаев реструктуризации активов в соответствии с требованиями нормативных правовых актов Национального банка)	
Комиссия за резервирование денежных средств (за неиспользуемую часть линии финансирования), если договором предусмотрено безусловное обязательство банка по предоставлению денежных средств	

Платежи в пользу третьих лиц (плата за услуги страхования, нотариуса, Государственной регистрационной службы при Правительстве Кыргызской Республики, Государственного агентства по земельным ресурсам при Правительстве Кыргызской Республики и др.)	Указывается примерная стоимость (диапазон) таких расходов с указанием того, что данные расходы могут измениться в будущем
Штрафные санкции и пени банка	
За просрочку оплаты платежей по основной сумме актива, несущего кредитный риск, и по наценке/доходам банка	Указываются в соответствии с утвержденными размерами штрафных санкций, взимаемых в банке на основании договора, в процентном либо стоимостном выражении
За просрочку более 30 календарных дней пополнения депозита, предоставленного в залог по активу, несущему кредитный риск	
За несвоевременный возврат пакета оригиналов документов по залоговому обеспечению (за исключением случаев несвоевременного возврата в связи с форс-мажорными обстоятельствами и другими объективными причинами, которые должны быть рассмотрены банком)	
Условия расторжения договора после получения актива, несущего в себе кредитный риск	
Другие расходы	

».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 14 июля 2021 года
№ 2021-П-12/38-3-(НПА)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4;

– «Об утверждении Положения «О досудебном регулировании споров между Национальным банком Кыргызской Республики и коммерческими банками, организациями, осуществляющими отдельные виды банковских операций, и их учредителями (участниками), юридическими и физическими лицами» от 17 мая 2017 года № 19/13;

– «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-1-(НПА);

– «Об утверждении Положения «О ликвидации банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-5-(НПА);

– «О Положении «О мерах воздействия, применяемых к банкам, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-4-(НПА);

– «Об утверждении Инструкции об осуществлении банковского надзора» от 20 июня 2018 года № 2018-П-12/24-2-(НПА).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», кредитных союзов, ОАО «Гарантийный фонд», микрофинансовых компаний, привлекающих депозиты, кредитных бюро, обменных бюро, жилищно-сберегательных кредитных компаний.

6. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем, платежных организаций.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 14 июля 2021 года
№ 2021-П-12/38-3-(НПА)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4 следующие изменения:

в Положении «О прямом банковском надзоре», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 2.2.2. изложить в следующей редакции:

«2.2.2. При осуществлении прямого банковского надзора для контроля за проведением платежных операций банка/ОПС/ПО при необходимости могут быть привлечены уполномоченные служащие структурных подразделений, областных управлений/представительства Национального банка в Баткенской области и сотрудники банка/ОПС/ПО, обладающие достаточным опытом и знаниями по проводимым операциям в банках/ОПС/ПО.»;

- пункт 2.3. изложить в следующей редакции:

«2.3. В постановлении КПН/КПС о введении прямого банковского надзора должны быть указаны:

- основания для введения прямого банковского надзора;
- срок применения данной меры воздействия;
- виды и периодичность предоставления отчетов банка/ОПС/ПО и контролера/группы контролеров;
- особые условия/режим работы банка/ОПС/ПО (включая филиалы/представительства/агентскую сеть и другие обособленные подразделения) и контролера/группы контролеров (включая ее полномочия);
- образец(-цы) подписи(-ей) контролера(-ов);

– обязанности банка/ОПС/ПО по отношению к Национальному банку и контролеру/группе контролеров.»;

– пункт 2.5. признать утратившим силу;

– пункт 2.6. изложить в следующей редакции:

«2.6. При осуществлении прямого банковского надзора, предполагающего контроль за расчетными и кассовыми операциями банка, КПН вправе установить:

– требование о том, чтобы банк проводил расчетные и кассовые операции (все или определенные) только после согласования с контролером и при наличии подписи контролера, образец подписи которого имеется в постановлении КПН;

– полномочия контролера/группы контролеров по временному приостановлению отдельных расчетных и кассовых операций банка и порядок согласования решения по ним с руководством Национального банка;

– максимальные размеры по суммам расчетных и кассовых операций, свыше которых банк не вправе проводить операции без согласования с контролером и без подписи контролера, образец подписи которого имеется в постановлении КПН;

– режим проведения расчетных и кассовых операций филиалами (сберегательными и выездными кассами) банка, в которых не назначен контролер, с указанием порядка согласования и/или информирования ими контролера, осуществляющего прямой банковский надзор в банке.»;

– дополнить Положение пунктом 2.6-2 следующего содержания:

«2.6-2. Контролер/группа контролеров при необходимости может согласовать решение по временному приостановлению отдельных расчетных и кассовых операций банка с уполномоченным лицом Национального банка в течение 3 (трех) рабочих дней. Указанный срок при необходимости может быть продлен дополнительно на 3 (три) рабочих дня.

Данное требование не распространяется на случаи приостановления операций (сделок), согласно нормам законодательства по ПФТД/ЛПД.

В случае приостановления операции (сделки) в связи с возникновением подозрения, что операция (сделка) связана с легализацией (отмыванием) преступных доходов, приостановление такой операции (сделки) осуществляется в порядке, установленном законодательством по ПФТД/ЛПД.

Банк обязан оказывать всестороннее содействие контролеру/группе контролеров, в целях принятия оперативных и корректных решений по проведению расчетных и кассовых операций.

В случае приостановления контролером/группой контролеров отдельных расчетных и кассовых операций банка, издержки/убытки, понесенные в связи с таким приостановлением, несет банк.»;

– пункт 2.7 изложить в следующей редакции:

«2.7. Не позднее дня введения прямого банковского надзора и назначения контролера/группы контролеров, который будет контролировать операции банка/ОПС/ПО на месте, уполномоченный служащий Национального банка предоставляет в организацию, в отношении которой введен прямой банковский надзор, образцы подписей контролеров, зафиксированных в постановлении КПН/КПС. При проведении расчетов через систему дистанционного обслуживания ПО должна предоставить контролеру/руководителю группы контролеров функцию согласующего в системе дистанционного обслуживания по проводимым расчетам. В случае отсутствия такой возможности банк, обслуживающий ПО, должен информировать контролера/руководителя группы контролеров о проведенных операциях через системы дистанционного обслуживания в течение введения прямого банковского надзора (данный пункт должен быть включен в договор, подписанный между ПО и банком). Подписи должностных лиц банка/ОПС/ПО считаются недействительными при отсутствии подписи контролера, образец подписи которого имеется в постановлении КПН/КПС.

Наличие подписи контролера на документе по согласуемой операции означает ознакомление последнего с намерением банка/ОПС/ПО провести операцию и согласие на ее проведение в соответствии с требованиями, установленными соответствующим постановлением КПН/КПС.

Ответственность за соответствие проводимых операций требованиям законодательства Кыргызской Республики, в том числе нормативным правовым актам Национального банка, в полной мере несет банк/ОПС/ПО.»;

– пункт 2.8. изложить в следующей редакции:

«2.8. КПН/КПС устанавливает срок, в течение которого в банке/ОПС/ПО осуществляется прямой банковский надзор, а также определяет периодичность отчетов, предоставляемых правлением банка/руководителем ОПС/ПО и руководителем группы контролеров в соответствующее структурное подразделение Национального банка и КПН/КПС. КПН/КПС по результатам рассмотрения отчетов и/или информации соответствующего структурного подразделения Национального банка вправе продлить или отменить (досрочно) действие прямого банковского надзора.»;

– в первом предложении пункта 2.10. слова «группой контролеров» заменить словами «контролером/группой контролеров»;

– пункт 4.2 изложить в следующей редакции:

«4.2. КПН определяет полномочия и обязанности контролера/руководителя и членов группы контролеров, выполняющих задачи прямого банковского надзора, основными из которых являются:

– изучение и анализ финансового состояния и платежеспособности банка, качества управления банком, состояния учета и отчетности и любых других участков деятельности, которые несут потенциальный риск ухудшения положения;

– постоянный, целенаправленный и оперативный мониторинг финансового состояния банка в целом, мониторинг операций и действий банка и/или его должностных лиц;

– контроль за расчетными и кассовыми операциями банка, включая временное приостановление операций, а также контроль за ограничениями по операциям, установленными КПН;

– контроль за выполнением мер, предписанных Национальным банком и разработанных самим банком, по улучшению положения и оздоровлению финансового состояния;

- контроль за предоставлением регулярных отчетов банка, предусмотренных в постановлении о введении ПБН;

- подготовка и предоставление регулярных отчетов в соответствующее структурное подразделение Национального банка и руководству Национального банка;

- регулярное и оперативное информирование (в устной и/или письменной форме) руководства Национального банка о ситуации в банке и предпринятых мерах, незамедлительное сообщение о действиях банка и/или его должностных лиц, угрожающих его положению и финансовому состоянию, или о проведении банком операций в нарушение требований Национального банка;

- подготовка предложений руководству Национального банка относительно дальнейших мер и действий в отношении банка и/или его должностных лиц на основании анализа эффективности предпринятых мер, текущего положения, а также факторов и обстоятельств, которые могут повлиять на ситуацию в банке.»;

- пункт 4.4. изложить в следующей редакции:

«4.4. В условиях прямого банковского надзора руководство банка/ОПС/ПО продолжает нести полную ответственность за деятельность банка/ОПС/ПО, в том числе за финансовое состояние банка/ОПС/ПО, правильность расчетов по операциям/сделкам, выполнение требований и рекомендаций Национального банка, проведение мер по финансовому оздоровлению, снижению рисков, устранению нарушений и недостатков в деятельности банка/ОПС/ПО, а также за предоставление в Национальный банк и контролеру/группе контролеров плана мероприятий по выводу банка/ОПС/ПО из сложившейся ситуации, регулярных отчетов и любой необходимой и/или запрашиваемой информации.»;

- пункт 4.5. изложить в следующей редакции:

«4.5. Руководство банка/ОПС/ПО обязано оказывать содействие контролеру/группе контролеров и предоставлять исчерпывающую и достоверную информацию и документы, включая все материалы, подготовленные для заседаний совета директоров (при наличии) и правления банка/исполнительному органу ОПС/ПО до их проведения.

Для целей осуществления прямого банковского надзора контролер/группа контролеров вправе запросить любую необходимую информацию у банка/ОПС/ПО. При отказе в предоставлении/непредоставлении информации либо в случае предоставления неполной/недостоверной информации, а также несвоевременного предоставления информации контролер/группа контролеров вправе требовать представления пояснений/объяснительной от банка/ОПС/ПО или от сотрудника/причастных лиц и их руководителей.

Отказ в предоставлении/непредоставлении либо предоставление неполной/недостоверной информации, а также несвоевременное предоставление информации приравнивается к противодействию осуществлению прямого банковского надзора и является основанием для применения Национальным банком соответствующих мер воздействия.

Также банк/ОПС/ПО обязан обеспечить необходимые условия (помещение, компьютер, средства связи и др.) для осуществления прямого банковского надзора в банке/ОПС/ПО.

Руководство банка/ОПС/ПО (члены правления банка/исполнительный орган ОПС/ПО) обязано:

- предоставить контролеру/группе контролеров отдельное помещение в банке/ОПС/ПО, в котором отсутствуют аудио/видео устройства, осуществляющие аудио/видеозапись;
- пресекать любые попытки третьих лиц установить аудио/видеооборудование в предоставленном контролеру/группе контролеров помещении;
- обеспечить безопасность хранения документов банка/ОПС/ПО и контролера/ группы контролеров;
- предоставить оборудование и технику, необходимые для осуществления прямого банковского надзора;
- обеспечить полный доступ к внешней электронной почте;
- обеспечить соблюдение полного режима конфиденциальности банком/ОПС/ПО и/или работниками банка/ОПС/ПО компьютерной(-ых) рабочей(-их) станции(-й) контролера/ группы контролеров.»;
- пункт 4.6 изложить в следующей редакции:

«4.6. Прямой банковский надзор за деятельностью банка осуществляется на основании данных бухгалтерского учета банка, а также отчетов (периодичность определяется КПН) банка, включая отчеты и данные контролера/группы контролеров, содержащие информацию о:

- проблемных (просроченных, классифицированных, пролонгированных, реструктуризированных) активах (анализ причин ухудшения качества актива, предпринятые меры по возврату активов/кредитов, в том числе сумм на внесистемном учете банка, данные о ликвидности и состоянии залогового обеспечения и др.);

- классификации всех активов, включая при необходимости оценку/прогноз изменений в качестве и классификации активов в ближайшей перспективе (не более чем за одну неделю), с выделением активов, составляющих крупный риск, и активов без залогового обеспечения, данные о размере созданного резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков (далее – РППУ).

При этом классификация активов рассматривается контролером/группой контролеров на выборочной основе, исходя из профиля риска банка, а также с учетом качества управления риском, которая при необходимости должна быть изучена детально;

- текущем состоянии ликвидности (структура активов и обязательств банка, прогноз по выполнению текущих обязательств, данные об источниках финансирования, анализ разрывов в сроках погашения активов/обязательств и др.);

- способности (неспособности) руководства банка при выполнении ими должностных обязанностей обеспечить безопасную, надежную и эффективную деятельность в соответствии с законодательством и требованиями Национального банка.»;

- пункт 4.8 изложить в следующей редакции:

«4.8. В случае отказа банка/ОПС/ПО и/или его должностных лиц исполнить постановление КПН/КПС о введении прямого банковского надзора или создания препятствий для осуществления прямого банковского надзора, а также нарушения норм постановления КПН/КПС, в том числе отдельных пунктов постановления КПН/КПС, контролером/группой контролеров составляется акт о противодействии проведению прямого банковского надзора (далее

– акт о противодействии), который подписывается контролером/руководителем и всеми членами группы контролеров (согласно приложениям 1 и 2), а также руководством и сотрудниками банка/ОПС/ПО, создавшими препятствия для осуществления режима прямого банковского надзора.

При отказе банка/ОПС/ПО подписать акт о противодействии один экземпляр составленного акта в банке/ОПС/ПО без подписи представителя банка/ОПС/ПО, с отметкой об отказе от подписания, направляется в банк/ОПС/ПО с сопроводительным письмом структурного подразделения Национального банка.

Акт о противодействии осуществлению прямого банковского надзора в обязательном порядке подлежит регистрации в банке/ОПС/ПО в качестве входящей корреспонденции с указанием даты, входящего номера и сведений о лице, зарегистрировавшем данный документ.

В случае отказа банка/ОПС/ПО принять и зарегистрировать акт о противодействии в качестве входящей корреспонденции, акт направляется группой контролеров в Национальный банк для принятия мер в отношении лиц, оказавших противодействие осуществлению прямого банковского надзора.

Акт о противодействии осуществлению прямого банковского надзора является официальным документом Национального банка, свидетельствующим о нарушении требований банковского законодательства Кыргызской Республики, и может быть использован в качестве основания для применения к банку/ОПС/ПО или его должностным лицам мер воздействия в соответствии с банковским законодательством Кыргызской Республики.

В случае нарушения банком/ОПС/ПО требований настоящего Положения, нормативных правовых актов Национального банка, а также законодательства Кыргызской Республики и/или режима прямого банковского надзора, установленного постановлениями КПН/КПС (поручений, ограничений), Национальный банк вправе применить к банку/ОПС/ПО и его руководству меры воздействия в соответствии с банковским и платежным законодательством, включая отзыв лицензии на осуществление банковских операций.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О досудебном регулировании споров между Национальным банком Кыргызской Республики и коммерческими банками, организациями, осуществляющими отдельные виды банковских операций, и их учредителями (участниками), юридическими и физическими лицами» от 17 мая 2017 года № 19/13 следующие изменения:

в Положении «О досудебном регулировании споров между Национальным банком Кыргызской Республики и коммерческими банками, организациями, осуществляющими отдельные виды банковских операций, и их учредителями (участниками), юридическими и физическими лицами», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Любое лицо, в отношении которого принято решение Национального банка, имеет право обжаловать это решение лицу или органу, осуществляющему разбирательство, в порядке, установленном настоящим Положением.»;

– в пункте 11:

подпункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) название и адрес, в том числе электронный адрес банка или другого юридического лица.»;

подпункт 2 изложить в следующей редакции:

«2) фамилию, имя, отчество, место работы, должность, место жительства апелланта, электронный адрес, если он является физическим лицом.»;

подпункт 3 изложить в следующей редакции:

«3) фамилию, имя, отчество, рабочий адрес, электронный адрес и номер телефона лица, которое представляет интересы апелланта при разбирательстве, на основании надлежащим образом оформленной доверенности (копия доверенности прилагается к заявлению, оригинал доверенности предоставляется лицу или органу, осуществляющему разбирательство).»;

– пункт 16 дополнить абзацем следующего содержания:

«Вышеуказанное мнение может быть направлено апеллянту посредством электронной почты. Отправка мнения ответственного структурного подразделения и юридического управления Национального банка в сроки, предусмотренные настоящим пунктом, на адрес электронной почты, указанной апеллянтом в заявлении об апелляции, считается надлежащим доведением до сведения информации апеллянту.».

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-1-(НПА) следующее изменение:

в Положении «О лицензировании деятельности банков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– абзац шестой пункта 151 дополнить предложением следующего содержания:

«Если информация о нарушении законодательства Кыргызской Республики кандидатом содержится в других официальных документах Национального банка, срок составляет 1 (один) год со дня выявления нарушения;».

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О ликвидации банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-5-(НПА) следующее изменение:

в Положении «О ликвидации банков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Ликвидатором банка может быть лицо, соответствующее квалификационным и иным требованиям, установленным для ликвидатора банка.».

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Положении «О мерах воздействия, применяемых к банкам, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-4-(НПА) следующие изменения:

в Положении «О мерах воздействия, применяемых к банкам, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 19 изложить в следующей редакции:

«19. Меры воздействия Национального банка могут применяться в форме постановлений Правления Национального банка или Комитета по надзору Национального банка, предписаний или требований заместителя председателя/члена Правления Национального банка, курирующего надзорный блок, начальников структурных подразделений Национального банка. При этом указанные документы являются обязательными к исполнению.

Национальный банк вправе применить более строгие меры воздействия за невыполнение или ненадлежащее выполнение требований, содержащихся в постановлениях Правления Национального банка, Комитета по надзору Национального банка, предписаниях или требованиях заместителя председателя/члена Правления Национального банка, курирующего надзорный блок, и начальников структурных подразделений Национального банка.»;

– пункт 21 изложить в следующей редакции:

«21. Предписание – мера воздействия Национального банка, содержащая письменное указание, которое обязательно для исполнения в установленные сроки.

Предписание применяется для устранения выявленных нарушений в деятельности банка, а также с целью раннего реагирования, корректировки и предупреждения проблем, которые могут возникнуть у банка в случае непринятия своевременных мер по устранению имеющихся недостатков в его деятельности.

В предписании указываются конкретные ссылки на положения нормативных правовых актов Кыргызской Республики, в том числе Национального банка, которые были нарушены банком, его акционерами и должностными лицами, а также срок для их устранения.

В зависимости от выявленного нарушения, а также выявленных рисков, угрожающих стабильности и надежности деятельности банка, предписание может содержать требование:

– об устранении нарушения (о приведении к установленному уровню значений обязательных нормативов, лимитов открытой валютной позиции; выполнении обязательств перед кредиторами и вкладчиками и другие);

– о приведении деятельности банка в соответствие;

– о выполнении определенных действий, в том числе снижающих/оптимизирующих уровень принимаемого банком риска при проведении отдельных операций/сделок.»;

– пункт 23 изложить в следующей редакции:

«23. После направления предписания ответственное структурное подразделение Национального банка обеспечивает контроль по исполнению банком предписания в установленные сроки и предпринимает незамедлительные последующие меры, в том числе по применению более строгих мер воздействий в случае его неисполнения или ненадлежащего исполнения.»;

– пункт 24 изложить в следующей редакции:

«24. Штраф – мера воздействия Национального банка в виде денежного взыскания, налагаемого в случае нарушения банком/ должностным лицом банка норм, требований и ограничений, установленных законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов», «О защите банковских вкладов (депозитов)», иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, нормативными правовыми актами Национального банка, а также за неисполнение или ненадлежащее исполнение иных мер воздействий Национального банка.

Комитет по надзору Национального банка вправе наложить штраф:

1) в размере не более десяти процентов от норматива минимального размера уставного капитала – в отношении банка;

2) в размере не более среднего годового вознаграждения, включая все виды выплат (должностной оклад, премии, бонусы и др.), – в отношении должностного лица банка.

Размер среднего годового вознаграждения должностного лица рассчитывается по следующей формуле:

$V/3/29,6*365$, где:

V – вознаграждение должностного лица за последние 3 месяца, включая все виды выплат (должностной оклад, премии, бонусы и др.), за вычетом обязательных налоговых платежей и социальных отчислений, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики;

3 – количество месяцев;

29,6 – среднемесячное число календарных дней;

365 – количество дней в году.»;

– пункт 32 изложить в следующей редакции:

«32. Требование – мера воздействия Национального банка, обязывающая банк выполнить действие или мероприятие по:

– проведению мероприятий по финансовому оздоровлению, реструктуризации и/или реорганизации банка;

– проведению повторного/специального внешнего аудита банка;

– продаже акций банка в течение определенного Национальным банком срока;

– сокращению административных расходов;

– изменению организационной структуры банка;

– изменению политик, положений, процедур и других внутренних нормативных документов банка.».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции об осуществлении банковского надзора» от 20 июня 2018 года № 2018-П-12/24-2-(НПА) следующие изменения:

в Инструкции об осуществлении банковского надзора, утвержденной вышеуказанным постановлением:

– в пункте 24:

в абзаце первом слово «сообщается» заменить словом «сообщает»;

абзац второй изложить в следующей редакции:

«Представители банка, препятствующие инспекторской проверке банка или не предоставляющие требуемую информацию, подписывают акт о противодействии в двух экземплярах. Один экземпляр составленного акта передается банку, другой экземпляр хранится у инспекторов Национального банка. При отказе подписать акт о противодействии со стороны банка один экземпляр составленного акта в банке без подписи представителя банка с отметкой об отказе от подписи направляется в банк с сопроводительным письмом структурного подразделения Национального банка. Акт о противодействии является официальным документом Национального банка, свидетельствующим о нарушении банком/его должностным лицом требований банковского законодательства Кыргызской Республики, и может быть использован в качестве основания для применения к банку или его должностным лицам мер воздействия в соответствии с банковским законодательством Кыргызской Республики.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 26 июля 2021 года
№ 2021-П-07/40-1-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 7,50 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 27 июля 2021 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 25 августа 2021 года
№ 2021-П-12/47-2-(НПА)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка в части лицензирования

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-1-(НПА)»;
- Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности специализированной финансово-кредитной организации Открытого акционерного общества «Финансовая компания кредитных союзов» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-10-(НФКУ).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана» и Государственного банка развития Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя председателя Национального банка Кыргызской Республики, курирующего деятельность управления методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 25 августа 2021 года
№ 2021-П-12/47-2-(НПА)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка в части лицензирования**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-1-(НПА)» следующие изменения:

в Положении «О лицензировании деятельности банков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 92 изложить в следующей редакции:

«92. Для получения разрешения Национального банка на проведение банковских операций, не указанных в перечне разрешенных операций, или на снятие ограничений в банковской лицензии (в перечне разрешенных банковских операций), установленных в рамках применения мер воздействия, влекущих замену перечня разрешенных банковских операций к лицензии, банк в срок, не превышающий 6 месяцев со дня принятия советом директоров банка соответствующего решения, направляет в Национальный банк следующие документы:

1) ходатайство банка за подписью председателя правления о рассмотрении вопроса о разрешении на проведение отдельных банковских операций/о снятии ограничений в лицензии с указанием конкретного перечня операций, которые намеревается осуществлять банк;

2) детальную выписку из протокола заседания совета директоров, которая содержит решение совета директоров, разрешающее проведение предполагаемых операций, а также информацию о том, что советом директоров проведен всесторонний анализ предполагаемых операций и их влияния на деятельность банка, и что банком идентифицированы риски, сопряженные с новыми операциями, на основании заключения службы риск-менеджмента – копию, заверенную банком;

3) утвержденный бизнес-план банка по предполагаемым операциям, содержащий экономическое обоснование необходимости проведения операций/снятия с них ограничений, маркетинговый план по реализации мероприятий, прогнозные экономические расчеты, кредитную стратегию, стратегию по управлению рисками;

4) прогноз доходности, связанный с предполагаемыми операциями;

5) информация и сведения об исполнении требований Национального банка/об устранении нарушений, выявленных Национальным банком, в связи с чем были установлены ограничения на проведение соответствующих банковских операций;

6) сведения, подтверждающие наличие квалифицированного персонала;

7) организационную структуру банка, пересмотренную в связи с планируемым расширением деятельности банка (при необходимости);

8) внутренние документы банка (политики), регламентирующие деятельность по предполагаемым операциям;

9) оригинал доверенности на получение лицензии;

10) оплату за лицензию.

Для получения разрешения на проведение дополнительных банковских операций и сделок в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования должны быть предоставлены следующие документы:

1) ходатайство банка за подписью председателя правления о рассмотрении вопроса относительно проведения отдельных банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования в национальной и/или иностранной валюте через «исламское окно», содержащее конкретный перечень операций, которые банк намерен проводить;

2) детальную выписку из протокола заседания совета директоров, которая содержит решение совета директоров, разрешающее проведение предполагаемых операций, а также информацию о том, что советом директоров проведен всесторонний анализ предполагаемых операций и их влияния на деятельность банка,

и что банком идентифицированы риски, сопряженные с новыми операциями, на основании заключения службы риск-менеджмента – копию, заверенную банком;

3) организационную структуру банка, пересмотренную в связи с планируемым расширением деятельности банка (при необходимости);

4) внутренние документы банка, регламентирующие деятельность по предполагаемым операциям, одобренные Шариатским советом банка, утвержденные соответствующим органом банка и предусматривающие:

а) меры по выявлению, измерению, контролю и мониторингу всех возможных рисков, которым подвержен банк, в результате проведения им банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;

б) контрольные меры по минимизации на постоянной основе всех возможных рисков, возникающих в связи с осуществлением банком банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;

5) типовые договоры по осуществлению банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, составленные в соответствии со стандартами шариата и одобренные Шариатским советом банка;

6) оригинал доверенности на получение лицензии;

7) оплату за лицензию.

Для получения разрешения на выпуск электронных денег банк в дополнение к документам, предоставляемым для получения разрешения Национального банка на проведение банковских операций, не указанных в перечне разрешенных операций, или на снятие ограничений в банковской лицензии (в перечне разрешенных банковских операций), установленных в рамках применения мер воздействия, влекущих замену перечня разрешенных банковских операций к лицензии, должен предоставить следующие документы:

1) копию типового агентского договора по распространению электронных денег с агентом – в двух экземплярах;

2) копию договора с оператором (в случае если эмитент работает с оператором) – в двух экземплярах;

3) копию акта установки программного обеспечения для получения, ежедневного обновления и хранения базы данных об оборотах и остатках по электронным деньгам – в двух экземплярах;

4) подписанные председателем правления/совета директоров правила работы системы электронных денег в двух экземплярах, которые должны содержать положения о:

- порядке осуществления операций между банком, оператором, агентами, акцептантами, который должен включать общую схему всех денежных и информационных потоков;

- организации контроля за финансовыми и техническими рисками при использовании электронных денег;

- системе безопасности и защиты информации и разграничении прав доступа к информационным ресурсам при использовании электронных денег – в двух экземплярах;

- информацию о лимитах по электронным кошелькам в соответствии с установленными требованиями к лимитам, а также другим требованиям, указанным в Положении «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике», в табличной форме;

- взаимодействию между участниками системы электронных денег в виде схемы/диаграммы.

Для получения разрешения на осуществление деятельности по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра банк должен в дополнение к документам, предоставляемым для получения разрешения Национального банка на проведение банковских операций, не указанных в перечне разрешенных операций, или на снятие ограничений в банковской лицензии (в перечне разрешенных банковских операций), установленных в рамках применения мер воздействия, влекущих замену перечня разрешенных банковских операций к лицензии, представить следующие документы:

- 1) список банков-участников;

2) копии внутренних документов, регламентирующих порядок осуществления финансового мониторинга операций, осуществляемых в платежной системе;

3) подписанные председателем правления/совета директоров и заверенные печатью банка правила функционирования платежной системы, которые должны содержать следующее:

а) архитектуру системы и схему ее работы;

б) процедуры вступления и выхода из системы;

в) порядок подключения участника к системе;

г) порядок проведения процессинга;

д) порядок предоставления сведений участниками платежной системы о своей деятельности оператору платежной системы;

е) систему управления рисками в платежной системе, включая используемую модель управления рисками, перечень мероприятий и способов управления рисками;

ж) требования к защите информации;

з) порядок разрешения споров;

и) порядок действия участников при возникновении нештатных ситуаций в системе;

к) права, обязанности и ответственность участников;

л) описание о наличии в системе механизмов по управлению справочниками отправителей и получателей, проверку клиентов по спискам террористов, выпускаемым международными организациями, национальным списком террористов, национальным списком подозреваемых в причастности к терроризму;

4) информацию об исполнении требований, установленных в нормативных правовых актах Национального банка по регулированию деятельности операторов платежных систем.

При этом для осуществления деятельности по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра, банк должен:

1) исполнять требования, установленные нормативными правовыми актами Национального банка по регулированию деятельности операторов платежных систем;

2) выполнять все экономические нормативы и требования, установленные Национальным банком;

3) не иметь ограничений по деятельности банка в результате применения к банку мер воздействия или других санкций.»;

– пункт 98 изложить в следующей редакции:

«98. Для открытия «исламского окна» банк должен выполнять следующие требования:

а) быть адекватно капитализированным, согласно требованиям Национального банка;

б) выполнять экономические нормативы и другие требования, установленные Национальным банком.

Банку может быть выдана лицензия на право проведения банковских операций через «исламское окно» при условии, что на дату подачи ходатайства у банка отсутствуют ограничения или запреты на создание дочерних компаний, филиалов, представительств и других структурных подразделений банка, а также в банке не введен специальный режим.»;

– пункт 99 изложить в следующей редакции:

«Для получения лицензии на право проведения банковских операций в национальной и/или иностранной валюте через «исламское окно» банк должен предоставить следующие документы:

1) ходатайство совета директоров банка о выдаче лицензии на право проведения банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования в национальной и/или иностранной валюте через «исламское окно», содержащее детальное описание типов операций, которые банк намерен проводить;

2) детальную выписку из протокола уполномоченных органов банка (копия, заверенная банком) о принятии следующих решений:

а) об открытии «исламского окна»;

б) об избрании членов Шариатского совета и его председателя, о назначении руководителя «исламского окна»,

руководителя структурного подразделения, ответственного за финансирование по исламским принципам. Шариатский совет должен состоять не менее чем из трех человек;

в) об утверждении политик и других внутренних нормативных документов для осуществления банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;

г) о том, что советом директоров проведен всесторонний анализ предполагаемых операций и их влияния на деятельность банка, и что банком идентифицированы риски, сопряженные с новыми операциями, на основании заключения службы риск-менеджмента;

3) бизнес-план с указанием прогнозируемой доходности, объема проводимых операций и рисков, связанных с осуществлением предполагаемых операций (минимум на два предстоящих года);

4) сведения, подтверждающие наличие квалифицированного персонала (указанные сотрудники должны иметь опыт работы в банковской/финансовой сфере не менее одного года и документы, подтверждающие прохождение специального обучения по данному направлению);

5) организационную структуру банка, пересмотренную в связи с планируемым расширением деятельности банка;

6) два экземпляра устава банка (копии, заверенные банком), содержащего вопросы осуществления банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования в порядке, установленном нормативными актами Национального банка; устав также должен содержать сведения о задачах, функциях и полномочиях Шариатского совета, порядок его создания (каким органом назначаются члены совета, на какой срок) и требования к членам совета по исламским принципам финансирования;

7) сведения о кандидатах на должность председателя и членов Шариатского совета банка, руководителя «исламского окна», руководителя структурного подразделения, ответственного за финансирование по исламским принципам банковского дела и финансирования, согласно разделу IV настоящего Положения;

8) политику по финансированию, операционную, учетную политики и другие основные политики банка, одобренные Шариатским

советом банка, утвержденные советом директоров банка, и предусматривающие:

а) меры по выявлению, измерению, контролю и мониторингу всех возможных рисков, которым подвержен банк, в результате проведения им банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;

б) контрольные меры по минимизации на постоянной основе всех возможных рисков, возникающих в связи с осуществлением банком банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования;

9) типовые договоры по осуществлению банковских операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, составленные в соответствии со стандартами Шариата и одобренные Шариатским советом банка.»;

– пункт 120 изложить в следующей редакции:

«120. В случае принятия положительного решения Национальный банк направляет письмо в адрес заявителя об удовлетворении заявления, которое является основанием для совершения действий по приобретению акций и последующей регистрации и в котором указывается требование о необходимости заявителю в последующем при продаже акций или уменьшении порогового участия в капитале банка уведомить потенциального приобретателя порогового участия в капитале банка о необходимости получения предварительного разрешения Национального банка на приобретение порогового участия в капитале банка. После перехода права собственности на акции заявитель в течение 5 (пяти) рабочих дней должен предоставить в Национальный банк копию договора купли-продажи акций или иного документа, на основании которого перешло право собственности, и документы, подтверждающие факт оплаты за акции.»;

– пункт 122 признать утратившим силу;

– абзац «г» подпункта 1 пункта 125-2 изложить в следующей редакции:

«г) справку или иной документ, подтверждающий отсутствие обязательств по уплате обязательных платежей в бюджет (органы налоговой службы и Социального фонда (не предоставляется

резидентами Кыргызской Республики при наличии возможности получить данную информацию через информационные системы межведомственного взаимодействия) или уполномоченный орган страны происхождения (для нерезидентов Кыргызской Республики));»

- абзацы «г» и «д» подпункта 2 пункта 125-2 изложить в следующей редакции:

«г) справку об уплате обязательных платежей в бюджет (не предоставляется резидентами Кыргызской Республики при наличии возможности получить данную информацию через информационные системы межведомственного взаимодействия);

д) справку или иной документ, подтвержденный юридическим лицом, об отсутствии судимости у учредителей, акционеров, участников юридического лица, руководителя исполнительного органа, главного бухгалтера (не предоставляется резидентами Кыргызской Республики при наличии возможности получить данную информацию через информационные системы межведомственного взаимодействия).»;

- подпункт 7 пункта 138 изложить в следующей редакции:

«7) не входило в состав совета директоров данного банка на протяжении последних четырех лет;»;

- подпункт 4 пункта 158 признать утратившим силу;

- абзац 11 пункта 158 после слов «Комитета по аудиту» дополнить словами «и Комитета по управлению рисками»;

- пункт 159 изложить в следующей редакции:

«159. В случае необходимости получения информации о предыдущей деятельности кандидата Национальный банк вправе запросить одно или несколько рекомендательных писем с последних трех мест работы кандидата. В рекомендации должны быть указаны фамилия, имя, отчество, место и адрес работы, должность, телефон, факс, адрес электронной почты рекомендующего, характеристика на кандидата, сведения, указывающие на то, где и когда вместе работали с кандидатом, а также дата подписания рекомендации. Подлинность подписи рекомендующего лица должна быть удостоверена по месту его работы либо нотариально. Данное требование необязательно при предоставлении рекомендации на фирменном бланке

организации и наличии печати организации. При этом не допускается предоставление рекомендаций:

1) от служащих Национального банка;

2) от любых родственников;

3) от руководителей и сотрудников банка, ходатайствующего о согласовании кандидатуры;

4) от должностных лиц аффилированных компаний ходатайствующего банка;

5) от лиц, признанных причастными к осуществлению деятельности, относящейся к нездоровой и небезопасной банковской практике, и от лиц, которым при последнем прохождении процедуры согласования на должности, указанные в пункте 126 настоящего Положения, было отказано.»;

– пункт 160 признать утратившим силу;

– пункт 161 признать утратившим силу;

– Приложение 22 к Положению «О лицензировании деятельности банков» признать утратившим силу;

– в пункте 273 слова «1000000 (один миллион)» заменить словами «2000000 (два миллиона);

– в пункте 307 слова «(в двух экземплярах)», «(двух подлинных экземплярах)» исключить;

– абзац 1 пункта 329 дополнить двумя предложениями следующего содержания:

«В процессе реорганизации банка могут участвовать только банки, а также микрофинансовые компании при присоединении к банку. Порядок осуществления реорганизации банков путем присоединения микрофинансовой компании выполняется в соответствии с порядком, установленным настоящим Положением для банков и законодательством Кыргызской Республики.»;

– пункт 2.2. Приложения 21 к Положению «О лицензировании деятельности банков» изложить в следующей редакции:

«2.2. Какими языками Вы владеете?

– кыргызским;

– английским;

- русским;
- прочее (указать)»;
- столбец «Номер тел.» таблицы пункта 2.3. Приложения 21 к Положению «О лицензировании деятельности банков» исключить;

- пункт 2.8. Приложения 21 к Положению «О лицензировании деятельности банков» изложить в следующей редакции:

«2.8. Предоставьте нижеследующую информацию:

Личный отчет об активах и обязательствах по состоянию на « ___ » _____ (указывается на дату заполнения анкеты)

Табл. 1 (укажите валюту)

	Активы	Сумма (в сомах/для иностранных граждан указать соответствующую валюту и курс валюты по отношению к дол. США или указать в дол. США)
1	Заработная плата по основному месту работы (в месяц)	
2	Заработная плата не по основному месту работы (в месяц)	
3	Наличность	
4	Депозитные средства в финансово-кредитных организациях (с указанием процентной ставки, наценки)	
5	Ценные бумаги (с указанием вида ценных бумаг)	
6	Недвижимость, не находящаяся в залоге или на которую не наложен арест (указывается описание недвижимости и стоимость)	
7	Недвижимость, находящаяся в залоге или на которую наложен арест (указывается описание недвижимости и стоимость)	
8	Дебиторская задолженность (в том числе средства, предоставленные в заем)	
	Обязательства	
9	Задолженность по кредитам (займам)	
10	Кредиторская задолженность	

»;

– исключить из таблицы пункта 2.10. Приложения 21 к Положению «О лицензировании деятельности банков» столбец «Домашний адрес, № тел.»;

– в Приложении 29 к Положению «О лицензировании деятельности банков» исключить слова «При осуществлении сберегательной кассой операций по выдаче кредитов/финансированию по исламским принципам указываются дата и номер утвержденной кредитной политики/политики финансирования по исламским принципам банка и информация о стаже работе/прохождении курсов или стажировок по вопросам кредитования ответственного сотрудника, осуществляющего кредитование.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности специализированной финансово-кредитной организации Открытого акционерного общества «Финансовая компания кредитных союзов» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-10-(НФКУ) следующие изменения:

В Положении «О лицензировании деятельности специализированной финансово-кредитной организации Открытого акционерного общества «Финансовая компания кредитных союзов», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в первом предложении пункта 28 слова «три года» заменить словами «четыре года»;

– в подпункте 7 пункта 29 слова «пяти лет» заменить словами «четыре лет».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 1 сентября 2021 года
№ 2021-П-07/49-3-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 7,5 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 2 сентября 2021 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чүй, 168
от 8 сентября 2021 года
№ 2021-П-14/50-2-(ПС)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного классификатора платежного оборота» от 30 ноября 2007 года № 51/4

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного классификатора платежного оборота» от 30 ноября 2007 года № 51/4 следующие изменения (прилагается).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению бухгалтерского учета и отчетности и управлению банковских расчетов внести необходимые изменения в справочники кодов платежей в Главной книге Национального банка Кыргызской

Республики, Системе пакетного клиринга и Гроссовой системе расчетов в режиме реального времени.

5. Управлению платежных систем:

– довести настоящее постановление до сведения Министерства экономики и финансов Кыргызской Республики, Центральной комиссии по выборам и проведению референдумов Кыргызской Республики и коммерческих банков Кыргызской Республики;

– направить настоящее постановление в Центр по стандартизации и метрологии при Министерстве экономики и финансов Кыргызской Республики для последующей государственной регистрации в установленном порядке.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от «8» сентября 2021 г.
№ 2021-П-14/50-2-(ПС)

**Изменения в постановление Правления Национального
банка Кыргызской Республики «Об утверждении
Государственного классификатора платежного
оборота» от 30 ноября 2007 года № 51/4**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного классификатора платежного оборота» от 30 ноября 2007 года № 51/4 следующие изменения:

в Государственном классификаторе платежного оборота, утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в таблице раздел 4 «Платежи за товары и услуги, активы и обязательства небюджетных учреждений и физических лиц»

группу 411 «Товары, не включенные в другие категории» изложить в следующей редакции:

«

41100000	Товары, не включенные в другие категории
41100100	Почтовые пакеты, не классифицированные по типу
41100200	Специальные операции и товары, не классифицированные по типу
41100300	Золото, немонетарное (кроме золотых руд и концентратов)
41100400	Приобретение канцелярских товаров
41100500	Приобретение ГСМ (бензин, дизель и прочее топливо)
41100600	Приобретение запасных частей

»;

категиорию 46 «Услуги средств массовой информации» изложить в следующей редакции:

«

46000000	Услуги средств массовой информации
46001100	Услуги средств массовой информации
46001200	Услуги типографии
46001300	Рекламно-издательские услуги
46001400	Услуги по изготовлению информационных материалов для избирателей с ограниченными возможностями здоровья
46001900	Прочие услуги

»;

группу 552 «Платежи и переводы» изложить в следующей редакции:

«

55200000	Платежи и переводы
55201000	Межбанковские переводы
55202000	Обмен активами
55203000	Пополнение счета
55204000	Оплата за обслуживание счета
55205000	Оплата за обналичивание валюты
55206000	Оплата за услуги оператора межбанковской клиринговой системы
55207000	Оплата за gross
55208000	Плата за несоблюдение Обязательных Резервных Требований
55209000	Компенсация за соблюдение Обязательных Резервных Требований
55210000	Возврат ошибочно или излишне перечисленной суммы денежных средств
55211000	Возврат денежных средств, в связи с неверно указанными реквизитами в платежном поручении (сторно)
55212000	Закрытие сальдо текущего счета Казначейства

55213000	Инвестиции в дочерние компании
55214000	Перевод средств по системам денежных переводов
55220000	Поступление денежных средств на счета избирательных/агитационных фондов референдума:
55221000	- собственные средства кандидата
55222000	- собственные средства политических партий
55223000	- добровольные пожертвования граждан
55224000	- добровольные пожертвования юридических лиц
55299000	Прочие платежи и переводы

».